

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ОПИК	НАРЪЧНИК ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” 2014 - 2020 (ОПИК)		Вариант 11
	Глава 4 Приложение 4.I.14.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на ИГРП/ условия за кандидатстване, условия за изпълнение и пакет документи за кандидатстване	страница: 1/155
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: март 2022 г.

Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на ИГРП/ условия за кандидатстване, условия за изпълнение и пакет документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“

№	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на ОПИК
1.	16.03.22 г.	Във връзка с обявената публична консултация за горепосочената процедура и предвид растящите цени на електроенергията и повишаване на енергийната независимост, може би е добре да се включи към допустимите дейност по процедурата към т.13.1: ВАЖНО: Инвестиции в системи, които произвеждат енергия^[1] могат да получат финансиране, при условие че произвежданата от тях енергия е единствено за собствено потребление. Предвидените за придобиване по проекта материали и оборудване трябва да са сред посочените в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18). ^[1]системи за климатизация, котли, системи за оползотворяване на отпадна енергия, термопомпи, вентилационни системи и др. под. и изграждане на ФВЕЦ за собствени нужди. Така ще се намали натиска на пазара на електроенергия, като купувачите ще имат нужда от по-малко количество. Също така ако се прецени, че е допустимо, то разходите за ФВЕЦ трябва да бъдат добавени в приложение 18.	Предложението не се приема. Изграждането на системи за производство и съхранение на електроенергия от възобновяеми източници (ВИ) за собствено потребление е продължителен процес, който изисква проектиране и получаване на редица разрешения и преминаването през редица процедури. Преминаването през подобен сложен процес, изискващ преминаването през редица етапи не е съвместим с времевият график на настоящата процедура - продължителността на изпълнение на всеки проект не следва да надвишава 10 /десет/ месеца, считано от датата на влизане в сила на административния договор за предоставяне на безвъзмездна

Енергийната независимост и ефективност се постига не само, чрез оптимизиране на разходите за енергия, но и чрез минимизиране на количеството закупена енергия от външни доставчици.

С уважение,

финансова помощ.

Също така, всички разходи по настоящата процедура трябва да са действително платени от страна на бенефициента (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по късно от 31.12.2023г.

Не на последно място в рамките на Програма за икономическа трансформация, финансирана по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост, са предвидени следните мерки, по които ще е допустима подкрепата за системи за електрическа енергия от ВИ за собствено потребление:

- Грантова схема за инсталиране на системи за електрическа енергия от ВИ за собствено потребление в комбинация със съоръжения за локално съхранение на произведената енергия (финансиране от ЕС - 200 000 000 лв.)

- Гаранционен финансов инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия (финансиране от ЕС - 146 687 250лв.).

Допълнително дейности, насочени към стимулиране на предприятията да използват електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници за собствено потребление се предвижда да бъдат

			допустими за подкрепа и по програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027.
2.	16.03.22 г.	Здравейте, В продължение на покана на УО на ОПИК за обществено обсъждане по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА МСП ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ“, бих искала да попитам защо е изключена възможността за поставяне на фотоволтаични системи при положение, че на фокус е енергийната ефективност на МСП. В условията за кандидатстване на страница 15 е описано, че инвестициите в системи, които произвеждат енергия са допустими само в случай, че са за покриване на нуждите на дадено предприятие, а в приложение 18 ограничавате избора на едно предприятие до конкретния списък. Защо не бъде включена опция за фотоволтаични системи след като спецификата на някои производства не би могла да се подпомогне от така заложените мерки? Та нали най-важното в момента е да се подпомогнат предприятията да преодолеят тройното поскъпване на ел. енергията? Бихме се радвали на по-голяма гъвкавост в допустимите дейности, за да не се прави енергийна ефективност на парче. Предварително благодаря за отделеното време и внимание! Успешна работа,	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
3.	16.03.22 г.	Здравейте, По процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Имам следния въпрос: Каква е причината: -в Списъка на допустимите категории материали и оборудване да липсват Соларни системи за храняване с електрически ток? -Недопустимост за Разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат? Благодаря и лек ден!	Коментарът не съдържа предложение. По отношение на Изграждането на системи за производство на електроенергия от възобновяеми източници моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по предложение №1. Следва да имате предвид, че съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване,</u>

			<u>покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
4.	16.03.22 г.	Здравейте! Във връзка с общественото обсъждане на процедурата за енергийно ефективни технологии имам следните коментари и предложения: В т.13.2 - Недопустими дейности и т.14.3 - Недопустими разходи е включен следният текст: "Недопустими по процедурата са следните видове дейности • дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;" От текста не става ясно какво се има пред вид под "изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради" - дали всяка една от допустимите по проекта категории материали и оборудване, изброени в Приложение 18, представлява мярка за енергийна ефективност на съответната сграда или като такава може да се счита само инвестиция по т.21 от Приложение 18 - Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради. Моля да уточните в окончателните условия за кандидатстване точния обхват и съдържание на изрази "изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради". Също така предлагам от тези абзаци да отпадне текста "на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат" пред вид обстоятелството, че голяма част от предприятията ползват производствени площи под наем. При отчитането на проекта тези предприятия биха могли да представят договор за наем със срок от поне три години, с което да се гарантира, че по време на мониторинговия период ще бъдат спазени изискванията за поддържане на инвестицията в обекта, получател на помощта. Поздрави,	Предложението се приема. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).
5.	16.03.22 г.	Уважаеми Господа,	Коментарът не съдържа предложение. Самостоятелни двигатели

		Фирмата ни се занимава с производство и ремонт на електрически двигатели в гр. Пловдив. Днес получихме приложения по-долу емайл от фирма относно процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ С разочарование открих, че в списъкът с материали и оборудване не попадат електродвигателите (електрически двигатели), които са най-големият консуматор на електрическа енергия в Европейския съюз. Над 50% от електрическата енергия се консумира от електрическите двигатели. <i>Повече информация може да откриете тук</i> https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products/electric-motors_en Има изключително стриктни изисквания към новите класове на ефективност на електродвигателите - IE2, IE3, IE4 (съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/1781 НА КОМИСИЯТА от 1 октомври 2019 година) Предприятията в България са затруднени така или иначе в закупуването им и тази финансова помощ би могла да бъде изключително важна за тях: https://library.e.abb.com/public/db64d153e3c346938e18916e66fb1d0d/9AKK107319%20EN%2005-2018_20848_ABB_Technical_note_IEC_60034_30_1.pdf Предполагам, че вече е късно за да се промени процедурата, но пропускът е сериозен и със сигурност трябва да го включите в бъдещи програми. На Ваше разположение съм при всякакви въпроси или нужда от допълнителна информация. С уважение,	(вкл.електродвигатели) за производствени линии и основни системи за производство не са предвидени за подкрепа по настоящата процедура. Подобни инвестиции ще бъдат обект на подкрепа по бъдещи процедури за подбор на проекти, администрирани от ГД ЕФК към МИР, финансирани по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027. В Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са включени активи, като „помпи“, „климатични камери с високоефективна регенерация на топлина/студ/влага“, „компресори за съгъстен въздух“ и „въздуходувки“, при които са залегнали критерии за съответствие с изискванията на европейските регламенти и стандартите за енергийна ефективност на електрическите им двигатели.
6.	17.03.2022 г.	Здравейте, Преди всичко благодаря за усилената работа на всички Вас и свързаните министерства и институции! Когато първоначално тази програма беше обявена на 8.02.2022 от министър Лорер, той посочи, че "Целта на подкрепата за малките и средни предприятия (МСП) е да се увеличат инвестициите в енергийно ефективни технологии." Не беше посочено ограничение на фирмите, които ще могат да кандидатстват. Сега в	Предложението не се приема. Инструментът на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) беше

	проектните документи виждам, че са допустими кандидати само с основна дейност в сектор С "Преработваща промишленост". Тъй като първоначално програмата бе спомената заедно с обявяването на предприети мерки на ББР в подкрепа за сектор туризъм, предположих, че хотели също биха могли да кандидатстват по тази нова програма. Съгласно сега публикуваните условия, това няма да е възможно. В тази връзка въпросът ми е дали се предвиждат промени при изискванията за дейност ограничена в проектните документи само до предприятия заети в преработващата промишленост? Инвестициите на МСП в промишлеността и в туризма за енергийно ефективни технологии са идентични, както и резултатът им би довел до екологично и устойчиво възстановяване на икономиката. Предвижда ли се подобна програма за енергийно ефективни технологии за сектор туризъм и по-конкретно за хотелите? Или би могло да се обмисли добавяне на код хотелиерство към допустимите кандидати? Предварително Ви благодаря за отделеното време! С уважение,	създаден както за да отговори на предизвикателствата на пандемията COVID-19, така и да подкрепи възстановяването на икономиката. Предвид целите на Инструмента и изискванията на Регламент (ЕС) 2020/2221, поставени в преамбюл 6, средствата от настоящия втори транш на REACT-EU по ОПИК ще допринесат за устойчивото възстановяване на икономиката и целите, свързани с климата. Интервенциите се явяват продължение на мерките по Приоритетна ос 3, Инвестиционен приоритет 4b на ОПИК и са насочени към същата специфична цел 3.1 „Намаляване на енергийната интензивност на икономиката“. Очакваните резултати по процедурата са насочени към понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката. Доколкото индустрията, и по-специално производственият сектор, е най-енергийно-интензивният сектор в икономиката на страната, насочвайки ресурсите към него ще се постигне по-бърз и значим ефект в тази посока. Допълнително следва да бъде отчетено, че значителното покачване на цената на електрическата енергия и природния газ нарушава функционирането на почти всички икономически дейности, но най-
--	---	---

			сериозно то се отрази на предприятията от производствения сектор, при които енергията е съществен фактор при формирането на крайния продукт. На база посоченото Управляващият орган на ОПИК се насочи към структуриране на по-фокусирана процедура, която обхваща единствено производствения сектор. Същевременно сектор Хотелиерство продължава да бъде разглеждан като важен сектор за икономиката на страната, който следва да бъде подкрепян, там където е приложимо, за да може да устои в настоящите трудни условия и да се развива по устойчив начин. За целта в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост представители на този бранш ще могат да се възползват както от мерки в областта на енергийната ефективност, така и от такива за подкрепа на енергийна им независимост чрез придобиване на инсталации за ВИ. Подходящи възможности за подкрепа са предвидени и в рамките на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027.
7.	17.03.2022 г.	Здравейте, във връзка с програма BG16RFOP002-6.002, ще бъдат ли включени фотоволтанични системи в списъкът на допустимите категории материали и оборудване. Считам, че соларите и фотоволтаничните системи включени към добиване на енергия от слънчевите лъчи към предприятието ще даде възможност за по -малко потребление на борсов ток и това ще	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.

		помогне да запазим цените на крайния продукт. Хубав ден!	
8.	17.03.2022 г.	Предложения за промени публикуваните Условия за кандидатстване и приложенията към тях по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Уважаеми УО, Във връзка с публикувания за обществено обсъждане пакет документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да направим следните обосновани предложения за промяна: 1. Първото и най-съществено предложение е за промяна на публикувания Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18, като в него е наложително <u>да бъдат добавени фотоволтаични панели за производство на ток от ВЕИ за собствени нужди на предприятията, както и батерии за съхранение на така произведения ток.</u> Обосновка: Този вариант на Условията за кандидатстване и приложенията към тях НЕ ОТГОВАРЯ на очакванията и нуждите на българските производствени предприятия СЕГА. В настоящия момент, фирмите са изключително затруднени в дейността си от непрекъснато покачващите се цени на тока и газа за индустрията. НАЛОЖИТЕЛНО е УО да влезе в положение на българските производствени предприятия и настоящата процедура да отговори на техните нужди и да ги подпомогне реално с цел осигуряване на икономическата и финансовата им устойчивост в сегашната сложна и несигурна пазарна обстановка. Включването на фотоволтаични системи за производство и съхранение на ток за собствени нужди, ще допринесе за постигането на конкретен и ясно изразен ефект от реализацията на процедурата за енергийна ефективност на българските МСП. В обратния случай, смятаме, че резултатите от тази процедура биха били много по-ограничени и без бърз и пряк ползотворен ефект върху конкурентоспособността на предприятията. НАВРЕМЕННОТО подпомагане на предприятията за изграждането на фотоволтаични системи е изключително важно да бъде СЕГА, а не в рамките на друга грантова процедура след една година или повече време, предвид мудните темповете на одобрение на новите оперативни програми и Плана за възстановяване на България. 2. Второто ни предложение за промяна е свързано с критериите за оценка, като смятаме за изключително неудачен възприетият подход за финансиране на проектните	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1. 2. Предложението не се приема. С оглед на извънредния характер на подкрепата по Инструмента на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU), който беше инкорпориран в рамките на структурите на оперативните програми в програмен период 2014-2020, е необходимо по настоящата процедура да се извърши ускорена оценка по опростени правила с оглед времевата рамка за разходване на средства, която е ограничена до 31.12.2023 г. Включването на етап на техническа и финансова оценка ще доведе до допълнителна административна тежест, ще забави процеса на оценка и ще усложни дизайна на процедурата, а оттам и подготовката на проектните предложения. При взимането на решение начинът на подбор на проектни предложения по настоящата процедура да се извършва без провеждането на техническа и финансова оценка бе отчетена и

		предложения по реда на подаването им до изчерпване на финансовия ресурс. Обосновка: По процедура BG16RFOP002-2.040 „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ са кандидатствали около 1 500 на брой МСП (сектор „С“ по КИД 2008), които са потенциални кандидати и по настоящата процедура. При така обявените критерии за оценка, повечето от кандидатите ще кандидатстват ЕДНОВРЕМЕННО още през първия възможен ден след обявяване на приема на проекти, което неминуемо ще доведе до срыв и/или забавяне на работата на платформата ИСУН. Това нещо вече се е случвало няколко пъти при предишни приеми по други процедури и смятаме, че е разумно този път да бъде избегнато чрез въвеждане на обективен финансов критерий/и за оценка на постъпилите проектни предложения. Този и/или тези финансови критерии предлагаме да бъдат допълнително въведени по преценка на УО, като могат да се използват някои от критериите използвани в предишни процедури за конкурентен подбор на проекти по ОПИК. Необходимо е само и единствено оценяваните критерии (коефициенти) да бъдат обективно проверими на база данните от финансовите отчети на кандидатите за последните три приключени финансови години. 3. Последното ни предложение е свързано с промяната на следния текст на стр.17 в Условието за кандидатстване, раздел 13.2 „Недопустими дейности“: “ дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;....“ Обосновка: Този текст излишно възпрепятства голям брой предприятия да кандидатстват по процедурата за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, в които са наематели. Обективната реалност при производствените фирми в България е, че голяма част от тях ползват за дейността си производствени халета, в които са наематели. Съвсем практично би било, за проекти предвиждащи мерки по енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на кандидата, да се изискват договори за наем, чийто срок които да покрива задължително периода на устойчивост на резултатите от проекта. Също така, във връзка с гореизложеното, необходимо е в изброените документи, които ще се изискват за проверка от УО преди сключване на ДБФП, да се добавят документ за собственост или договор за наем на сградата (със срок покриващ периода на устойчивост), който ще бъде обект на интервенция по проекта.	спецификата на подкрепата, насочена към подобряване на енергийната ефективност на предприятията и по-специално невъзможността за извеждането на обективни, лесни и бързи за проверка критерии, които да измерват подобряването на енергийната ефективност. Възможен подход би бил да се измерват енергийните спестявания, генерирани вследствие на инвестицията в енергийна ефективност, но за да се реализира това е необходимо извършването на енергиен одит, чието провеждане и последваща проверка биха отнели много време, затова и подобен подход не е съвместим с времевата рамка за разходване на средствата по REACT-EU. Не на последно място, включването на етап на техническа и финансова оценка ще създаде необходимост от повторно провеждане на обществено обсъждане, тъй като представлява съществена промяна спрямо вече обявената визия на процедурата. 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ</u>
--	--	---	--

			<u>продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
9.	17.03.2022 г.	Здравейте, В новата, обявена за обществено обсъждане процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, в частта за допустими дейности е посочено че: Инвестиции в системи, които произвеждат енергия могат да получат финансиране, при условие че произвежданата от тях енергия е единствено за собствено потребление. В същото време, в списъка за допустими материали и оборудване, такъв разход /за фотоволтаици/ не е заложен. Моля, да бъде добавен към списъка, тъй като подобен разход е основен за голяма част от допустимите по програмата бенефициенти. С уважение	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
10.	17.03.2022 г.	Уважаеми дами и господа В т.13.2. „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване (стр.17) като недопустими са посочени : • дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради; В контекста на това условие обръщаме специално внимание, че голяма част от предприятията включително реализирани външни инвестиции, чрез регистрирани в Р България търговски дружества извършващи основна дейност в сектор С „Преработваща промишленост“ съгласно КИД-2008 ползват наети площи в индустриални, свободни и промишлени зони, логистични и бизнес паркове и др. Това прави условието за задължителна собственост на сградите където предприятията-кандидати извършват преработващата дейност силно ограничаващо конкурентното участие в процедурата по подбор на проекти.	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>

		В същото време разбираме необходимостта от устойчивост на резултатите от проектите спазвайки изискванията на Програмата, ето защо предлагаме следната редакция на настоящия текст: • дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради; След него предлагаме създава се нов текст: • разходи свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност в помещения под наем, за които кандидатът няма договор за наем за периода на устойчивост (минимум три години от окончателното плащане по проекта); С предложените редакции смятаме, че ще бъде осигурена устойчивост на резултатите от проектите като в същото време няма да бъдат ограничени от участие стотици предприятия отговарящи на всички други изисквания за допустимост по настоящата процедура. В допълнение текстът като смисъл и съдържание е ползван и в предходни процедури за БФП както по ОПИК 2014 – 2020г., така и по други оперативни програми финансирани със средства от ЕС. Пожелаваме успех на процедурата за кандидатстване и на целия екип на Оперативната Програмата в новия програмен период! С уважение,	
11.	17.03.2022 г.	Здравейте, Във връзка с обществено обсъждане на пакета от документи за подготовка и изпълнение на проекти по процедура BG RFP002-6.002 "Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност" от името на предприятие в текстилната промишленост имам коментар относно критериите за	Предложението не се приема. Допустими по настоящата процедура BG16RFP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ са микропредприятия, малки предприятия и средни

		котли и горелки, съгласно Приложение 18 - Списък на допустимите категории материали и оборудване към документите за кандидатстване. В Приложение 18 е посочено, че ще се финансират котли и горелки с номинална мощност не повече от 50 до 1000 KW. От дългогодишният ни опит (над 30 г.) като производствено предприятие Ви обръщам внимание, че критериите са неприложими за енергоемки промишлени производства /преработвателна, хранително-вкусова, текстилна, етерични масла и т.н./. Един тон пара на час се произвеждат със 761 KW. Диапазона е от 65 кг/ч до 1314 пара на час. При това огромно разминаване излиза, че на практика заложените в Приложение 18 критерии се отнасят за котли и горелки за домашна употреба, а не за производствени дейности. Предвид гореизложеното и на база опита, който нашето производствено предприятие има предлагам: номиналната мощност на допустимите за финансиране котли и горелки да е не по-малко от 150 до 5000 KW Поздрави,	предприятия съгласно разпоредбите на ЗМСП, които имат приключени 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години и са реализирали определен размер нетни приходи от продажби в този период, т.е. предприятия с история, които са утвърдени икономически единици на съответния пазар. Целта на настоящата процедура е да подкрепи възстановяването на българските МСП от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност, а не да повиши производствения им капацитет чрез инвестиции в производствено оборудване. Допълнително, предложената горна граница на единична номинална мощност от 5000kW може да бъде постигната с 5 котела с единична номинална мощност от 1000 kW. Това осигурява работа на всеки от котлите с работна точка близо до максимална ефикасност във всеки един момент, позволява повече гъвкавост, подобрява възможностите за поддръжка и осигурява висока сигурност на генериращата инсталация при извънредни обстоятелства или повреда на някое от съоръженията.
12.	17.03.2022 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с предложените за обществено обсъждане документи по процедура за подбор на	Предложението се приема. Съгласно окончателната редакция на Списъка на допустимите категории

		проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имам следните коментари: В Приложение 18, точка 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради от така посочените описание, материали и параметри, оставам с впечатлението, че се коментират само остъклени врати. Имайки предвид, че процедурата е за подпомагане на предприятия от производствения сектор и че дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради са недопустими, повечето индустриални врати в едно предприятие са без остъкление. Не е ясно, дали е възможно подобряване на енергийната ефективност в сградите чрез врати без остъкление. Препоръчвам точка 21 от Приложение 18 да се допълни така, че да не остават съмнения относно възможността за подобряване на енергийната ефективност на сгради чрез врати без остъкление. Поздрави!	активи (Приложение 18.1) допустими са други видове прозрачни и непрозрачни материали за изолации, прозорци и врати, осигуряващи изпълнението на минималните изисквания за обобщен коефициент на топлопреминаване, съгласно определените критерии за енергийна ефективност в съответните таблици.
13.	17.03.2022 г.	Уважаеми Госпожи/Господа, Във връзка с публикувания на 15.03.2022 г. за обществено обсъждане пакет документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да направим следните предложения за промяна, придружени с мотиви: 1. В Условието за кандидатстване, Раздел 11. Допустими кандидати, Подраздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, в т. 4 е посочено следното: „Кандидатите следва да развиват своята основна икономическа дейност в сектор С „Преработваща промишленост“ съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008). ВАЖНО: По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. <u>Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2020 г.</u>“ Предложение: Предлагаме да бъде дадена възможност Кодът на основна икономическа	1. Предложението не се приема. Оценката на проектните предложения следва да е изградена при придържане към принципа за равнопоставеност, което се постига чрез приложимост на критериите спрямо всички кандидатстващи предприятия. В тази връзка, доколкото предприятията не са задължени да подават годишен финансов отчет за 2021 г. към крайния срок за подаване на проектни предложения (16:30 часа на 23.05.2022 г.) за тях няма да е налична информация за код на основна икономическа дейност въз

	дейност на кандидатите да се проверява въз основа на данни за 2021 г., в случай, че те официално са подали отчетите си към НСИ за 2021 г. Мотиви: Законоустановеният срок за подаване на данните и отчетите на предприятията към НСИ за последната приключила финансова година(2021 г.) е от 01.03.2022 г. до 30.06.2022 г. Определената индикативна дата за обявяване на настоящата процедура е 31.03.2022 г. Следователно ще е изминал 1 месец от определения срок за подаване на отчетите към НСИ от предприятията, което създава възможността част от тях вече да са ги подали към източника на проверка, на който се базира оценката за допустимост на кандидатите по критерия, посочен в т. 4, Подраздел 11.1 от Условието за кандидатстване по настоящата процедура. В допълнение, от 2020 г. до настоящия момент е изминала повече от година, в която предприятията да са променили производствените си дейности (2021 г. спрямо 2020 г.) и определянето на кода на икономическа дейност на тези кандидати спрямо 2020 г. не би отговорило на актуалните им потребности и дейности. Ако отговарят на останалите критерии за допустимост на кандидатите, като представители на МСП в сектор С Преработваща промишленост, основният стълб на икономиката и производството, именно таргетиращи за подпомагане по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, евентуални кандидати подали отчетите си към НСИ за 2021 г. и изпълнили законовите си задължения в срок, не би следвало да бъдат лишавани от възможността за кандидатстване. В тази връзка е и горното предложение. 2. В Условието за кандидатстване, Раздел 14. Категории разходи, допустими за финансиране, Подраздел 14.2 Допустими разходи, в т. 1 е посочено следното: „Разходи за <u>придобиване</u> на машини, съоръжения, оборудване, системи представляващи дълготрайни активи и материали, включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване. Важно: За всички разходи в материали и оборудване кандидатът следва да заложи стойности, отговарящи на референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18).“ В Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18), Критерии за допустимост на оборудването е записано следното: „При избор на технология/оборудване от Списъка, кандидатът може да включи към тях спомагателни материали и оборудване, които са присъщи и необходими за тяхното окомплектоване като <u>работещо съоръжение, монтаж и/или въвеждане в експлоатация.</u>“ Въпрос: От горното следва изводът, че в разходите за придобиване на машини, материали, оборудване и т.н., посочени в Условието, са включени и разходите за монтаж на котли,	основа на данни за 2021 г. С оглед изложеното и обстоятелството, че всички предприятия следва да са подали Годишен финансов отчет (и съответно за тях е налична информация за КИД) е взето решение за изискване на код на основна икономическа дейност въз основа на данни за 2020 г., като източник на проверка е служебна такава от НСИ/Мониторстат. 2. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕЦИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
--	--	---

		горелки, кондензни гърнета, термопомпи и т.н. и съответно представляват допустим разход по процедурата. 1. Как следва да бъдат описани тези разходи – като обща цена, включваща придобиването, монтажа и въвеждането в експлоатация, или като отделно перо разходи за доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация? 2. Следва ли да се приеме по същата логика, че строително-монтажните работи на изолационните системи в сгради и енергоспестяващи осветители, посочени в т. 21 и т. 22 от Списъка Приложение № 18 също са допустими разходи по процедурата? 3. Ако да, разходите за СМР следва ли да се посочат като отделна дейност/перо от бюджета? Мотиви: Дейностите по монтиране на изолации, прозорци и врати осигурява тяхното функциониране, а без изпълнението им, те представляват просто една складова наличност в предприятието. Самото СМР представлява същината на процеса, който ще доведе до резултата – подобрена ефективност на предприятието чрез материалите със съответните характеристики. 3. На стр.17 в Условиата за кандидатстване, раздел 13.2 „Недопустими дейности“ е посочено следното: “ дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;....“ Предложение: Да се премахне съответната точка и да се добавят възможности за включване и на такива сгради в рамките на процедурата, като се изискат конкретни документи - договори за наем, чийто срок които да покрива задължително периода на устойчивост на резултатите от проекта; документ за собственост или др. Мотиви: Обективната реалност в България е, че голяма част от производствените предприятия ползват за дейността си производствени халета, които не са тяхна собственост, а са наематели. Този текст излишно възпрепятства голям брой такива предприятия да кандидатстват по процедурата за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, в които са наематели. С уважение,	3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).
14.	17.03.2022 г.	Здравейте, Ние сме производствено предприятие, базирано в Северозападна България с 43-ма работници. Коронавирусът и въведените ограничителни мерки засегнаха сериозно дейността ни – бяха прекъснати много от веригите ни за оставки, в част от месеците през последните две години	Предложението се приема. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не

		ни беше трудно да осигурим необходимия оборотен капитал за функциониране на дружеството, износът ни за част от страните в Европа беше ограничен. Другият сериозен проблем, дори по-голям от COVID ограниченията, е свръх увеличението на цените на електроенергията през последните месеци, което доведе до временно спиране на производството ни през някои от дните от седмицата с високи цени на ел. енергия. Всичко това ни накара да се замислим сериозно за подобряване на енергийната ефективност на цеха ни, за да можем да останем на пазара и да не се налага да освобождаваме служители. Процедурата, която обявихте за обществено обсъждане дойде тъкмо навреме, защото отговаря в пълна степен на това, от което имаме нужда – смяна на осветлението в халето, изолация на сградата и закупуване на чилъри. Дори започнахме да подготвяме проектното предложение с помощта на консултант. За съжаление, тази сутрин той ни заяви, че не можем да участваме по процедурата, защото сградата не е наша собственост. Имало някакво изискване, че помещенията, в които ще се имплементират мерките не трябва да са под наем. Това е абсурдно! Ние се помещаваме в хале под наем от 13 години и това е единствената ни възможност за работа, заради спецификата на производството ни и локацията на сградата. Договорът ни за наем е до 2030 г. В района ни няма друго подобно помещение, дори няма терен, върху който да се построи подобна сграда. Излиза, че не можем да участваме по процедурата. Моля Ви, направете нещо и махнете това ограничение. Сигурен съм, че то ще спре стотици фирми от участие в процедурата. Или изисквайте дългосрочен договор за наем от фирмите, например за 5 години до 2027 г. Освен това, мерките, която искаме да въведем представляват СМР, за което не се изисква разрешение за строеж, т.е. договорът за наем би бил достатъчно „обезпечение“ за Вашата сигурност. Поздрави,	са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
15.	17.03.2022 г.	Уважаеми Госпожи/Господа, Във връзка с публикувания за обществено обсъждане пакет документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да направим следните обосновани предложения за промяна:	

	1. Първото и най-съществено предложение е за промяна на публикувания Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18, като в него е наложително да бъдат добавени фотоволтаични панели за производство на ток от ВЕИ за собствени нужди на предприятията, както и батерии за съхранение на така произведения ток. Обосновка: Този вариант на Условието за кандидатстване и приложенията към тях НЕ ОТГОВАРЯ на очакванията и нуждите на българските производствени предприятия СЕГА. В настоящия момент, фирмите са зключително затруднени в дейността си от непрекъснато покачващите се цени на тока и газа за индустрията. Наложително е УО да влезе в положение на българските производствени предприятия и настоящата процедура да отговори на техните нужди и да ги подпомогне реално с цел осигуряване на икономическата и финансовата им устойчивост в сегашната сложна и несигурна пазарна обстановка. Включването на фотоволтаични системи за производство и съхранение на ток за собствени нужди, ще допринесе за постигането на конкретен и ясно изразен ефект от реализацията на процедурата за енергийна ефективност на българските МСП. В обратния случай, смятаме, че резултатите от тази процедура биха били много по-ограничени и без бърз и пряк ползотворен ефект върху конкурентоспособността на предприятията. Навременното подпомагане на предприятията за изграждането на фотоволтаични системи е изключително важно да бъде сега, а не в рамките на друга грантова процедура след една година или повече време, предвид мудните темповете на одобрение на новите оперативни програми и Плана за възстановяване на България. 2. Второто ни предложение за промяна е свързано с критериите за оценка, като смятаме за изключително неудачен възприетият подход за финансиране на проектните предложения по реда на подаването им до изчерпване на финансовия ресурс. Обосновка: По процедура BG16RFOP002-2.040 „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ са кандидатствали около 1 500 на брой МСП (сектор „С“ по КИД 2008), които са потенциални кандидати и по настоящата процедура.	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1. 2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2
--	---	---

	При така обявените критерии за оенка, повечето от кандидатите ще кандидатстват ЕДНОВРЕМЕННО още през първия възможен ден след обявяване на приема на проекти, което неминуемо ще доведе до срыв и/или забавяне на работата на платформата ИСУН. Това нещо вече се е случвало няколко пъти при предишни приеми по други процедури и смятаме, че е разумно този път да бъде избегнато чрез въвеждане на обективен финансов критерий/и за оценка на постъпилите проектни предложения. Този и/или тези финансови критерии предлагаме да бъдат допълнително въведени по преценка на УО, като могат да се използват някои от критериите използвани в предишни процедури за конкурентен подбор на проекти по ОПИК. Необходимо е само и единствено оценяваните критерии (коефициенти) да бъдат обективно проверими на база данните от финансовите отчети на кандидатите за последните три приключени финансови години. 3. Последното ни предложение е свързано с промяната на следния текст на стр.17 в Условието за кандидатстване, раздел 13.2 „Недопустими дейности“: “ дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;....“ Обосновка: Този текст излишно възпрепятства голям брой предприятия да кандидатстват по процедурата за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, в които са наематели. Обективната реалност при производствените фирми в България е, че голяма част от тях ползват за дейността си производствени халета, в които са наематели. Съвсем практично би било, за проекти предвиждащи мерки по енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на кандидата, да се изискват договори за наем, чийто срок които да покрива задължително периода на устойчивост на резултатите от проекта. Също така, във връзка с гореизложеното, необходимо е в изброените документи, които ще се изискват за проверка от УО преди сключване на ДБФП, да се добавят документ за собственост или договор за наем на	3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
--	---	---

		сградата (със срок покриващ периода на устойчивост), като ще бъде обект на интервенция по проекта.	
		С уважение,	
16.	17.03.2022 Г.	Здравейте, Във връзка с обявената за публично обсъждане процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имам следните въпроси: Според разпоредбите на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/2016г. праговете за провеждане на процедура с публична покана са съответно 30 000лв. за доставки и услуги и 50 000лв. за СМР. В пакета с документи към настоящата процедура, Условия за изпълнение, т.1 Техническо изпълнение е записано, че когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 1 юли 2016 г., като в същата точка пише така:“... <i>е по-ниска от 264 033 лв. към първичните платежни документи да се приложат поне 2 (две) съпоставими оферти</i>“, а в т.2 е записано „В случаите, когато <i>предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност е равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС, бенефициентите прилагат реда за провеждане на процедура на избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г.</i> Може ли пояснения кои прагове ще са меродавни, тези от ЗУСАСИФ и ПМС 160 или записаните в Условия за изпълнение? С уважение,	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
17.	17.03.2022 Г.	Уважаем екип, запознавайки се с предложените насоки и приложения към тях за обществено обсъждани, възникват няколко въпроса и коментара от наша страна. 1. В проекта на Насоки за кандидастване (НК) в т. 13.2. Недопустими дейности, 4 точка сте посочили: а. инвестиции в системи, които произвеждат енергия, вкл. възобновяеми източници (ВИ), които не са за собствено потребление; В Приложение 18, не откриваме ВИ като допустим разход за материали и оборудване. (моля за	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-

		разяснение, ако искаме да придобием такъв за собствено потребление). Отпадат ли фотоволтаични системи като допустими. - В предвидените разходи, никъде няма за СМР. В практиката инсталирането на оборудване, инсталациите и активите са свързани с такива. Това означава ли, че в цената на активите/материалите, които ще публикувате сте предвидили, съответната тежест и за това, или това е за сметка на Кандидата. - Когато добавяте цена към утвърдения списък с оборудване и материали, какви критерии сте заложили – икономически най-изгодна цена или най-ниска. Моля за разяснения за Вашата методика. - Какво ще е приложното поле на действие на ЗУСЕСИФ, ПМС 160 в случаите, когато самоучастието на кандидата ще надхвърля 50% и когато не надхвърля ще се провежда ли процедура за избор на изпълнител с публична покана (ЗУСЕСИФ чл. 49 и 50); - При кандидат собственик на сградата, а земята е на територията на обособена индустриална зона, допустим ли е същият? - При кандидат собственик на производствена база, предвижда ли се допустимост на дейности за обособени части от нея или трябва за цялата? (имаме 3 производствени помещения, желаем да подобрим енергийна ефективност в едно или две от тях); - Обяви ли сте че първият поред е първи по право, с оглед на практиката и натовареността на системата, ще има ли предварително обявяване на насоките преди обявената дата за кандидатстване, за да може да се запознаем с обема на обосновка във формуляр за кандидатстване. - В проекта на НК сте казали, че само собственици на сгради са допустими да извършат дейностите, в България голяма част от производствените бази са под наем, предвиждате ли да разширите обхвата на допустимите кандидати и ако да, с колко дългосрочни договори за ползване. <i>Успешен ден,</i>	opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
18.	17.03.2022 г.	Здравейте, Във връзка с процедура BG16RFOP002-6.002 - „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имам следните предложения:	1. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с

		1. Да се даде допълнително пояснение относно текста, гласящ, че недопустими са "разходи, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради". Не е ясно разходи за енергийно-ефективни системи за сгради ли се визират като недопустими в изброените хипотези, или всички разходи, посочени в списъка на допустимите материали и оборудване, в случай, че се реализират на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради. В критериите за оценка, както и в документите за изпълнение на проекта, липсват каквито и да е текстове и изискуеми документи, които проследяват собствеността и вида на сградите, в които се реализира проектът. Да се добавят подобни контроли, ако това изискване остане. Моето предложение обаче е проекти да могат да се реализират и в сгради под наем, за които има сключен дългосрочен договор. 2. Да бъде ясно посочено, че в цената на включените в списъка на допустимите материали и оборудване се включва закупуване, доставка и монтаж. 3. Голяма част от дейностите за подобряване на енергийната ефективност налагат допълнително проектиране. В тази връзка разходите за проектантски услуги да бъдат посочени сред допустимите за финансиране разходи по проекта. 4. Точка 23 от списъка на допустимите материали и оборудване да остане АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕТО. В противен случай, остава впечатлението, че въвеждането на автоматизирана система за мониторинг се обвързва със задължително въвеждане и сертифициране на Системи за управление на енергията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001. С уважение,	изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 2. Предложението се приема Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата, в случай че за въвеждането в експлоатация на активите са необходими допълнителни разходи за спомагателни материали за окомплектовка на инвестицията като работеща система и/или монтаж, то същите са допустими за финансиране, като те са предвидени в общата стойност на съответните активи, детайлно описани в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, и в тази връзка не следва да се посочват отделно. 3. Предложението не се приема Процедурата, е конструирана въз основа на допустимост единствено на активи, които са сред посочените такива в Списъка на допустимите категории активи. Логиката на процедурата не включва изрично посочване на спомагателни услуги, които да могат да бъдат
--	--	---	---

			кумулирани в общата цена по Списъка. Списъкът не съдържа специфично описание на допълнителните разходи за спомагателни материали за окомплектовка на инвестицията като работеща система и/или монтаж, като те са предвидени в общата стойност на съответните активи, детайлно описани в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, и в тази връзка не следва да се посочват отделно. 4. Предложението се приема
19.	17.03.2022 г.	Здравейте, Относно публичната дискусия за BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. Бих предложил да се увеличи процента на максималния интензитет на помощта на минимум 70%. Поздрави,	Предложението не се приема Заложеният интензитет от 50% изисква и значително финансово самоучастие (което изключва каквато и да било публична подкрепа) на предприятията при реализирането на проекта, чрез което осезаемо ще се увеличи дялът на частните инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията (безвъзмездни средства) по процедурата. Това ще мобилизира в по-голяма степен и необходимия административен, финансов и оперативен капацитет за пълното и точно изпълнение на проекта от страна на предприятията при спазване на принципите за добро финансово управление (икономичност, ефикасност и ефективност). Също така, интензитет по-висок от 50% би задължил всички кандидати да провеждат избор на изпълнител

			посредством публична покана за разходи над 30 000лв. Посоченото е съгласувано с Дирекция „Национален фонд“ към Министерство на финансите, като бенефициентите, които се явяват възложители извън приложното поле на ЗОП, повеждат процедури за избор на изпълнители по реда на ЗУСЕСИФ. В случаите, когато размерът на предоставената безвъзмездна помощ е равен или по-малък от 50 на сто от общата сума на одобрения проект, процедурата за избор с публична покана се провежда, единствено когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител, независимо от предмета ѝ, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, е равна или по-висока от 273 812 лв. без ДДС (във връзка с разпоредбите на чл.4 от Директива 2014/24/ЕС за обществените поръчки, в които се определят минималните прагови стойности, над които е задължително прилагането на европейските правила за обществените поръчки). За 2022 г. прагът е 140 000 EUR или 273 812 лв., който е приложим към настоящия момент така, както е посочено в Условиата за изпълнение по настоящата процедура.
20.	18.03.2022 г.	Предложения за промени публикуваните Условия за кандидатстване и приложенията към тях по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“	

		ЕДНОВРЕМЕННО още през първия възможен ден след обявяване на приема на проекти, което неминуемо ще доведе до срив и/или забавяне на работата на платформата ИСУН. Това нещо вече се е случвало няколко пъти при предишни приеми по други процедури и смятаме, че е разумно този път да бъде избегнато чрез въвеждане на обективен финансов критерий/и за оценка на постъпилите проектни предложения. Този и/или тези финансови критерии предлагаме да бъдат допълнително въведени по преценка на УО, като могат да се използват някои от критериите използвани в предишни процедури за конкурентен подбор на проекти по ОПИК. Необходимо е само и единствено оценяваните критерии (коефициенти) да бъдат обективно проверими на база данните от финансовите отчети на кандидатите за последните три приключени финансови години. 3. Последното ни предложение е свързано с промяната на следния текст на стр.17 в Условието за кандидатстване, раздел 13.2 „Недопустими дейности“: “ дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;....“ Обосновка: Този текст излишно възпрепятства голям брой предприятия да кандидатстват по процедурата за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, в които са наематели. Обективната реалност при производствените фирми в България е, че голяма част от тях ползват за дейността си производствени халета, в които са наематели. Съвсем практично би било, за проекти предвиждащи мерки по енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на кандидата, да се изискват договори за наем, чийто срок които да покрива задължително периода на устойчивост на резултатите от проекта. Също така, във връзка с гореизложеното, необходимо е в изброените документи, които ще се изискват за проверка от УО преди сключване на ДБФП, да се добавят документ за собственост или договор за наем на сградата (със срок покриващ периода на устойчивост), който ще бъде обект на интервенция по проекта.	3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
21.	18.03.2022 г.	Здравейте! По процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, имам следните въпроси: 1. Ще има ли достатъчно време за подготовка на документите за обществена поръчка,	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със

		съгласуване с Управляващия орган, обявяване, договор, изпълнение? 10 /десет/ месеца, дали ще са достатъчни, особено при Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради съчетани с Автоматизирани системи за мониторинг на енергопотреблението. Въвеждане и сертифициране на системи за управление на енергията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001? 2. Ще се прави ли предварителен енергиен одит по образец („обследване за енергийна ефективност“)? Благодаря!	становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
22.	18.03.2022 г.	Предложения за промени публикуваните Условия за кандидатстване и приложенията към тях по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Уважаеми УО, Във връзка с публикувания за обществено обсъждане пакет документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да направим следните обосновани предложения за промяна: 1. Първото и най-съществено предложение е за промяна на публикувания Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18, като в него е наложително <u>да бъдат добавени фотоволтаични панели за производство на ток от ВЕИ за собствени нужди на предприятията, както и батерии за съхранение на така произведения ток.</u> Обосновка: Този вариант на Условията за кандидатстване и приложенията към тях НЕ ОТГОВАРЯ на очакванията и нуждите на българските производствени предприятия СЕГА. В настоящия момент, фирмите са изключително затруднени в дейността си от непрекъснато покачващите се цени на тока и газа за индустрията. НАЛОЖИТЕЛНО е УО да влезе в положение на българските производствени предприятия и настоящата процедура да отговори на техните нужди и да ги подпомогне реално с цел осигуряване на икономическата и финансовата им устойчивост в сегашната сложна и несигурна пазарна обстановка. Включването на фотоволтаични системи за производство и съхранение на ток за собствени нужди, ще допринесе за постигането на конкретен и ясно изразен ефект от реализацията на	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.

	процедурата за енергийна ефективност на българските МСП. В обратния случай, смятаме, че резултатите от тази процедура биха били много по-ограничени и без бърз и пряк ползотворен ефект върху конкурентоспособността на предприятията. НАВРЕМЕННОТО подпомагане на предприятията за изграждането на фотоволтаични системи е изключително важно да бъде СЕГА, а не в рамките на друга грантова процедура след една година или повече време, предвид мудните темповете на одобрение на новите оперативни програми и Плана за възстановяване на България. 2. Второто ни предложение за промяна е свързано с критериите за оценка, като смятаме за изключително неудачен възприетият подход за финансиране на проектните предложения по реда на подаването им до изчерпване на финансовия ресурс. Обосновка: По процедура BG16RFOP002-2.040 „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ са кандидатствали около 1500 на брой МСП (сектор „С“ по КИД 2008), които са потенциални кандидати и по настоящата процедура. При така обявените критерии за оценка, повечето от кандидатите ще кандидатстват ЕДНОВРЕМЕННО още през първия възможен ден след обявяване на приема на проекти, което неминуемо ще доведе до срыв и/или забавяне на работата на платформата ИСУН. Това нещо вече се е случвало няколко пъти при предишни приеми по други процедури и смятаме, че е разумно този път да бъде избегнато чрез въвеждане на обективен финансов критерий/и за оценка на постъпилите проектни предложения. Този и/или тези финансови критерии предлагаме да бъдат допълнително въведени по преценка на УО, като могат да се използват някои от критериите използвани в предишни процедури за конкурентен подбор на проекти по ОПИК. Необходимо е само и единствено оценяваните критерии (коефициенти) да бъдат обективно проверими на база данните от финансовите отчети на кандидатите за последните три приключени финансови години. 3. Последното ни предложение е свързано с промяната на следния текст на стр.17 в Условието за кандидатстване, раздел 13.2 „Недопустими дейности“: “ дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;....“ Обосновка: Този текст излишно възпрепятства голям брой предприятия да кандидатстват по процедурата за изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, в които са	2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на</u>
--	--	--

		наематели. Обективната реалност при производствените фирми в България е, че голяма част от тях ползват за дейността си производствени халета, в които са наематели. Съвсем практично би било, за проекти предвиждащи мерки по енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на кандидата, да се изискват договори за наем, чийто срок които да покрива задължително периода на устойчивост на резултатите от проекта. Също така, във връзка с гореизложеното, необходимо е в изброените документи, които ще се изискват за проверка от УО преди сключване на ДБФП, да се добавят документ за собственост или договор за наем на сградата (със срок покриващ периода на устойчивост), като ще бъде обект на интервенция по проекта.	<u>проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
23.	18.03.22 г.	Здравейте, Аз съм представител на фирма, ние искаме да предложим, безвъзмездната помощ да бъде повече от 50% и да бъдат включени и пояснено по точно дали влизат слънчеви батерии за производство на ток в този проект и дали трябва да бъде задалжително върху сградата или може на друга земя която е на фирмата. Защото предполагам, че не сме само ние има и други колеги на които сградите им са северни или планини ги крият и една много малка част от деня се огрява от слънцето. Дали може земя собственост на фирмата която се намира на друг адрес различен от адреса на сградата да се направи фотоволтаичен парк и от там да се компенисира тока за производствени цели. Ние сме малка фирма която иска през тези години наистина види, че държавата помага, защото неznam за колко проекта се пробвахме, но така бяха писани, че бяха само големи фирми. Надяваме се, че ще обърнете внимание на нашето предложение.	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1 и Предложение №19.
24.	18.03.22 г.	Уважаеми представители на Управляващия орган, Имаме следните въпроси и коментари по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ 1. Посоченото условие в раздел 14.3. Недопустими разходи, че дейности за подобряване на енергийната ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат е дискриминационно. Винаги до момента по ОПИК 2014-2020 е било допустимо извършването на дейности в сгради, които са преотстъпени на Бенефициента чрез дългосрочен договор за наем, ползване или други правни взаимоотношения, регламентиращи дългосрочното използване на сградата.	1. и 2. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opik.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-

		Бенефициентът е задължен да запази резултатите от проекта за продължението на целия мониторингов период, съответно налагането на това допълнително условие за собственост е напълно излишно. Дори кандидатите, които са собственици на сградата, в която желаят да се изпълни дейността, могат да се преместят или да разширят производството си. Защо има поставено ограничение за потенциални кандидати, които използват производствени сгради чрез други правни взаимоотношения? 2. Защо е избран метод за оценка на проектните предложения по реда на тяхното постъпване, до изчерпване на финансовия ресурс по процедурата? Не представлява ли това скрита дискриминация спрямо проектите, които включват комплексни дейности например посочените от Вас в т.21 или т. 23 на Приложение № 18? Защо не е предвиден гратисен период за попълване на документи в системата ИСУН 2020 преди възможността за подаване на проектните предложения, каквато методика беше приложена за схема BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19? 3. Във връзка с описаните в т.21 от Приложение №18 дейности, са посочени показатели за реакция на огън за материали от типа Топлоизолационна плоча от EPS и XPS, които са невъзможни. Към момента на пазара няма EPS и XPS, които имат реакция на огън от клас B, съгласно БДС EN 13163:2012+A2:2017. С уважение!	bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost . 3. Приема се за сведение Изискванията към показателите за реакция на огън се отнасят за цялата топлоизолационна система с включени всички слоеве и елементи, а не само за топлоизолационния материал.
25.	18.03.22 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с обявено обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност" по Приоритетна ос 6 „Възстановяване на МСП" на Оперативната програма имаме следното предложение: Поради епидемичния взрив от COVID-19 е налице значителен спад в оборотите на фирмите. Пандемията е факт, който доведе до сериозни затруднения с налични средства поради забавяне на междуфирмените разплащания. Това от своя страна породило несигурност по отношение на работните места и ограничени възможности за развитие на дружествата. Поради тази причина фирмите нямат възможност да съфинансират проектите по горесцитираната процедура с 50 % от сумата, за която кандидатстват. Тъй като целта на процедурата за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 е именно възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №19.

		ефективност, то предлагаме максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ да стане 70 %. Надяваме се предложението да бъде отразено в насоките за кандидатстване, като по-ниския процент на съфинансиране от страна на кандидатите /30%/ ще е предпоставка за плавно възстановяване на икономическия им потенциал и превенция на закриване на работни места. С уважение,	
26.	18.03.22 г.	Здравейте, Желаем да инсталираме 6 термopомпи. В приложение 18, т. 5, подточка „Изискване за мониторинг“ е написано: „Минималните точки на измерване за съоръжения с топлинна мощност над 50 kW включват...“. 1. Означава ли това, че тези изисквания важат единствено за термopомпи, всяка от които е с мощност над 50 kW? 2. Ако отговорът е положителен, освободени ли сме от изискванията за автоматизиран мониторинг при инсталация на термopомпи под 50 kW мощност? 3. Или посоченият праг за мощността е отнесен към цялата група термopомпи? Благодаря предварително.	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕЦИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
27.	18.03.22 г.	Здравейте, С настоящото бих искал да изразя категоричното си възражение против условията за кандидатстване по горепосочената процедура, и по-конкретно: 1. В процедурата е предвидено финансиране на всеки проект, подаден от допустим кандидат. Не става ясно как ще се гарантира качеството на подаваните проекти, доколкото липсва методология за техническа оценка. 2. Еднакво ще се допускат до финансиране проекти с минимални енергийни спестявания и такива с по-значителни. Това не допринася за постигане целите на процедурата и на практика води до неравнопоставено третиране на проектните предложения, тъй като еднакъв шанс ще имат и сериозните, смислени и подкрепени от проучвания проекти, и онези, които просто са се ангажирали с някакви енергийни спестявания. 3. Липсата на оценка по качествени критерии ще доведе до проблеми по време на изпълнението, тъй като се повишава вероятността от необосновани и прекомерни инвестиции. 4. Проблеми ще възникнат и след изпълнение на проектите, когато бенефициентите ще трябва	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕЦИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .

		да докладват енергийните си спестявания. Липсата на предварителна оценка на тези спестявания ще доведе до санкции поради непостигнати цели. 5. Проектите се предвижда да се финансират по реда на подаването им, което ще доведе до 2000 проекта подадени още в първия ден на кандидатстване и практически ще ошети онези бенефициенти, които ще подхождат сериозно към подготовката на своите инвестиции за енергийни спестявания. Това би било в разрез с принципа за равнопоставено третиране на участниците и поражда съмнения, че определени лица и групи са разполагали с повече време да се подготвят, като са се сдобили с условията и реда за кандидатстване по нерегламентиран начин. Всичко описано по-горе е достатъчно основание да се преработи процедурата и да се подходи по-отговорно към нуждите на малките и средни предприятия, които имат нужда от тези инвестиции и финансиране за тях, което е отпуснато по прозрачен и честен начин при равни начала. С уважение,	Относно приложимия ред за оценяване на проектните предложения - моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2.
28.	18.03.22 г.	Здравейте казвам се и Ви пиша по повод обществено обсъждане на процедура по подбор на проекти BG16RFOP002-6.002. Ние сме производство в сферата на шивашката промишленост и едновременно с това се занимаваме и с търговия с диворастващи продукти, чиито код по КИД 2008 не попада в предварителните условия. Шивашкото ни предприятие се състои от около 50 човека, а в сферата на търговията с билки имаме назначени 5 човека. Искаме да кандидатстваме по процедурата но от справката на предприятието от НСИ е видно, че основния код на икономическа дейност не е този от шивашките услуги(1513-производство на горно облекло без горно), с който можем да се класираме на етап кандидатстване, а кода на търговията с билки защото проходите от продажби са в по-голям процент от тези на код 1513--производство на горно облекло без горно. Молбата ми е за промяна в предварителните условия, така че да не се взема предвид само кода на основната икономическа дейност на предприятието за определяща при кандидатстване, а и	Предложението не се приема. Инструментът на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) беше създаден както за да отговори на предизвикателствата на пандемията COVID-19, така и за да подкрепи възстановяването на икономиката. Предвид целите на Инструмента и изискванията на Регламент (ЕС) 2020/2221, поставени в преамбюл 6, средствата от настоящия втори транш на REACT-EU по ОПИК ще допринесат за устойчивото възстановяване на икономиката и целите, свързани с

	останалите кодове, с които предприятието извършва дейност въпреки, че са второстепенни. Съгласете се, че е така защото аз имам персонал в сферата на шивашките услуги 50 човека, а пет в търговията. Реално това е основния ми код на икономическа дейност, а не търговията с диворастващи продукти. В този случай класификацията от НСИ е напълно некоректна и ще ви дам пример защо: Извършваме дейност в шивашките услуги с по-голямата част от персонала ни(50 човека в случая) за например 300 хил. лв на година и в същото време търговия в друг сектор за 500 хил.лв. Търговия- да речем съм купил билки за 480хил и съм ги продал за 500хил и реалната печалба ми е само 20хил.лв, а печалбата от шивашките услуги е много повече. Имаме 50 човека в шивашкия цех и 5 в търговията, а според НСИ кода на Основната ИД е търговия само защото имам повече продажби там от цеха. Твърдение напълно лишено от всякаква логика. Няма да оспорваме това тук, идеята ми е с възможността дадена от вас предприятията да не се разглеждат само по основния икон.код ,а да се даде възможност и останалите икон.кодове да участват на етап кандидатстване и по този начин да се даде реален шанс на бизнеса да се възползва от тази програма. Предварително Ви благодаря за отделеното време! Поздрави,	климата. Интервенциите се явяват продължение на мерките по Приоритетна ос 3, Инвестиционен приоритет 4b на ОПИК и са насочени към същата специфична цел 3.1 „Намаляване на енергийната интензивност на икономиката“. Очакваните резултати по процедурата са насочени към понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката. Доколкото индустрията, и по-специално производственият сектор (предприятията с основна икономическа дейност в сектор С „Преработваща промишленост” съгласно КИД-2008) е от най-енергийно-интензивните сектори в икономиката на страната, насочвайки ресурси към него ще се постигне по-бърз и значим ефект в тази посока. Допълнително следва да бъде отчетено, че значителното покачване на цената на електрическата енергия и природния газ нарушава функционирането на почти всички икономически дейности, но най-сериозно това се отрази на предприятията от производствения сектор, при които енергията е съществен фактор при формирането на крайния продукт. На база посоченото Управляващият орган на ОПИК се насочи към структуриране на по-фокусирана
--	---	---

			процедура, която обхваща единствено кандидатите, развиващи своята основна икономическа дейност в сектор С „Преработваща промишленост”.
29.	19.03.22 г.	Здравейте, Във връзка с обявеното обществено обсъждане, молим да вземет предвид следните предложения: 1. Да се уточни категорично дали монтажните дейности са допустими, особено по отношение на топлоизолационните материали. 2. Да се включи по-подробна информация за формата, съдържанието и обхвата на изискуемите ежегодно данни за енергопотреблението (за период от три години от приключването на проекта) - за да се прецени доколко е нужно предвиждане на система и/или подобрене на съществуваща. 3. Тъй като предполагахме, че ще настъпят някои промени касаещи цените на оборудването, молим преди да отворите процедурата за кандидатстване да обявите поне една седмица по-рано всички окончателни условия за участие. Под "всички" имаме предвид даже ПЪЛНОТО съдържание на формуляра за кандидатстване. В противен случай ще останат (отново) съмнения, че някои кандидати, които разполагат с нужните контакти са по-подготвени за бързо подаване на проектно предложение от всички останали. Поздрави!	1. Предложението се приема 2. Предложението не се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление. 3. Предложението се приема Процедурата бе обявена на 12.04.2022г., след тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
30.	19.03.22 г.	Относно: Възражение по проект BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Във връзка със общественото обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ ние като „Асоциация за химическото почистване в България, и „Асоциацията за промишлено пране“ сме крайно разочаровани от поредното ощетяване на сектора услуги при определяне на допустимостта на кандидатите и подбора на оперативните програми. В предната програма за енергийна ефективност някои от колегите не бяха допуснати, имаше	Предложението не се приема Инструментът на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) беше създаден както за да отговори на предизвикателствата на пандемията

	големи рестрикции от управляващия орган и на всички въпроси ни се отговаряше „В следващия период на тази програма няма да бъде така „. Но нашия сектор както винаги не е допуснат. Не можем да разберем защо едни и същи сектори постоянно са включени в различните програми като оставаме с горчивото чувство, че те едва ли не са платили такса “абонамент за програми,,. Например : BG161PO003-2.1.04 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” - Сектор С (с изключение на дейностите по т. 2.1.4), Сектор J или Сектор М. BG161PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” - Сектор С - Преработвателна промишленост - Сектор J – само код 62 „Дейности в областта на информационните технологии” 63 „Информационни дейности”; - Сектор Е – само код 38 „Събиране и обезвреждане на отпадъци, рециклиране на материали”. BG161PO003-2.1.11 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” - Сектор С „Преработваща промишленост” - Сектор J „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” - Сектор М „Професионални дейности и научни изследвания” - само кодове на основна икономическа дейност от раздел М72 „Научноизследователска и развойна дейност”. BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” - Сектор С „Преработваща промишленост” - Сектор J „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” - Сектор М „Професионални дейности и научни изследвания” - само кодове на основна икономическа дейност от раздел М72 „Научноизследователска и развойна дейност”. BG161PO003-2.1.14 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия” - Сектор С „Преработваща промишленост“;	COVID-19, така и за да подкрепи възстановяването на икономиката. Предвид целите на Инструмента и изискванията на Регламент (ЕС) 2020/2221, поставени в преамбюл 6, средствата от настоящия втори транш на REACT-EU по ОПИК ще допринесат за устойчивото възстановяване на икономиката и целите, свързани с климата. Интервенциите се явяват продължение на мерките по Приоритетна ос 3, Инвестиционен приоритет 4b на ОПИК и са насочени към същата специфична цел 3.1 „Намаляване на енергийната интензивност на икономиката“. Очакваните резултати по процедурата са насочени към понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката. Доколкото индустрията, и по-специално производственият сектор, е от най-енергийно-интензивните сектори в икономиката на страната, насочвайки ресурсите към него ще бъде постигнат по-бърз и значим ефект в тази посока. Допълнително следва да бъде отчетено, че значителното покачване на цената на електрическата енергия и природния газ нарушава функционирането на почти всички икономически дейности, но най-сериозно това се отрази на предприятията от производствения
--	--	---

		- Сектор J „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения”; - Сектор М „Професионални дейности и научни изследвания” – само кодове на основна икономическа дейност от раздел М72 „Научноизследователска и развойна дейност“. В новата програма критерия за допустимост при кандидатстване по ОПИК пак е Сектор С. След внимателен прочит на фактите по горе, у членовете на нашите асоциации възниква въпроса : Само в Преработващата промишленост, имат нужда от подобряване на енергийната ефективност ? Те ли имат най - голяма добавена стойност? Не смятате ли, че за 14 години предприятията от Преработващата промишленост вече са се модернизирани, и е необходимо и другите сектори и те да се модернизират ? Смятате ли, че при промишлената обработка на текстил, използваме енергоемки машини ? Според нашите членове всички предприятия, които са технологично модернизирани вече, са и енерго ефективни. И няма смисъл да се дублират едни и същи сектори в различни програми. Ние членовете на Асоциациите сме крайно разочаровани и възмутени от наливането на средства в едни и същи сектори. Искате промяна, ами направете я !	сектор, при които енергията е съществен фактор при формирането на крайния продукт. На база посоченото Управляващият орган на ОПИК се насочи към структуриране на по-фокусирана процедура, която обхваща единствено производствения сектор. Същевременно сектор „Химическо чистене“ продължава да бъде разглеждан като важен сектор за икономиката на страната, който следва да бъде подкрепян, там където е приложимо, за да може да устои в настоящите трудни условия и да се развива по устойчив начин. За целта в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост представители на този бранш ще могат да се възползват както от мерки в областта на енергийната ефективност, така и от такива за подкрепа на тяхната енергийна независимост чрез придобиване на инсталации за ВИ.. Подходящи възможности за подкрепа са предвидени и в рамките на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027.
31.	21.03.22г.	Здравейте, След обстойно разглеждане и запознаване с докумените по проект „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имаме следните въпроси: - Изискването за "di minimis" поставя в неравностойно положение фирмите които са	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със

		използвали програми за заетост. По-този начин те не могат да участват в обновяване на енергийната си база с настоящата програма. Има ли възможност за преразглеждане и отпадане на необходимостта му? - Възможно ли е финансирането за закупуването на климатици или изграждането на термо помпи за помещение което е наето дългосрочно под наем от фирмата кандидат? Благодаря! Хубав Ден,	становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
32.	21.03.22г.	Здравейте, Пиша Ви във връзка с процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. Въпросите ми са конкретно към видове котли, които ще бъдат финансирани по програмата. Не виждам, в описаните такива, водогрейни котли на биомаса – по конкретно дървесни или слънчогледови пелети. Съществуват и се произвеждат и котли за горещ въздух – също подходящи за отопление на халета, оранжерии и други. 1. Ще бъде ли финансирано закупуването на водогрейни котли на пелети? 2. Ще бъде ли финансирано закупуването на котли за горещ въздух на пелети? 3. Ако да, то какви сертификати трябва да имат котлите? 4. Моля да погледнете приложените сертификати с които разполага производителя, на уреди с които ние работим, дали ще бъдат одобрявани по програмата. Благодаря Ви предварително. Очаквам Вашия отговор.	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
33.	21.03.22г.	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с публикувани за обществено обсъждане Проектът на Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложенията към тях по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, имам следните коментари:	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-

		1. В точка 13.2. "Недопустими дейности" от Условията за кандидатстване е посочено като недопустима дейност: <i>"- дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;"</i> От посоченото описание не става ясно, дали се имат предвид всички описани в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) мерки или само мярка №21 "Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради"? Моля да се прецизира текста с оглед постигане на максимална яснота относно недопустимата дейност. 2. В точка 14.3. "Недопустими разходи" от Условията за кандидатстване е посочено като недопустим вид разход: <i>"- разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;"</i> От посоченото описание не става ясно, дали се имат предвид разходите за всички описани в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) мерки или само разходи свързани с мярка №21 "Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради"? Моля да се прецизира текста с оглед постигане на максимална яснота относно недопустимите разходи за тази дейност. Благодаря Ви за вниманието и предоставената възможност за коментари. С уважение,	кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриваш продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> В допълнение, можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
34.	21.03.22г.	Здравейте, след като прегледахме обстойно Условията на кандидатстване по процедурата предлагаме в <i>Приложение 18 - Списък на допустимите категории материали и оборудване</i> да бъдат включени като отделна допустима категория - Системите за съхранение електрическа енергия. Считаме, че те са важен компонент за реализиране на енергийна ефективност от предприятията, особено в настоящия труден момент за икономиката ни, тъй като са изградени на базата на най-съвременни технологии, даващи модулни решения за оптимизиране	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.

		енергийните стопанства на производителите и потребителите. Разнообразието от режими на работа и гъвкавост за свързване към всяко ниво на напрежение са икономически ефективно решение за цялостна верига на електроенергийната система. Интеграцията им както с възобновяеми енергийни източници така и с мрежите за пренос и разпределение, хибридни, островни и микро мрежи води до оптимизация на производството и потреблението, дългосрочна прогнозируемост и намаление на енергийните разходи на производителите, лесно балансиране на енергийните потоците и изравняване на пиковите натоварвания. На пазара съществуват такива системи, които да са в рамките на максималния бюджет по процедурата, като позволяват лесна мащабируемост за предоставяне на персонализирано решение съответстващо на конкретните изисквания на енергийното стопанство на предприятието. Типичните режими на работа най-често включват регулиране на честотата на напрежението, върхово балансиране, поддръжка на периодично захранване нуждите на производителя или потребителя, включително уникални режими на захранване. Системите за съхранение електрическа енергия ще дадат възможност да се оптимизира цялостното производство и потребление на енергия, което води до намаляване на оперативни разходи на предприятията. Разчитаме, че в екипа на новото Министерство на иновациите и растежа работят експерти, които имат модерно и иновативно мислене, отворено към най-новите тенденции в реализирането на най-адекватните решения за енергийна ефективност от българските предприятия, като очакваме, че това наше предложение ще бъде включено и ще позволите на бизнеса да се възползва от най-съвременните технологии в рамките на тази процедура. С уважение	
35.	21.03.22г.	ОТНОСНО: Обявена за обществено обсъждане Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Уважаеми господа, Във връзка с обявените за обществено обсъждане УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, предлагам към Списък на допустимите категории материали и оборудване да бъдат добавени: 1. Медни захранващи кабели Мотиви: Предлагам, замяната на алуминиеви захранващи кабели, свързващи трафопост с ел.табло на	1. Предложението не се приема. Разпределителната мрежа е част от общата система за доставка на

		предприятие с медни кабели, защото: Много от предприятията продължават да се захранват със стария тип кабели САВТ, които са алуминиеви, с по – нисък коефициент на преносимост и съответно генериращи по – високи загуби на ел.енергия по трасето. При старите цени на ел.енергия ≈ 117 лв. за MWh средно за първото тримесечие на 2021г., инвестицията за подмяна на захранващи кабели не беше икономически изгодна. При новите цени на ел.енергията ≈ 500 лв. за MWh това е не само икономически обосновано, но и много добра енерго спестяваща мярка. Всеки спестен KW електроенергия от една страна ще намали сметките на предприятията, а от друга ще остави на разположение спестената ел.енергия за ползване от други потребители. Инкасираната загуба при преноса на алуминиеви кабели е $\approx 8\%$. Това, при консумация от примерно 50 000 KWh на месец за малко или средно предприятие би означавало спестяване на около 4 000 KWh. 2. Радиатори за локална отоплителна инсталация Мотиви: Значителна част от малките предприятия (производствени предприятия, шивашки цехове, мебелни фирми, производство на хартиени, картонени и пластмасови изделия и др.) до сега, при по – ниските цени на електроенергията, се отопляваха с климатици, калорифери и др. електроотоплителни уреди. Новите цени на тока принуждават собствениците на дружествата да търсят алтернативни начини за отопление. Един от най - популярните и икономически изгоден начин, е изграждане на локални отоплителни инсталации включващи източник за загряване на водата, магистрални тръби и радиатори. В програмата вече са допустими предварително изолираните енергоспестяващи тръби, както и котли. Заменяйки скъпата ел.енергия с алтернативни енергоизточници – като газ, водород, пелети, дървесен чипс или отпадна дървесина, би довело до висока енергийна ефективност. В този смисъл допускането на радиатори, захранвани с топла вода (пара) би дало възможност за отпадането на отопление базирано на ел.енергия.	електрическа енергия в предприятията и не е част от крайното потребление. В допълнение, загубите са функция на товара и се определят от оразмеряването на кабелните линии. 2. Предложението не се приема. Допустими по настоящата процедура са единствено генератори на топлина/студ до ниво връзка с вътрешна разпределителна мрежа. Изграждането на вътрешни отоплителни/охладителни инсталации, включващи разпределителна тръбна мрежа, отоплителни/охладителни тела и съпътстваща арматура изискват разработването на инвестиционен проект, което не е обект на подкрепа по настоящата процедура.
36.	21.03.22г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Нашата компания „.....“ е българско предприятие за поддръжка на големи генериращи мощности в енергетиката. Създадено през 1948 г., това е най-старото и най-голямо предприятие в областта на енергийните ремонти в България. Водещи сме на пазара и към	Предложението се приема. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не

	днешна дата в работят повече от 200 квалифицирани инженери, техници, служители и работници. Нашата история, опит, ценности и граденото с години доверие ни е утвърдило като предпочитан партньор при ремонт на електрически съоръжения, трансформатори и въртящи електрически машини в България и Югоизточна Европа. Основни и аварийни ремонти на електроцентрали. Цялостна, специализирана и производствена дейност за ремонт на мощни <u>трансформатори</u>, генератори, електродвигатели, резервни части, транспорт на тежки товари, вибродиагностика и балансиране, лаборатория за изпитване на трансформаторни масла, <u>високоволтова изпитателна лаборатория</u>, контрол на метала, <u>индустриално почистване със сух лед</u>, вътрешно и външнотърговска дейност. притежава единствената на Балканите <u>вагон-лодка</u> (в експлоатация) за извършване на тежки извънгабаритни товари по железопътни релси. Бихме искали да направим конструктивно предложение във връзка с обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. Силно обезпокоени сме от един от предложените критерии за недопустимост, който предвижда да бъдат лишени от възможността за участие в процедурата фирми, чиито производствени помещения не са тяхна собственост. Според нас, това изискване ограничава и поставя в неравностойно положение голям брой фирми, чийто производствен процес има спешна нужда от подобряване на енергийната ефективност с оглед на шоковото поскъпване на електроенергията и горивата. За голяма част от българските, а и останалите европейски компании наемането на помещение е по-рационален избор. Закупуването или изграждането на собствена производствена база изисква значителен финансов ресурс, които голяма част от малките и средни предприятия не са готови да отделят предвид бързо променящите се условия на българския и световните пазари. От друга страна, наемането на помещение позволява на предприятието да прави по-гъвкави маркетингови политики в променящия се пазар и засилена конкурентна среда. През последните две години много български компании изпитват сериозни затруднения, за да продължат дейността си и да успяват да покриват всичките си разходи. Това е още едно доказателство за необходимостта от гъвкавост и своевременна реакция предвид динамично променящата се бизнес среда. На следващо място, все повече фирми от преработващата промишленост осъществяват дейността си в индустриални зони и паркове в страната, където имат възможност да наемат подходящо за производството им помещение. Това своеобразно клъстеризиране позволява от една страна пестене на разходи, а от друга получаване на необходимото съдействие при	са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
--	--	--

		реализиране на икономическата им дейност. Всички тези компании ще бъдат ограничени и лишени от възможността да участват по процедурата. Във връзка с гореизложеното, настояваме да отпадне предложеният критерий за недопустимост, който предвижда дейностите, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност да се извършват само върху сгради, които са собственост на дружеството. София, 21.03.2022г. С уважение,	
37.	21.03.22г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Обръщаме се към Вас във връзка с обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. След внимателен прочит и анализ на предложените критерии за допустимост, бихме искали да направим следното предложение: Отпадане на изискването дейностите, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност да се извършват само върху сгради, които са собственост на дружеството. Този критерий значително ограничава броя на фирмите, които биха могли да се възползват от безвъзмездната помощ, предназначена за подобряване на енергийната ефективност в българските предприятия. Широко разпространена практика у нас, както и в други страни от ЕС е компаниите да използват помещения под наем, което осигурява по-голяма гъвкавост при необходимост от разширяване дейността на компанията, промяна в пазарите, промяна в логистиката и други непредвидени обстоятелства (каквито например бяха ограниченията във връзка с пандемията). Ръстът на бизнеса е придружаван от много периферни разходи, които бързо могат да стопят наличния капитал. Чрез наемане на помещение на подходящото място компанията може да разшири пазарите си, без да използва капитал на място. Аутсорсинг услуги като складиране, дистрибуция и други логистични операции, които подпомагат растежа на бизнеса, могат да бъдат направени по-икономично от гледна точка на инфраструктурата, персонала, оборудването и технологията. Това позволява	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>

		на фирмата да намали разходите си, което е от особена важност предвид сложната ситуация, в която се намират българските компании през последните две години – ограничения произтичащи от COVID 19 и шоково повишение на цената на електроенергията. Последното се оказва сериозно предизвикателство за дейността на българските предприятия и са необходими спешни мерки за преодоляване негативния ефект върху бизнеса. Надяваме се да уважите нашето предложение. По този начин средствата за подобряване на енергийната ефективност, които са така необходими в настоящата ситуация, ще достигнат целево до повече производствени фирми, които генерират висока добавена стойност в дейността си. София, 21.03.2022г. С уважение,	
38.	21.03.22г.	Уважаеми господине/Уважаема госпожо, Във връзка с процедура за БФП - BG16RFOP002-6.002 - „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, обявена за обществено обсъждане, което все още тече, си позволявам да Ви попитам следните няколко въпроса: По предварително одобрения Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18 към Проекта на Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение, следното оборудване допустимо ли е да бъде закупено по процедурата: 1) Акумулатор (система от взаимносвързани бутилки) за съхранение на технически газове с максимално работно налягане (MOP) от 200 bar и сумарна вместимост от 3 000 m³; 2) Бутилки за съхранение на технически газ на 200 bar работно налягане и 150 L воден обем; 3) Когенерация (CHP) на базата на природен газ, водород, дизел или отпадна биомаса. С уважение,	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
39.	21.03.22г.	ОТНОСНО: Обявено от УО на ОПИК за обществено обсъждане процедура за подбор на проект BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявеното от УО на ОПИК за обществено обсъждане процедура за подбор	Предложението се приема частично. Разходите за консултантски услуги за въвеждане на система за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001 не следва да надвишават 8 000

		на проект BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, Ви предоставяме следните коментари по документите за кандидатстване и изпълнение: е независима българска сертифицираща организация с дългогодишен опит. Целта на Органа за сертификация на системи за управление към е с дейността си да допринесе за подобряването на стопанските резултати на своите клиенти и техния имидж. Компанията заема една от водещите позиции за сертификация на системи за управление, включително и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001. По настоящата процедура е допустимо кандидатите да заявяват подкрепа за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001. Изрично в процедурата е заложено в т. 2.2, <i>Разходите не следва да надвишават 9000 лв.</i> Моля да се вземе в предвид че сумата е недостатъчна за сертифициране на предприятия с по-голям персонал, освен това не е взет предвид инфлационният индекс в последните две години, които по официални данни е над 10 %, а по неофициални данни е над 20 %, а и очакващата се предстояща такава. Освен това да се залагат разходи за сертифициране до 9000 лв не е коректно, тъй като предприятия, които имат персонал от 1-до 10 човека разхода за сертифициране е един, в рамките на 10 до 50 е друг, а в рамките на 50 до 150 е много по-висок. Бюджетът който е заложен за сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 до 9000 лв може да покрие единствено предприятия които имат персонал до 10 човека. Разходите за внедряване на система за енергиен мениджмънт съгласно изискванията на ISO 50001 се определят на база заетите лица в предприятието. Надявам се да се съобразите с текущата ситуация в страната и да се взимат адекватни мерки при бюджетиране на дадени разходи по сертифициране на системи за енергиен мениджмънт С уважение:	лв. Разходите за консултантски услуги по сертифициране на система за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001 не следва да надвишават 10 000 лв.
40.	21.03.22г.	Здравейте, В Насоките има следния текст, касаещ недопустими разходи:	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са

		"...разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;..." Това означава ли, че фирма, която е под наем в дадена производствена сграда и този наем е дългосрочен (например 10 години) не може да направи нищо в тази сграда - например да закупи енергийноефективно осветление. Би трябвало да се разреши при договори с поне 5 годишен срок да се подобрява енергийната ефективност в производството. Поздрави,	недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
41.	21.03.22г.	Колеги, отн. предстоящата ОПИК - Възстановяване на МСП чрез подобряване на енерг.ефективност, имаме предложение в СДМО (Списък на допустими материали и оборудване) да бъдат включени <i>водородни системи и инсталации за подпомагане горивни процеси във водогрейни и парни котли и други топлинни съоръжения.</i> Аргументи: Водородните системи са залегнали в Зелената сделка на Европейския съюз, като в България се очаква съществено развитие в близките години. Към сегашно време в нашата страна има епизодични опити за демонстрационни и ограничени по мащаб практически проекти по генериране на водород за изгаряне в индустриални и отоплителни котли и други топлинни съоръжения (пещи, лъчисто газово инфрачервено отопление, др.) паралелно с основното гориво природен газ, нафта, др. Включването на водородни инсталации в СДМО със съответното субсидиране би подпомогнало процеса на по-бързо разпространяване на водородните системи за индустриални цели и отопление на сгради. Това би подпомогнало и нашата стратегия за по-бързо постигане на съответната независимост от външни доставки на природен газ. Поздрави,	Предложението не се приема. Използването на „зелен водород“, произведен единствено с помощта на възобновяем източник на енергия, води до намаляване на първичното енергийно потребление и до намаление на отделяните вредни емисии в атмосферата, затова е приет като възобновяем източник на енергия, но не и като мярка за подобряване на енергийната ефективност. Наличните на пазара системи за производство на водород използват конвенционални източници на енергия - природен газ, електричество от националната електроразпределителна мрежа, което е в разрез с основната цел на настоящата процедура. В Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е дадена възможност за използване на наличен

			водород след придобиването на котли с номинална мощност от 50 kW до 1000kW.
42.	21.03.22г.	Уважаеми Дами/Господа, При положение, че по процедурата е от значение реда на подаване, считаме, че не е коректно едва с пускането на процедура за избор на изпълнител, бенефициентите да залагат цените на активите. Считаме, че коректният начин е списъкът с референтните цени да е обявен предварително, за да могат заинтересованите дружества да се запознаят с него и да планират добре инвестициите и кандидатстването си. С уважение,	Коментарът не съдържа предложение. Процедурата (вкл. пакетът документи за кандидатстване, който съдържа Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, където са заложили ценовите равнища на различните активи) бе обявена на 12.04.2022г. След тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
43.	21.03.22г.	Относно: Обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, УВАЖАЕМА ГОСПОЖИ РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН, Във връзка с обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ и след запознаване с условията за кандидатстване изразяваме следната позиция на Съюза за стопанска инициатива: 1. Раздел 8 „Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата“, Раздел 9 „Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект“ и Раздел 10 „Процент на съфинансиране“: по Процедурата е предвидено да бъдат разпределени безвъзмездни средства само от Европейския фонд за регионално развитие, т.е. националното съфинансиране със средства от държавния	1. Предложението не се приема. В края на програмния период финансовият ресурс по линия на ОПИК е ограничен, като всички налични средства са програмирани и обявени. От друга страна, обявеният бюджет по процедурата включва целият наличен ресурс, с който бе увеличен бюджетът на ОПИК по линия на втория транш на REACT-EU (съгласно одобрено от страна на Комитета за наблюдение изменение на ОПИК в рамките на 35-та писмена процедура) и на този етап не са идентифицирани допълнителни възможности за неговото увеличаване.

		бюджет представлява 0.00 лв. и съответно 0%. След като УО на ОПИК е преценил за целесъобразно МСП да осигури съфинансиране, е необходимо в същото съотношение и българската държава да осигури съфинансиране в размер на мин. 50%, така че общият бюджет по Процедурата да бъде увеличен до 272 452 240.00 лв. или 139 302 618.32 евро. По този начин броят на подпомогнатите предприятия може да бъде увеличен, което съответно ще има принос към постигането на индикаторите за резултат по настоящата процедура. Важно е да се отбележи, че през последните 2 години не е осигурявана никаква безвъзмездна подкрепа за внедряване на мерки за енергийна ефективност и българските МСП трудно се конкурират на европейския и международния пазар. Чрез увеличаване на общия размер на безвъзмездната финансова помощ ще се подкрепят максимален брой български производствени предприятия за устойчивото икономическо възстановяване и за повишаване на конкурентоспособността им. Финансовата подкрепа ще подпомогне преодоляването на икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19, но и ще спомогне за подготовката на българската индустрия към заленият преход, приоритетен за предстоящият програмен период - 2021-2027. 2. Раздел 9 „Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ“ Съгласно условията за кандидатстване помощта по настоящата процедура се предоставя при условията на режим de minimis съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013. Имайки предвид предстоящите мерки, насочени към подобряване на енергийната независимост на българските предприятия, както чрез „Национален план за възстановяване и устойчивост“, така и чрез програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027, добре е предприятията да не натрупват безвъзмездни средства, които биха ограничили кандидатстването им по подпомагачи дейността и процедури в следващите три години. Съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три бюджетни години. Така например в предходна процедура, BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, която бяха подкрепени и предприятия в производствения сектор С, помощта представляваше държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от COVID-19. Предвид целите на настоящата процедура: „Предоставяне на фокусирана	2. Предложението не се приема. REACT-EU е инструмент, по линия на който се предоставят средства от страна на ЕС за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19 и за възстановяване на икономиките, но същият не предефинира приложимия режим на помощ, въз основа на който да се предоставят средствата по него. Самата ЕК насърчава държавите-членки да използват различни подходящи схеми на държавна помощ за изпълнение на мерките, които се структурират за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19 или за последващо възстановяване. Действително с последното шесто изменение на Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 се въвежда възможност за инвестиционна подкрепа (съгласно т.3.1.13.), насочена към устойчиво възстановяване, каквато е и целта на настоящата процедура. Същевременно обаче, прилагането на тази хипотеза е свързана и с определени специфики. На първо място интензитетът на помощта е ограничен до 35 % за микро и малки предприятия и до 25 % за средни предприятия за разлика от наличния в рамките на процедурата максимален интензитет от 50 % за всички категории
--	--	--	--

подкрепя на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност“, предлагаме помощта да е под формата на държавна помощ.

3. Раздел 13, т. 2 „Недопустими дейности“ и Раздел 14.3 „Недопустими разходи“: в проекта на Условията е посочено, че не е допустимо изпълнението на дейности, свързани с енергийна ефективност в сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат. Не малка част от производствените предприятия ползват помещения под наем, а не собствени сгради. Това условие ще ограничи участието на предприятията, ползващи помещения под наем. При условие, че придобитите активи е необходимо да останат свързани с обекта, който е получил помощта, за период от минимум три години, след финалното плащане, то обекти с дългосрочен договор за наем 5 години например, биха могли да покрият това условие. Предлагаме да отпадна като недопустим разход/действие, „разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност (...) на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат“, а да се добави възможност за извършване на разходи в сгради с договор за дългосрочен наем от минимум 5 (пет) години от дата на сключване на административния договор за БФП с бенефициента.

4. Раздел 21. Ред за оценяване на проектните предложения: според настоящите условия за кандидатстване, подборът на проектни предложения по настоящата процедура ще „по реда на тяхното постъпване, до изчерпване на финансовия ресурс по процедурата“. Имайки предвид необходимостта българската икономика да разчита на устойчивостта на производствените малки и средни предприятия, тяхната рентабилност и възможност за осигуряване на стабилност на работните места, особено в условията на възстановяване от последствията от Covid-19, предлагаме критериите за оценка да се основават на методика за оценка на финансов и технически капацитет на предприятията-кандидати. Считаме, че възможността за отпускане на безвъзмездна финансова помощ при опростени правила, която се предоставя с чл. 21, ал. 1, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., не следва да се тълкува като липса на правила. Класирането на кандидатите единствено на база „ред на постъпване“, би влошило значително качеството на подадените проектни предложения и би демотивирало за участие, фирми със стабилни икономически показатели и инвестиционни намерения, което от своя

допустими кандидати.

Останалите възможности, свързани с удовлетворяване изискванията на чл. 14 от Общия регламент за групово освобождаване като цяло не съответстват на спецификата на настоящата процедура, а и са свързани с прилагането на много на брой допълнителни изисквания и предоставяне на информация от страна на предприятията, което би утежило и забавило изключително много процеса по кандидатстване и предоставяне на подкрепа.

Също така, следва да се има предвид, че крайният срок за отпускане на помощ (сключване на договор) по т.3.1.13 от Временната рамка е 31.12.2022 г., което би поставило под съмнение възможността за сключване на договори с кандидати от резервен списък, за които са се освободили средства вследствие на отказ от сключване на договор с друг кандидат или в случай на решение за наддоговаряне по процедурата (ако към съответния момент бъде идентифициран допълнителен ресурс по ОПИК), както и при кандидати, върнати след жалби от съда.

В допълнение, заложените изисквания по отношение прилагането на посочения раздел от Временната рамка, вкл. нуждата от диференциране на категорията предприятие още на етап

		страна ще постави под въпрос постигането на целите на процедурата. Подкрепата за енергийния преход трябва да е насочена към фирми, които покриват минимални технически и финансови изисквания – изисквания, основани на методика с прагове на Коефициент на рентабилност на EBITDA за 2018 и 2019, Коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за 2018 г. и 2019 г. и Описание на необходимостта от всеки един от заявените по проекта разходи. В тази връзка предлагаме класирането на кандидатите да става на база успешно премината оценка на административно съответствие и допустимост и събрани точки по 3-те критерия от финансовата и техническа оценка. С УВАЖЕНИЕ,	кандидатстване, биха усложнили допълнително процеса по кандидатстване и биха направили трудно приложим заложения към момента почти изцяло автоматизиран процес на заявяване на разходите за активи. Не на последно място прилаганата по досегашните процедури (в рамките на ОПИК) подкрепа чрез т.3.1. от Временната рамка е насочена към предприятия, изправени пред внезапен недостиг или липса на ликвидност и е с времево действие до 30.06.2022 г., което я прави неприложима по настоящата процедура. Следва да бъде отчетено също така, че предвид напредналата фаза на подготовка на процедурата, вкл. преминат етап за оценка за съответствие с избрания режим на помощ, иницирането на процес по нотификация на мярката пред ЕК за съответствие с изискванията на Временната рамка би отложило необосновано дълго във времето нейното обявяване. По-късното обявяване на мярката е свързано съответно и със забавяне в предоставянето на така необходимата инвестиционна подкрепа за МСП, а по този начин и очакваните резултати от изпълнението на процедурата както на ниво отделно производствено предприятие, така и като цяло за икономиката се отлагат във времето и
--	--	--	---

			има риска да не постигнат същите ефекти. От друга страна, прилагането на режим de minimis съгласно Регламент 1407/2013 предоставя широки възможности при дефинирането на условията по мярката, позволява залагането на максимално опростен механизъм на кандидатстване и минимизира обхвата на изискуемата информация и документи от страна на предприятията. 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 4. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2.
44.	21.03.22г.	Уважаеми колеги, С настоящото писмо изразяваме своето становище за необходимостта от включване на юридически лица и еднолични търговци от сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“, код 55 „Хотелиерство“ от КИД-2008 сред допустимите за финансиране кандидати по обявена за обществено обсъждане от УО на Оперативна Програма „Иновации и конкурентоспособност“	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №6.

	2014-2020 процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. По различни оценки туристическият сектор в България генерира между 4 и 10% от БВП на страната. Глобалното разпространение на COVID-19 и въведените карантинни мерки доведоха до безпрецедентна криза в туризма както в световен, така и в национален мащаб. След наложените противоепидемични мерки и транспортни ограничения беше реализиран драматичен спад в приходите от нощувки, което доведе до остър недостиг на средства в туристическия бизнес за справяне с последиците от пандемията COVID-19. Въпреки настъпилата продължителна криза, по данни на НСИ общият брой осъществени туристически посещения на чужденци без транзит в България през 2021 г. е 3 722 200 броя, показвайки плахо възстановяване от 2 687 709 броя през 2020 г., но оставайки 2,5 пъти по-малко от предкризисната 2019 г., когато са били реализирани 9 311 681 туристически посещения. Положителната тенденция на ръст в туристическите посещения и приходи от нощувки през настоящия зимен сезон е подложена на сериозен риск от обръщане в резултат на отмяна на огромен брой туристически резервации и полети дължащо се на започната през февруари 2022 г. война в Украйна. Освен това средните цени за 1 мВтч. електрическа енергия за небитови потребители в България се повишиха от около 100 лева през първото тримесечие на 2021 г. до над 400 лева през първото тримесечие на 2022 г., а по отношение на определените от КЕВР цени за природния газ повишението е от 28,64 лева/MWh без акциз и ДДС за март 2021 г. до 113,73 лева/MWh без акциз и ДДС за март 2022 г. Съчетанието на всички тези рискови фактори доведе до едновременно трайно намаляване на приходите и повишаване на разходите в сектор „Туризм“, а оттук и до свръхзадлъжнялост, ограничаване на дейността и силно редуциране на инвестиционните възможности, което намира особено остро проявление по отношение на малките и средни предприятия от бранш „Хотелиерство“. Въведените до момента временни мерки за подпомагане на компаниите от бранша по различни процедури са недостатъчни по размер, а като обхват са насочени към предоставянето на оборотен капитал за преодоляване на проблемите с ликвидността и запазването на работни места, но не и към инвестиции за намаляване на потребяваните електрическа енергия и природен газ, чиито цени са трайно и значително повишени. Обявената от Вас за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ целяща предоставяне на фокусирана подкрепа на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност е изключително подходяща за енергоемък подотрасъл като Хотелиерството.	
--	---	--

		Поради тази причина настояваме юридически лица и еднолични търговци от сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“, код 55 „Хотелиерство“ от КИД-2008 да бъдат включени като допустими за финансиране кандидати във финалния вариант на гореспоменатата процедура.	
45.	21.03.22г.	Уважаеми дами и господа, Бих желал да предложа критериите за допустимост на кандидатите по горната процедура да бъдат променени и да включват изрично и т.нар. "Mid-Caps" фирми - средни фирми, които не отговарят на класическото определение за такива в частта брой на заетите. Както сами разбирате, ефектът от високите цени на енергийните суровини засяга този тип фирми не по-малко, а понякога и повече този тип компании. В този смисъл опасността от негативни последици за дейността се прехвърля към по-голям брой заети лица, отколкото в класическите малки и средни фирми.	Предложението не се приема. Процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ е обявена в рамките на Приоритетна ос 6 „Възстановяване на МСП“, по която допустими кандидати са единствено малки и средни предприятия, което не позволява включването на малки дружества със средна пазарна капитализация (Small Mid-Caps)¹ и дружества със средна пазарна капитализация (Mid-Caps)².
46.	21.03.22г.	ОТ ФИРМА гр.БУРГАС ВЪПРОСИ КЪМ ПРОЕКТ “ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА МСП ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ” I. ВЪПРОС: ВЪЗМОЖНО ЛИ Е МОНТАЖА НА ОБОРУДВАНЕТО ИЛИ ПО-КОНКРЕТНО МОНТАЖ НА ИЗОЛАЦИОННА СИСТЕМА НА СГРАДА ДА СЕ ИЗВЪРШИ ОТ СЛУЖИТЕЛИ НА ФИРМАТА НИ ИЛИ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ДА СЕ ЗАЛОЖИ В БЮДЖЕТА ДОСТАВКА И МОНТАЖ ОТ ВЪНШЕН ИЗПЪЛНИТЕЛ? II.ВЪПРОС: В т.21 ОТ СПИСЪКА –ЕНЕРГИЙНО-ЕФЕКТИВНИ ИЗОЛАЦИОННИ СИСТЕМИ В СГРАДИ СЛЕД ИЗБРОЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНИТЕ МАТЕРИАЛИ Е НАПИСАНО ,ЧЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ТОПЛИННО ИЗОЛИРАНЕ СЛЕДВА ДА СЕ ВКЛЮЧАТ МИНИМУМ ТОПЛОИЗОЛАЦИОННА ПЛОЧА,ЛЕПИЛО И ДР... НО ТЕЗИ	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .

¹ Компании, които по финансови показатели са МСП, но средно списъчният брой на персонала им е до 499 служители

² Компании, които по финансови показатели са МСП, но средно списъчният брой на персонала им е до 1500 служители

		ИЗИСКВАНИЯ НЯМА КАК ДА СЕ СПАЗВАТ ПРИ ТОПЛОИЗОЛАЦИИ СЪС САНДВИЧ ПАНЕЛИ , ТЪЙ КАТО ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗОЛАЦИЯ СЪС САНДВИЧ ПАНЕЛИ НЕ Е НЕОБХОДИМО ЛЕПИЛО, А СЕ ИЗПОЛЗВАТ ДРУГИ КОНСУМАТИВИ/ РАЗЛИЧНИ КРЕПЕЖНИ ЕЛЕМЕНТИ/. III.ВЪПРОС : В СЛУЧАИТЕ КОГАТО СЕ ПРАВИ ДОПЪЛНИТЕЛНО ТОПЛОИЗОЛАЦИЯ ОТ САНДВИЧ ПАНЕЛИ ОТ ПОЛИУРЕТАН С ЦЕЛ ПОСТИГАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В НАРЕДБА №7 ОТ 2004 ГОД. ИМА ЛИ ОГРАНИЧЕНИЯ ЗА МАКСИМАЛНАТА ДЕБЕЛИНА НА ТОПЛОИЗОЛАЦИЯТА и / СТАРАТА И НОВАТА/ ,ТЪЙ КАТО Е ЗАПИСАНО,ЧЕ ЗА ВЪНШНИ СТЕНИ И ПОКРИВИ КЪМ ВЪНШЕН ВЪЗДУХ ДЕБЕЛИНАТА ТРЯБВА ДА БЪДЕ ПО-ГОЛЯМА ИЛИ РАВНА НА 100 мм?	
47.	21.03.22г.	Добър ден, Имаме следните две предложения: 1. Възможно ли е да добавите в списъка с материали прозрачни сандвич панели, които да се поставят на покривите? Те са също енергийно-ефективни, но са друг вид панели, който вие не сте предложили в списъка. Това е най-икономичният вариант за осигуряване на горно осветление за промишлени халета. Считаме, че е подходящо допълнение по проекта. 2. Възможно ли е да се добавят в списъка и енергийно ефективни пожаро-устойчиви ВРАТИ? Този вид врати създават идеалната изолация - като освен, че не допускат да минава въздух и да се изстудява помещението, са и пожаро-устойчиви. Много са подходящи за производствени помещения, но не ги видяхме да са посочени в списъка. Благодарим ви, ще очакваме отзив.	Предложението се приема частично. Приложимите текстове в Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са коригирани.
48.	21.03.22г.	Здравейте, Във връзка с представения Списък на допустимите категории материали и оборудване - Приложение 18 бих искала да представя следните коментари: 1. По т. 20. Системи за регулиране на оборотите на електродвигатели с честотни регулатори/инвертори/и софстартери Разходът на енергия може да бъде редуциран чрез инвертори ако към съответната машина/съоръжение се добави подходящо електронно или мехатронно	Предложението не се приема. 1. В описанието на мярката пише изрично „вградени комуникационни възможности“ като минимално изискване, а не като допълнение. Съвременните честотни регулатори/инвертори имат подобрени

		оборудване, осигуряващо мониторинг и анализ на съответния процес и изработващо задание за инсталираните инвертори. В тази връзка предлагам в описанието да се добави възможност инверторите да с комплектация за управление/комуникационни възможности. 2. По т. 19. Компенсатори на реактивна енергия и филтри за хармоници Моля да се поясни филтри до какъв номинален ток са допустими. Благодаря предварително!	възможности. 2. В критериите е определена „максимална моторна мощност ≤ 300 kVA“. Това определя тока според нивото на напрежение.
49.	21.03.22г.	Добър ден, имаме следните въпроси, във връзка с програмата за енергийна ефективност: <u>1. При собственост на производствена сграда на свързани лица:</u> Една голяма част от клиентите ни ползват производствена сграда под наем. 1.1 Като в действителност тази сграда е собственост на същото физическо лице, което е собственик и на фирмата. 1.2 Или - същото физическо лице е собственик на повече от една фирми, и едната фирма преотдава под наем на фирмата-кандидат. 1.3 Имаме и вариант при който физическо лице е собственик на сградата, а фирмата-кандидат е ЕТ на това физическо лице. 1.4 Имаме и клиент, който ползва производствено помещение, което е фактически собственост на майката на собственика - но реално от години се управлява от фирмата-кандидат. Молим ви за становище - дали в тези случаи, при подписване, например, на нотариално заверена декларация или друг документ - ще е възможно фирмата-кандидат да изолира/подменя дограма, тавани и др. , на ползваното от нея производствено помещение? Необходим ли е дългосрочен договор за наем - например за 10 или за 15 г.. И при това условие ще бъде ли позволено саниране на сградата по проекта? 2. В някои от по-старите производствени сгради, таваните са с голяма височина - напр. 7 м. Възможно ли е да се снижи височината на тавана до, например, 5 м. ? 2.1 Изграждането на конструкцията и доставката и монтажът на панелите може ли да са за сметка на проекта?	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.

	2.2 Ако не е възможно изграждането на конструкцията да е за сметка на проекта - моля потвърдете, че доставката и монтажът на панелите може да са за сметка на проекта? 3. Моля да поясните: в изкарения списък на допустимите материали: са изброени материалите. Разходът за монтажа им за чия сметка е? За сметка на фирмата-кандидат, или ще се включат като допустим разход по проекта? Когато се купува готов актив/например термопомпа/ няма значителни разходи за монтаж. Но ако се купуват термопанели или фибрани за изолация на сградите - тези материали се посочват в ofertите, ведно с включване на монтаж. Как се описва в проекта този монтаж, и как се плаща? 4. Може ли да монтираме дограма/термопанели - със собствени работници? Например в случай, че фирмата-кандидат е производител на прозоречна дограма - възможно ли е да си ги монтира самостоятелно и по проект да закупи единствено материала? Има ли особеност в описанието в проекта? 5. Възможно ли е друга фирма, свързана с предприятието-кандидат, да извърши ремонта по изолации, монтаж - на пазарни цени? 6. Възможно ли е да се подмени ламаринен покрив с термоизолационни панели? 7. Ако фирмата е приключила финансово 2021 г: кои три години се вземат предвид: 2019, 2020 и 2021 или пак се вземат посочените в указанията: 2018, 2019 и 2020г? 8. Ако възникнат допълнителни разходи - за монтаж и въвеждане в експлоатация - които са необходими: Това ли са предвидените 10% горница над обявената от вас цена? 9. Моля отговорете дали ако фирмата-кандидат не разполага с ИСО 50001 - дали по тази програма може да предвиди разход единствено за разработване на стандарти за отчитане на енергийната ефективност /бланки, протоколи и прочие документация/ - БЕЗ да заплаща разход за сертифициране по ИСО? 9. 1 Така разработената система може ли да се ползва за последващото 3-годишно отчитане? 9. 2 - Как се доказва, че документацията е разработена и внедрена в производствения процес? Ще прилагаме документите при финансовия отчет ли? Или при последващото 3-годишно	
--	---	--

		отчитане? 10. Когато се извършва изолация на фасада: офертите САМО за материали ли са, или офертата е за цялостна доставка и монтаж на фасадна изолационна система? Проектът поема ли 50% от разходите за доставка и монтаж на системата? 11. Когато се извършва изолация на плосък покрив, освен фибран (Топлоизолационна плоча от X PS) - върху него се поставят два пласта хидроизолация - като най-горният е с посипка. Офертата за дейността, само за материали ли да е, или за цялостна доставка и монтаж на покривната изолационна система? Проектът поема ли 50% от разходите за доставка и монтаж на системата? 12. При изолация на покрив със замяна на ламарина със сандвич-панели, офертата само за доставка ли е, или за доставка и монтаж? Проектът поема ли 50% от разходите за доставка и монтаж на системата? 13. Собственост със следния казус: Имаме следния казус: фирмата-кандидат е ипотекарен кредитор на ползвания имот. Фирмата-кандидат е обявила в несъстоятелност собственика, като е назначила синдик. Този синдик е отдал под наем производствения имот, да се ползва от фирмата-кандидат. В този случай, фирмата-кандидат е реалния ползвател от няколко години, и реално собственик на имота. Може ли да купи материали за изолиране на този имот? Молим ви за становище - дали в тези случаи, при подписване, например, на нотариално заверена декларация или друг документ - ще е възможно фирмата-кандидат да изолира/подменя дограма, тавани и др. , на ползваното от нея производствено помещение?	
50.	21.03.22г.	Уважаеми, колеги след внимателно разглеждане на обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, искам да изразя своята тревога относно изискването: "Дейностите, свързани с изпълнението на мерките за енергийна ефективност да се	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не

	извършват само върху сгради, които са собственост на дружеството." Поставеното по горе изискване, считам за дискриминационно, тъй като в "Закона за устройство на територията" - ЗУТ, този въпрос е уреден. Списъка с изброените активи за което може да се кандидатства, включва такива, които са трайно прикрепени към земята и/или такива за които НЕ се изисква Разрешение за строеж, а единствено архитектурно заснемане, количествена сметка с дейностите за изпълнение, Конструктивно становище от конструктор за ненарушаване конструкцията на сградата и Становище от Главния архитект на съответната община в която се намира самото предприятие. Освен това Според чл. 55 от ЗКПО данъчните амортизируеми активи се разпределят в следните категории: Категория 1 - масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии; Категория 2 - машини, производствено оборудване, апаратура; Категория 3 - транспортни средства, без автомобили; покритие на пътища и на самолетни писти; Категория 4 - компютри, периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер мобилни телефони; Категория 5 - автомобили; Категория 6 - данъчни дълготрайни материални и нематериални активи, за които има ограничен срок на ползване съгласно договорни отношения или законово задължение; Категория 7 - всички останали амортизируеми активи. Годишните данъчни амортизационни норми на тези активи се определят еднократно за годината и не могат да превишават следните размери: Категория 1 – 4 % Категория 2 - 30 % Категория 3 – 10 % Категория 4 – 50 % Категория 5 – 25 % Категория 6 - 100/години на правното ограничение, но не повече от 33 1/3 процента Категория 7 – 15%. На база на изложеното по горе смятам, че е редно да се даде възможност на всички фирми за кандидатстване, като се изискват договори за наем за минимум 5 години от датата на кандидатстване, тъй като след изтичане на 5-годишния период, активите ще са почти напълно	са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
--	--	--

		или напълно амортизирани и тяхната балансова стойност ще е равна или клоняща на 0. Освен това мониторинговия период от 3 години ще е изтекъл още преди изтичане на тези 5 години. ЗАБЕЛЕЖКА*: Този въпрос е уреден по подобен начин в наредбите за кандидатстване по Програма за развитие на селските райони - ПРСР и други подобни програми. С уважение:	
51.	21.03.22г.	Здравейте , Във връзка със BG16RFOP002-6.002 „ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА МСП ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ“ Може ли фирмата ни да кандидатства , ако има Следните нетни приходи от продажби . НПП за 2019 са 24 190.65 лв. НПП за 2020 са 188 312 . 13 лв. НПП за 2021 са 1 739 859 . 59 лв. Фирмата е с ЕИК, създадена е края на 2018 г. с 10 служители в момента . Предстоящо наемане на ново кадри . Моля за съдействие с информация или съвет. Благодаря предварително ,	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
52.	21.03.22г.	Здравейте, казвам се и Ви пиша по повод обществено обсъждане на процедура по подбор на проекти BG16RFOP002-6.002. Бихте ли разгледали още веднъж частта за реализирали нетни приходи от продажби <u>общо</u> за последните 3 приключени финансови години (2018, 2019 и 2020 г.) в зависимост от категорията на предприятието-кандидат, както следва: • Микропредприятие ≥ 210 000 лева • Малко предприятие ≥ 750 000 лева	Предложението не се приема. Минималният размер на нетните приходи от продажби е определен съобразно опита, натрупан по време на предходни процедури, обявявани в рамките на ОПИК. Справка с публично достъпни данни от Националния статистически институт показва, например, че средният размер на нетните приходи от продажби за

		Средно предприятие $\geq 3\,000\,000$ лева така, че да се намалят оборотите поне на микропредприятията. Все пак те са гръбнака на икономиката и ако една фирма е започнала дейност през 2018г. на нея и трябва време за да развие бизнеса и да стигне до оборотите, които сте посочили. Мисля, че е по-нормално да се вземе предвид обороти за трите години да речем 150 000 лева-средно по 50 000 на година, а не както сте предвидили средно по 70 000. Твърде много е особено за проходящите фирми. Предварително Ви благодаря за отделеното време.	средни предприятия в сектор С “Преработваща промишленост” е повече от 11 млн. лв., докато по процедурата минималният размер на тези приходи е дефиниран на 3 млн. лв. Следователно на практика само незначителна част от кандидатите няма да бъдат допустими на основание този праг, който цели да гарантира наличието и извършването на стопанска дейност.
53.	22.03.22г.	Уважаеми г-жо Министър, Уважаеми Експерти, Във връзка с публикуваните документи за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да представим следните предложения и коментари: 1. В Насоките за кандидатстване, в т. Недопустими дейности е записано " дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради; В този текст бихме искали да предложим, да може да се кандидатства със сгради под наем. 2. В Списък на допустимите категории материали и оборудване, не са включени възобновяеми енергийни източници – фотоволтаични панели, които са изключително важни и необходими за подобряване на енергийната ефективност. Включени са СЛЪНЧЕВИ СИСТЕМИ ЗА ТОПЛА ВОДА И БИТОВО ГОРЕЩО ВОДОСНАБДЯВАНЕ, но не става ясно дали са само за топла вода и водоснабдяване, или могат да се използват за отопление, ако да моля за пояснения. Бихме искали да предложим, да бъдат включени възобновяеми енергийни източници –	1. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1. 3. Предложението не се приема. Инструментът на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) беше

	фотоволтаични панели. 3. Във връзка с целта на процедурата, а именно предоставянето на фокусирана подкрепа на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност, бихме искали да изразим нашето несъгласие, че подкрепата е само за сектор С „Преработваща промишленост” съгласно (КИД-2008). Бихме искали да предложим да разрешите фокусираната си подкрепа на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност и в сектор F Строителство, защото например голяма част от производителите - цехове за дограма попадат в КИД 43.32 Монтаж на дограма и дърводелски работи. Също така бихме искали да предложим да разрешите фокусираната си подкрепа на българските малки и средни предприятия за възстановяване от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност и в сектор I Хотелиерство и ресторантьорство, сектор G Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети, M Професионални дейности и научни изследвания и сектор H Транспорт, складиране и пощи. Надяваме се предложенията ни да бъдат разгледани, обсъдени и приети!	създаден както за да отговори на предизвикателствата на пандемията COVID-19, така и да подкрепи възстановяването на икономиката. Предвид целите на Инструмента и изискванията на Регламент (ЕС) 2020/2221, поставени в преамбюл 6, средствата от настоящия втори транш на REACT-EU по ОПИК ще допринесат за устойчивото възстановяване на икономиката и целите, свързани с климата. Интервенциите се явяват продължение на мерките по Приоритетна ос 3, Инвестиционен приоритет 4b на ОПИК и са насочени към същата специфична цел 3.1 „Намаляване на енергийната интензивност на икономиката“. Очакваните резултати по процедурата са насочени към понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката. Доколкото индустрията, и по-специално производственият сектор, е от най-енергийно-интензивните сектори в икономиката на страната, насочвайки ресурсите към него ще бъде постигнат по-бърз и значим ефект в тази посока. Допълнително следва да бъде отчетено, че значителното покачване на цената на електрическата енергия и природния газ нарушава функционирането на почти всички икономически дейности, но най-
--	--	---

			сериозно това се отрази на предприятията от производствения сектор, при които енергията е съществен фактор при формирането на крайния продукт. На база посоченото Управляващият орган на ОПИК се насочи към структуриране на по-фокусирана процедура, която обхваща единствено производствения сектор. Същевременно сектор „Строителство“ продължава да бъде разглеждан като важен сектор за икономиката на страната, който следва да бъде подкрепян, там където е приложимо, за да може да устои в настоящите трудни условия и да се развива по устойчив начин. За целта в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост представители на този бранш ще могат да се възползват както от мерки в областта на енергийната ефективност, така и от такива за подкрепа на тяхната енергийна независимост чрез придобиване на инсталации за ВИ. Подходящи възможности за подкрепа има предвидени и в рамките на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027.
54.	22.03.22г.	I. Относно Условията: 1. Съгласно т. 13.1 Допустими дейности от Условията, в т. 5 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за кандидатстване се изисква да се представи от кандидата обосновка относно необходимостта от всеки един от	I. 1-4. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не

	заявените по проекта разходи. Неясно е какво се има предвид под „обосновка”, защото терминът може да се интерпретира по различен начин. Тази обосновка изразява ли се в технически анализ, становище, одит, оценка на енергийните спестявания или други подобни? 2. Предвид това, че допустимото по програмата оборудване (предвидено изцяло и само в СДМО), е непроизводствено, е необходим някакъв вид анализ (сравнителен може би) от компетентни лица относно доказване на неефективността на старото оборудване и съответно ефективността на новото такова за закупуване. Моля да поясните какъв точно да бъде този анализ (обосновка) и от кого трябва да се извършва. 3. В програмата са включени и енергийно-ефективни изолационни системи в сгради. Съгласно законите и подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност, за да се докаже ефективността на даден вид топлоизолационен материал или съответно полагането на дограма, е необходимо обследване за енергийна ефективност на сградата с цел оценка на спестяването от съответното полагане или подмяна. Необходимо ли е това, предвид факта, че това няма да са допустими разходи на кандидатите? 4. Във връзка с поставените проблеми по-горе, моля да внесете яснота дали съществуващите методики за оценка на енергийните спестявания по Наредбата за методиките за определяне на националните индикативни цели, одобрени от АУЕР и качени на сайта им, могат да бъдат използвани в конкретния случай и да бъдат някакъв вид обосновка. II. Относно СДМО: <u>T. 5. Термопомпи за отопление и охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди</u> <u>В част Критерии:</u> <u>1. Заложено е само и единствено Фреон R32.</u> Това е изключително ограничаващо и насочващо към конкретен доставчик. Фреон R32 е патент на Daikin. Всички големи производители ползват екологични фреони, съгласно Регламент 517/2014/ЕС на флуорсъдържащите парникови газове. Такива екологични фреони са R454, R404, R134 и други. За да бъде спазено изискването просто трябва да се заложи това: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/fluorinated-greenhouse-gases/climate-friendly-alternatives-hfcs_en или да се цитира Регламентът. <u>2. Заложено ограничение за шум ≤ 60 dB(A) е изключително ограничаващо.</u> Малките съоръжения с отоплителна/охладителна мощност от 10-30kW постигат това, но по-големите агрегати, които са разпространени в индустрията и са над 100kW, няма как да	се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opik.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost. По т.II, т.5 „Термопомпи за отопление и охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди“ 1. Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. 2. Предложението се приема частично. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) ограничението от ≤60dB(A) е валидно за МСП разположени в жилищни райони, а за инсталации в нежилищни райони ограничението е до стойности ≤67dB(A). По т.II, т. 9. Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане Предложението се приема.
--	---	---

	постигат тази мощност с тези ниски нива на шум. Това е ограничение, което ще доведе до монтиране на по-малки съоръжения в каскада, за да се излъже програмата. Daikin, Mitsuibishi, Toshiba и HITACHI, дори при нискошумовите си версии постигат до мин. 67dB(A) за големи агрегати. <u>Т. 9. Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане</u> <u>В част Критерии:</u> <u>1. Заложената ефективност е $\geq 70\%$, което непокрива изцяло европейските изисквания.</u> Съгласно Регламент 125/2009/ЕС (LOT 6), Регламент 1253/2014/ЕС – приложение 3, т. 2, от 01.01.2018 г. минималната ефективност рекуперативни блокове е 73 %. <u>Т. 11. Чилъри</u> <u>В част Критерии:</u> <u>Същото като за т. 5. 1) Заложено е само и единствено Фреон R32.</u> <u>Т. 12 Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага</u> Тук изключително добре прозира насока към конкретен производител – Дамвент Бургас. Насоките написани в тази точка са почти 1:1 като техни рекламни материали. <u>1. Сорбционен ротационен регенератор е силно ограничаващо условие</u> като техническо решение. Освен това е значително по-скъпо и изисква прецизна експлоатация и поддръжка. Възможно е регенераторът да бъде кондензационен, което ще оптимизира капиталното вложение. Също така, напълно възможно е в този тип камери да използват не само регенератори, но и рекуператори. Дори е препоръчително по време на пандемия, тъй като при рекуператорите няма смесване на двата потока въздух. Всяка климатична камера с регенерация или рекуперация на енергия над 73% (Регламент 125/2009/ЕС – LOT6) се счита за високоефективна. <u>В част Критерии:</u> <u>1. Заложени са двигатели IE3 или IE4.</u> Има и вентилатори с двигатели IE5. Те са по-ефективни, но са изключени от критериите. <u>2. Заложено е климатични камери с високо ефективна регенерация да се изисква и да отговарят на стандарт за термопомпи (БДС 14825).</u> Това е поредната насока към конкретен	Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 1253/2014 на комисията от 7 юли 2014 година за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на вентилационни агрегати. Определя се „Средна сезонна стойност на температурния коефициент ($\eta_{r,min}$) на ефективност за режим на отопление $\geq 73\%$“. По т.II, т.11 Чилъри Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. По т.II, т.12 Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага 1. Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) посоченият текст е редактиран и са премахнати установените ограничения.
--	--	--

производител –

Този тип съоръжения в цяла Европа попадат под стандартите: БДС 13053, DIN 1886, БДС 16798 и VDI 6022. (<https://bds-bg.org/bg/project/show/bds:proj:102919>)

Т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради

В част Критерии:

1. Изключително силно ограничаващи са изискванията към сандвич панелите с топлоизолация от минерална вата за коефициент на топлопроводност на топлоизолационните плочи $\lambda \leq 0.040$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.041$, топлотехнически няма да се промени почти нищо, но в програмага ще бъде достъпно да участват много по-голям брой доставчици, което ще оптимизира ценовите им оферти.

2. Същото ограничение важи и за сандвич панелите с топлоизолация от полиизоцианурат (PIR панелите). Заложеният максимален коефициент на топлопроводност е $\lambda \leq 0.022$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.023$, много по-голям брой доставчици на панели ще могат да участват и това ще регулира по-добре ценовите им оферти.

2. Предложението се приема частично

Съгласно Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението, като отоплителни топлоизточници и комбинирани топлоизточници, са определени методите за измерване и/или изчисляване на ефективността на компресорни термopомпи с електрозадвижване. Неотменима част от климатичните камери са термopомпените агрегати, което определя задължителност за спазване на изискванията на БДС EN 14825:2019 Климатизатори, агрегати за охлаждане на течности и термopомпи с електрически задвижвани компресори за отопляване и охлаждане на помещения. Изпитване и номинални параметри при условия на частично натоварване и изчисляване на сезонната характеристика.

Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено изискване за съответствие с БДС EN 13053:2020 Вентилация на сгради. Агрегати за обработка на въздух. Класификация и характеристики на агрегати, съставни части и секции. Цитираният стандарт VDI 6022 е отразен в критериите като „Качество на въздуха

			в помещенията, съвместимо с насоките за хигиена на VDI 6022“. По т.II, т.21 Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са редактирани критериите, свързани със сандвич панелите.
55.	22.03.22г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, във връзка с публикуваните за обществено обсъждане условия за кандидатстване бихме искали да обърнем внимание на следното условие: 13.2 Недопустими дейности дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, <u>които не са собственост на предприятието-кандидат</u>, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради; Така поставено условието е силно ограничаващо голяма част от производствените предприятия, които ползват сгради под наем . Нашето предложение е да бъдат допустими и дейностите, които се извършват в помещения под наем със срок на валидност на договора съобразен със срока на изпълнение на енергийния мониторинг, а именно три години. Благодаря за отделеното време и внимание!	Предложението се приема. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
56.	22.03.22г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, във връзка с поставеното условие за недопустимост на дейностите извършвани в сгради, които не са собственост на предприятието: · разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, <u>на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат</u>, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради; Моля да се обърне внимание едно обстоятелство. Голяма част от производствените фирми	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ</u>

		ползват помещения под наем на свързано предприятие. Нашето предложение е: Фирма кандидат, ползваща производствено помещение под наем на свързана фирма - да се счита за допустима за кандидатстване. С уважение,	<u>продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
57.	22.03.22г.	ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ 18 – ЧАСТ МОНИТОРИНГ Относно: Предложение за добавяне на текст в частта изисквания за мониторинг към всяко оборудване от публикувания Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18 Уважаеми дами и господа, Казвам се и съм управител на фирма за енергиен мониторинг и мениджмънт - ЕООД. Наши клиенти са, както микро, малки и средни предприятия, така и големи предприятия от разнородни браншове. Във връзка с публикуваният за обществено обсъждане Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18, бихме искали да внесем някои уточнения и дадем предложения за допълнения. Измервателните прибори – електромери, разходомери, топломери и водомери са два типа - за търговско измерване и за контролно измерване (sub metering). Търговските измервателни прибори се поставят на границата на собственост (в много случаи са собственост на ютилити компаниите) и служат за фактуриране на изразходваното количество енергия и ресурси. От своя страна, контролното измерване (sub metering) служи за енергиен мониторинг на множество отделни токови кръгове, отделни газови връзки, топлинни захранвания или водни потоци след основното търговско измерване, т.е. децентрализирано измерване на множество измервателни точки след търговските прибори. Съвременните технологии за енергиен мониторинг позволяват контролно измерване, без необходимост от монтаж на нови измервателни прибори като електромери, разходомери, топломери и водомери. Измерването се извършва с помощта на интелигентно оборудване (smart metering) – оптични и импулсни сензори и/или токови трансформатори, които се монтират върху фазови проводници, съществуващи електромери, съществуващи водомери и разходомери и т.н. В този смисъл, условието да се монтират задължително единствено нови електромери, разходомери, топломери и водомери изключително оскъпява процеса, ограничаващо е и не води до дигитализация и внедряване на интелигентни системи за измерване и мониторинг, т.н Smart metering. Измервателните прибори следва да могат да се отчитат дистанционно и да се	Предложението се приема частично. Няма изрично изискване за доставка и монтаж на нови измервателни прибори като електромери, разходомери, топломери и водомери. В случай че се заложат разходи по т. 24. АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕТО от Списъка, то бенефициентите следва да осигурят на възможност за автоматизирано измерване на съответните величини – електрическа енергия /при някои съоръжения и качество на електрическата енергия/, разход на първични горива, произведена топлинна/студова енергия или разход на вода или др.п. Кандидатът следва да избере подходящо техническо решение, което да удовлетворява заложените критерии за автоматизирана система за мониторинг: • софтуерната платформа трябва да има дистанционен достъп и/или WEB базиран сървър за данните и наблюдение в реално време, генериране на периодични доклади, възможност за сигнализиране

		интегрират данните в последствие в web базирани автоматизирани системи за енергиен мониторинг и мениджмънт, което с монтаж само на измервателни прибори - електромери, топломери, разходомери и водомери не би могло да се осъществи. На основание гореизложеното, нашето предложение е да бъде включен допълнително текст към упоменатите измервателни прибори, които да позволяват монтаж и на интелигентни средства за измерване за дистанционно следене в реално време на потребената енергия и ресурси: Изискванията за мониторинг Минимални точки на измерване включват: - Разходомер/и и/или друго измервателно оборудване; - Топломер и/или друго измервателно оборудване; - Електромер и/или друго измервателно оборудване; - Водомер и/или друго измервателно оборудване.	при констатирано потребление на енергия извън предварително зададени граници; • измерване в реално време и събиране на регулярна информация за действителната консумация на енергия (горива, пара, електроенергия, газ, вода и др.) и параметрите на енергоносителите (дебит, налягане, температура, cos φ и др.); • обработване на информацията за разходите на енергия и определяне на специфичните разходи.
58.	22.03.22г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с публикувани за обществено обсъждане условия по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, представям на Вашето внимание предложение и коментар по горепосочените документи в частта - УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ, т. 13.2. Недопустими дейност, “...• дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, <u>на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат</u>, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;” Текстът следва да бъде допълнен: “...• дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, <u>на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат с изключение на сгради при които е налице сключен дългосрочен договор за наем на работните помещения, обхващащ срок най-малко до края н 2026 година</u>, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;”	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>

		Допълненият текст не е рестриктивен, като същевременно гарантира запазване на проектните резултати за периода на проектна устойчивост. Следва да се има предвид, че е изключително ограничаващо условието, да се изисква дадено предприятие обезателно да е собственик на имота в който реализира производствената си дейност, в резултат на което първоначално посоченият от Вас текст е незаконосъобразен. С уважение,	
59.	22.03.22г.	Предложения и коментари по обявена за обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ Уважаеми дами и господа, Във връзка с провежданото от УО на ОПИК обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, приложено изпращам коментари по някои от частите на насоките за кандидатстване: 1. На стр. 8 от Насоките за кандидатстване е посочено <i>„По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2020 г.“.</i> 1. Предложение за изменение: <i>„По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2020 г. или въз основа на данни за 2021 г. (за кандидати, които имат приключена финансова 2021 г. към датата на подаване на проектното предложение“.</i> 1. Обосновка на предложеното изменение: С оглед пандемията от коронавирус, съществуват предприятия, които са сменили предмета си на дейност (Респективно код на основна икономическа дейност) поради пазарните ниши, породени от нарушената верига на доставките в Европа, но са попаднали в ситуацията на повишени енергийни разходи, които не са могли да бъдат определени към 2021 г. В противен случай, гъвкавите предприятия по време на пандемията ще бъдат изключени от възможността да се състезават за финансова подкрепа.	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №13, т. 1.

		2. На стр. 17 от Насоките за кандидатстване е посочено, че недопустими разходи по процедурата са внедряване на мерки за енергийна ефективност „на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат“. 2. Предложение за изменение: „на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, в случай че за тях не е представено учредено право на строеж върху имота за срок не по-кратък от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение или договор за наем, със срок не по-кратък от 7 години от датата на подаване на проектното предложение “ 2. Обосновка на предложеното изменение: Немалка част от производствените предприятия предпочитат да развиват своята дейност в сгради под наем, поради значителния финансов ресурс за първоначална инвестиция и възможността същия да бъде пренасочен към придобиване на производствени мощности. 3. Предложение за изменение: В Приложение № 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ липсват фотоволтаичните панели за производство на електрическа енергия за собствено потребление на предприятието. 3. Обосновка на предложеното изменение: Икономическото възстановяване на икономиката от ковид пандемията беше подтиснато от повишаване на цените на ел. енергията за индустрията и природния газ. Целта на настоящата процедура е преодоляването именно на тези трудности пред стопанските субекти. Отсъствието на фотоволтаичните панели за производство на електрическа енергия за собствено потребление до голяма част обезсилва възможността директното справяне на предприятията с високите цени на ел. енергията и оставя възможността само за косвена смекчаване на последиците от повишаването на цените на енергоносителите.	2. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 3. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
60.	22.03.22г.	ПРЕДЛОЖЕНИЯ относно процедура за подбор на проекти № BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с обявено обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти № BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ по Приоритетна ос 6 „Възстановяване на МСП“ на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, Ви представяме следните предложения: I. Относно Условията за кандидатстване по процедурата	I.1 Предложението не се приема.

	1. Въвеждане на изискване за предоставяне на обследване за енергийна ефективност от страна на кандидат бенефициентите В така разписания вариант на процедурата не се изисква предоставяне на обследване за енергийна ефективност. Обследването за енергийна ефективност на предприятия и промишлени системи има за цел да определи специфичните възможности за намаляване на енергийното потребление и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност. Препоръчаните мерки за повишаване на енергийната ефективност трябва да водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия и да бъдат разходоефективни. Обследванията за енергийна ефективност се провеждат по независим начин, като използват: • актуални, измерени, проследими оперативни данни за енергийното потребление и за профилите на натоварване; • включват подробен преглед на профила на потреблението на енергия; • изхождат, когато е възможно, от анализ на разходите за жизнения цикъл; • са достатъчно представителни, за да позволят съставянето на достоверна представа за енергийните характеристики като цяло и надеждното установяване на най-значимите възможности за подобрене. Отчитайки приложимостта на енергийното обследване като документ, то по безпорочен начин се доказва, че този тип професионална инженерна консултантска услуга, която се явява в началото на процеса, е жизнено важна при избора на мерки за енергийна ефективност в МСП. Енергийното обследване е също така гарант за намаляване на риска от нецелесъобразни инвестиции и неправилен избор на подходящи инвестиции поради липса на време за задълбочен анализ и оценка на рентабилността в бъдеще от страна на МСП. Същевременно ще послужи за генерирането на изходни данни, които да служат като база за сравнение на постигнатите енергийни спестявания след изпълнението на ЕСМ. Важно е да отчетем, че проследимостта на ефекта от внедряването на технологиите се предвижда да се осъществява посредством предоставяне на данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта. Считаме, че изискването за предоставянето ежегодно на данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта е необосновано, тъй като няма изискване за определяне на базова линия и сравнение с предходен период за установяване на подобряването на енергийната	Обследването за енергийна ефективност, формализирано като задължително в Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и подзаконовата уредба, е за определени в закона задължени лица и не е задължително за МСП. То предполага обхващане на всички енергийни и материални потоци в предприятието, изисква време и средства. При изпълнение на единични мерки с ограничено въздействие върху цялостния енергиен баланс на предприятието е излишно и ненужно. За някои от мерките в списъка стойността на такова обследване ще е по-висока от стойността на актива. Това е несъразмерна и допълнителна административна тежест за кандидатите. Не на последно място, в ЗЕЕ и наредбите към него, са посочени и други начини за оценка на ефекта от мерки за енергийна ефективност.
--	--	--

	ефективност. Считаме, че изискването за опростен енергиен одит по образец подобен на процедурата BG16RFOP002-3.001 - Енергийна ефективност за малките и средни предприятия ще гарантира качествена обосновка на проектните предложения с определяне на базовото състояние на показателите за енергийна ефективност в предприятието и как те ще се променят след изпълнението на проекта. Опростеният енергиен одит няма да увеличи значително административната и финансова тежест за кандидатите, тъй като ще бъде основан на мерки от зададен списък. От друга страна този подход ще позволи на кандидатите да получат цялостна консултация и достъп до холистичния подход на работа с оценка на допълнителни ползи, ще предостави възможности за по-пълна оценка на състоянието и препоръка за допълнителни мерки. Разходите за енергиен одит са разходно-оправдани за предприятието и се възвръщат от общите препоръки, освен от предписаните мерки, които водят до енергийна ефективност. Във връзка с тези констатации предлагаме да се въведе изискване за опростен енергиен одит, който да се извършва от енергийни консултанти, вписани в регистъра на лицата по чл. 60 от ЗЕЕ. 2. Увеличаване на общия бюджет на процедурата Предвиденият към момента общ размер на безвъзмездната финансова помощ е 136 226 120 лева, при което се очаква да бъдат финансирани проектите на приблизително 1000 кандидата. Предвид огромния брой МСП в сектор С „Преработваща промишленост“ (30 869 броя), се очаква значителен интерес от страна на бизнеса. Целта на процедурата и актуалността и към моментната ситуация също гарантират участие на максимален брой представители на промишлеността. Секторът е сред най-засегнатите от стремглаво повишаващите се цени на електроенергията и инвестициите в повишаване на енергийната ефективност са ключови за запазване на стабилността в настоящата енергийна криза. Начинът на класиране може да доведе до де мотивация на част от участниците поради принципа на финансиране - до изчерпване на финансовия ресурс. Предложението ни е Управляващият орган да прецизира преди обявяване на процедурата възможностите си за увеличаване на бюджета с цел постигане на максимална яснота и прозрачност за кандидатите. II. Относно Приложение 18 Списък на допустимите категории материали и оборудване 1. Разширяване на обхвата на инвестициите в Приложение 18 Списък на допустимите категории материали и оборудване с котли на биомаса.	I.2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №19. II.1 Предложението се приема частично Във финалния вариант на Списъка на
--	--	---

	• Котли за топла вода и пара, подгрявана с течни или газообразни горива, вкл. водород и биомаса. • Стандартни котли (течни, газообразни горива или биомаса). • Нискотемпературни котли (течни, газообразни горива или биомаса). • Кондензационни котли (течни, газообразни горива или биомаса). Цялостно не разбираме защо биомасата, която се явява национален ресурс, е сред недопустимите енергоносители. Биомасата се характеризира с по-ниски разходи за производство/придобиване, особено след драстичното увеличение на течните и газообразни горива от 2021 г., продължаващо и към момента. Същевременно газообразните горива, чиято зависимост трябва да се опитваме да преодолеем в РБългария и на ниво ЕС остават допустим енергоносител. Редица населени места, градове и общини в България, а от там и голям брой МСП, нямат достъп до газоразпределителната мрежа. Биомасата е разглеждана от ЕС като способ за постигане на инвестиции в устойчив растеж и изграждане на неутрална по отношение на климата икономика. В този ред на мисли предлагаме биомасата да бъде допустим енергоносител и МСП да могат да кандидатстват и за котли на биомаса. Предложението ни е текстът да бъде формулиран по следния начин: Както е прилагано в различните програми досега, производителите трябва да произвеждат уредите отговаряйки на СЕ Директивите и стандарта EN 303-5:2021, което гарантира качеството на продуктите, както и тяхната висока ефективност. ➤ Ефектът от мярката да се доказва от лица вписани в регистъра на лицата по чл. 60 от ЗЕЕ. 2. Да бъдат включени като допустими в Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ разходите за изграждането на фотоволтаични системи за производство на енергия за собствено потребление, както и хибридните между фотоволтаици и термални колектори (т.н. „PVT“ колектори) Цената на енергоносителите се покачи значително в последните месеци, като от 2021 г. до момента се наблюдава повече от 300 % увеличение на цената на електрическата енергия за индустрията, както и драстично повишаване на цената на природния газ. Една от най-печелившите мерки в тази насока е енергийната самостоятелност, която се осъществява чрез производството на електроенергия за собствени нужди посредством	допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включена нова категория - 4.КОТЛИ ЗА ИЗГАРЯНЕ НА БИОМАСА (ВКЛ. БИОМАСА ПОД ФОРМАТА НА ОТПАДЪЦИ, НО БЕЗ БИОМАСА ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗХОД). II.2 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
--	---	--

		фотоволтаици. Инвестициите във фотоволтаични системи са една от най-желаните мерки от индустрията, която същевременно с това се характеризира с бърз срок на възвращаемост. Предложението ни е да се добави към допустимите разходи в Приложение 18 - Инвестиции за изграждане на фотоволтаични системи и хибридните системи между фотоволтаик и термални системи за собствени нужди, като същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на предприятието. Необходимото количество енергия да се удостоверява с анализ изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област. ➤ Ефектът от мярката да се доказва от лица вписани в регистъра на лицата по чл. 60 от ЗЕЕ. Фотоволтаиците като технология са една от основните мерки в планът RePower Europe. 3. Да бъдат включени като допустими в Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ разходите за изграждането на термопомпи земя-вода Термопомпите с топлоизточник земя или накратко земя-вода са едни от най-ефективните системи за отопление, охлаждане и производство на топла вода. Те извличат енергия от възможно най-големия соларен колектор – земята. Благодарение на сравнително постоянните температури, които са и целогодишни в плитки дълбочини (до 100 метра), този тип термопомпи се характеризират с висока ефективност. Геотермалните термопомпи могат да предложат ефективност при отопление от 50 до 70% по-висока в сравнение с други системи за отопление и охлаждане и от 20 до 40% по-висока от стандартните термопомпи въздух-въздух. Предложението ни е да се добави към допустимите разходи в Приложение 18, раздел 5 „ТЕРМОПОМПИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ И ОХЛАЖДАНЕ, ВКЛ. ЗА ЗАГРЯВАНЕ НА ВОДА ЗА БИТОВИ НУЖДИ“ - Инвестиции за изграждане на геотермални системи за отопление/ охлаждане посредством термопомпи земя-вода. ➤ Ефектът от мярката да се доказва от лица вписани в регистъра на лицата по чл. 60 от ЗЕЕ.	II.3 Предложението не се приема. Термопомпите земя-вода изискват допълнителни дейности – сондажи, изкопни и засипни работи и др., а не само монтажни такива. Ако се използват подземни води се изисква разрешителен режим. Съоръженията следва да са правилно оразмерени, което изисква проектиране. Има много допълнителни условия и не са предмет на настоящата процедура.
61.	22.03.22г.	Във връзка с публикуваните условия за кандидатстване и условия за изпълнение по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ смятаме, че финансирането само на малки и средни предприятия от сектор „Преработваща промишленост“ е крайно недостатъчно. Има и много други сектори, пряко засегнати от пандемията от Ковид – 19, както и от задълбочаващата се икономическа криза.	Предложението не се приема. Инструментът на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 и подготовка за екологично,

	Един от най-засегнатите сектори е сектор „Транспорт“. Разходите в бранша се повишават постоянно, като започнем от новите мерки въведени с пакета „Макрон“ до постоянно повишаващите се цени на горивата и т.н. Всяка фирма, която иска да оцелее в този сектор е принудена да влага много средства за да може да бъде конкурентноспособна. Инвестициите в сектора са големи - постоянна поддръжка и подновяване на автопарка, въвеждане на нови системи за контрол и наблюдение и др. В тази връзка защо да не се подпомогне бранша, чрез подобряване на енергийната ефективност? По този начин с една малка стъпка ще можем да направим голямата крачка към модернизиране на бранша и да се доближим до екологично чистия транспорт, към който се стремим в дългосрочен план. Всяка една фирма е задължена да разполага със собствен или нает експлоатационен център по чл. 5, буква „В“ от Регламент (ЕО) № 1071/2009, където да се извършва техническо обслужване и поддръжка на превозните средства било то автобуси или тежкотоварни превозни средства, с които се извършва превозите. Всеки един такъв център генерира огромни разходи за електроенергия, било то за отопление или охлаждане поради размерите си. Някои от по-големите транспортни фирми разполагат със собствени логистични центрове, автогари, ведомствени бензиностанции и др, за функциониране на които са необходими големи количества електроенергия. Чрез финансиране по програма, ще може да се подпомогне сектора, чрез модернизиране на базата, намаляване на разходите за електроенергия, намаляване на вредните емисии, чрез въвеждането на системи за алтернативни енергийни източници. На база гореизложеното смятаме, че е необходимо в обхвата на програма да бъдат включени и други сектори – в частност „Транспорт“. Също така Формуляра за кандидатстване Приложение 8, не е публикуван в сайта при „Условията за кандидатстване“, както е упоменато в „Условията за кандидатстване“. Не става ясно точно как се определя бюджета. Необходимо ли е предварително да са изчислени всички разходи абсолютно точно (да има готов проект) или посочения бюджет е ориентируващ. Молим да публикувате липсващото Приложение (дори и да не е в завършен вид) за да може да се придобие по-голяма яснота за определянето на бюджета при кандидатстване.	цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) беше създаден както за да отговори на предизвикателствата на пандемията COVID-19, така и за да подкрепи възстановяването на икономиката. Предвид целите на Инструмента и изискванията на Регламент (ЕС) 2020/2221, поставени в преамбюл 6, средствата от настоящия втори транш на REACT-EU по ОПИК ще допринесат за устойчивото възстановяване на икономиката и целите, свързани с климата. Интервенциите се явяват продължение на мерките по Приоритетна ос 3, Инвестиционен приоритет 4b на ОПИК и са насочени към същата специфична цел 3.1 „Намаляване на енергийната интензивност на икономиката“. Очакваните резултати по процедурата са насочени към понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката. Доколкото индустрията, и по-специално производственият сектор, е от най-енергийно-интензивните сектори в икономиката на страната, насочвайки ресурсите към него ще бъде постигнат по-бърз и значим ефект в тази посока. Допълнително следва да бъде отчетено, че значителното покачване на цената на електрическата енергия и природния газ
--	---	---

			нарушава функционирането на почти всички икономически дейности, но най-сериозно то се отрази на предприятията от производствения сектор, при които енергията е съществен фактор при формирането на крайния продукт. На база посоченото Управляващият орган на ОПИК се насочи към структуриране на по-фокусирана процедура, която обхваща единствено производствения сектор. Същевременно сектор „Транспорт“ продължава да бъде разглеждан като важен сектор за икономиката на страната, който следва да бъде подкрепян, там където е приложимо, за да може да устои в настоящите трудни условия и да се развива по устойчив начин. За целта в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост представители на този бранш ще могат да се възползват както от мерки в областта на енергийната ефективност, така и от такива за подкрепа на тяхната енергийна независимост чрез придобиване на инсталации за ВИ. Подходящи възможности за подкрепа има предвидени и в рамките на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027.
62.	22.03.22г.	УВЕДОМИТЕЛНО ПИСМО/ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ УВАЖАЕМА ГОСПОЖО РУО,	

	УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЕК, УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН из.д. РЪКОВОДИТЕЛ НА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕК В БЪЛГАРИЯ, УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ЕВРОФОНДОВЕТЕ, УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, На 15.03.2022г. в интернет страницата си УО на ОПИК 2014-2020 обяви публично обсъждане на условия и приложеноя по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, с бюджет от 136 226 120 лв. (69 651 309,16 евро). В тази връзка излагаме наши коментари и предложения за изменения, както следва: ПЪРВО. В публикувани за обществено обсъждане Условия за кандидатстване определената цел и направената обосновка в точка 2 по процедурата не кореспондира с избрана таргет група и определените условия за допустимост на кандидати по процедурата. Предлагаме промяна на ТАРГЕТ ГРУПАТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА за предоставяне на фокусирана подкрепа по процедурата и съответно конкретна промяна на Условията за кандидатстване в т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, като: ОТПАДНЕ текст : „4) Кандидатите следва да развиват своята основна икономическа дейност в сектор С „Преработваща промишленост” съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008).“ ВПИСВА СЕ НОВ ТЕКСТ: „4) Кандидатите следва да развиват своята основна икономическа дейност, съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) в един от следните сектори: - Сектор С ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕННОСТ - Сектор I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО - Сектор G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ Обосновка Република България е малка държава, силно над 90% суровинно и енергийно зависима от външни доставчици и Световна пандемия КОВИД -19 , военни операции в 2022г оказват пагубно влияние върху развитието и устойчивостта на икономиката и.	ПЪРВО. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №6.
--	---	---

	Глобалното разпространение на пандемията с COVID-19 в един двугодишен период и въвеждани ограничителни мерки водят до нарушаване функционирането на почти всички икономически дейности, като най-засегнати от КОВИД-19 ограничителни мерки със Заповеди на Здравен министър си остават предприятията, структуроопределящи ТУРИСТИЧЕСКИЯТ СЕКТОР И ТЪРГОВИЯТА, а именно предприятията, попадащи в сектори Сектор I - ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО и Сектор G - ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ. 2022 година е белязана от икономическа, военна и енергийна криза и ясно изразено покачване на цената на електрическата енергия, природния газ и горива нарушаващи функционирането крехкото следковид състояние на стопанската дейност в условия на по-малко нови договори за изпълнение, несигурност на изпълнявани поръчки при промяна на доставни цени. Засегнати са всички стопански обекти, участници в стопанския живот. Докато повишението на доставни цени на енергийни източници и разходите за производство, може да бъде преодоляно от преработващите предприятия, чрез увеличаване на обема на произвеждана продукция, то този защитен механизъм е неприложим за предприятията в Сектор I - ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО и Сектор G - ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ. Един прост пример: Калкулиране на по-висока цена на консумирана енергия, не може да задържи цената за сключени договори за туристически пакети, тъй като не е възможно да се увеличи обема на местата за настаняване в традиционен обект от Сектор I - ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО. Покачването на цената на консумирана енергия, води лавинно до покачване на цените на стоките в Сектор G - ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ, което се отразява пряко в покачване на цената на суровини и материали за производство. За ограничаване на инфлацията и фатални последици върху стопанската дейност при високи цени на енергийни източници е необходима фокусна подкрепа по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ на предприятия в сектори - Сектор I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО, Сектор G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ и Сектор С ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕННОСТ. <u>ВТОРО.</u> Предвид важността от подобряване на енергийната ефективност на предприятията, в условията на несигурност в доставки на енергийни източници и съхранявани резерви предвидения бюджет в размер на 136 226 120 BGN или 69 651 309,16 EUR единствено от	<u>ВТОРО.</u> Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.1
--	--	---

	Европейския фонд за регионално развитие по линия на REACT-EU е крайно недостатъчен и залага подпомагане на не повече от 1700 предприятия. 1. При наличие на бюджетен излишък в 2020 година в Републикански бюджет, отпадане на извънредни разходи в Пандемия КОВИД-19 не виждаме причина държавата да не участва с национално финансиране в размер на разпределение 50% и общият бюджет по процедурата да не бъде удвоен, тъй че размерът на финансиране да достигне 272 452 240 BGN или 139 302 618,32 EUR. 2. Съществува и Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, средствата на който следва да бъдат вложени в реализацията на проекти по процедурата 3. Скрит свободен финансов резерв по линия на Европейски Структурни Инвестиционни Фондове са налични и предоставени в бюджета на Фонд на фондовете за дялово и квази-дялово финансиране, гаранции по заеми на предприятия. Изхождайки от неотложността в условията на енергийна кризата за страната тези средства следва да бъдат възстановени по ОПИК 2014-2020 и същите да бъдат включени в посочената процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. ТРЕТО. В предложените Условия за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ не е предридена техническа и финансова оценка на подадените предложения и остава неясно на какъв принцип ще бъде разпределен бюджета при изчерпване на средствата за подкрепа на всички допустими участници по схемата. ЧЕТВЪРТО. Начина на кандидатстване, договаряне и предоставяне на средства по ЕСИФ с процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ не извършва надеждна идентификация на кандидата, получател на публични средства, в хипотезата на подаване на Формуляр и приложения от упълномощено лице- това е врата за злоупотреба с финансови инструменти, тъй като процесът на упълномощаване не е обезпечен и гарантиран в присъствието на Нотариус. Моля текст „б/ Изрично пълномощно за подаване на проектното предложение – попълнено по	ТРЕТО. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2 ЧЕТВЪРТО. Предложението не се приема. Изискването на изрично пълномощно вместо досегашното нотариално заверено пълномощно е в унисон с политиката за намаляване на административната тежест спрямо кандидатите. Изискването на нотариално заверено пълномощно, при процедури с не голям размер на БФП представлява
--	--	--

образец (Приложение 2), с което се упълномощава титулярят на КЕП, с който ще се подаде проектното предложение.“ в точка 24. Да бъде променен на „б/ Изрично **нотариално заверено** пълномощно за подаване на проектното предложение – попълнено по образец (Приложение 2), с което се упълномощава титулярят на КЕП, с който ще се подаде проектното предложение.“

ПЕТО. И така след раздели ПЪРВО и ВТОРО, това е точката с най-висок приоритет и наши очаквания за промяна на предложени документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ . Оакваме в резултат на проведено обществено обсъждане промяна в предложено базово съдържание на Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18.

През 2018г. страните членки на ЕС договарят като цел **32 % дял на възобновяемите енергийни източници в потреблението на енергия в ЕС до 2030 г.** През юли 2021 г., с огледна новите амбиции на ЕС в областта на климата, делът на целта по отношение на ВЕИ нараства още.

В Приложение 18 липсват всякакви системи за производство на електроенергия за собствено потребление, както и на ВЕИ за отопление и охлаждане в сграден фонд, използван от предприятията. Липсват всякакви фотоволтаични централи за собствено потребление.

Макар на стр. 15, т. 13.1 Допустими дейности , т. 1 да е записано , че могат да получат финансиране инвестиции в системи, които произвеждат енергия, при условие, че произвежданата от тях енергия е единствено за собствено потребление. В Условиата за кандидатстване не става ясно дали инвестициите във фотоволтаични системи за собствено потребление са допустими за финансиране по процедурата. Още повече , че липсват изцяло в Приложение 18.

В Приложение 18 липсват Котли на твърдо гориво от възобновяеми източници/биомаса, каквито са котлите ползващи дървесни пелети, слънчогледови пелети и дървесен чипс. Предвид, че посоченото твърдо гориво се числи към ВЕИ, би следвало и този тип котли да се добавят към Приложение 18.

ШЕСТО. В предложен на обществено обсъждане Списък на допустимите категории материали и оборудване – Приложение 18, не са посочени референтни цени, нито принципите и механизма, който ОПИК 2014-2020 ще приложат в избора на метод, гарантиращ прозрачност, ефективност и ефикасност на разходване на публични средства.

Очакванията ни са ОПИК да гарантира ефикасното и ефективно разходване на средства по

допълнителна административна тежест и може да доведе до отхвърляне на проектни предложения. Съгласно правната теория нотариалната форма е задължителна, само ако е предвидена в закон. В случая не е налице и хипотезата на чл. 37 от ЗЗД при която упълномощаването за сключване на договори, за които законът изисква особена (нотариална) форма, трябва да бъде дадено в същата (нотариална) форма. От друга страна, с цел правна сигурност нотариално заверено пълномощно се изисква на етап договаряне.

ПЕТО. Предложението не се приема.

Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.

ШЕСТО. Предложението не се приема.

С оглед гарантиране спазването на принципите за добро стопанско управление, определяне реалистичността на разходите и осигуряване на ефективност, ефикасност и икономичност при разходването на средствата по ОПИК, както и спазването на принципите за публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност и недопускане на дискриминация при разходването на средства от

		процедурата като определили референтни максимални цени в Приложение 18 на база на цени на производител, както и да бъдат публично описани причините да не бъдат приложени цени на производител. При условие, че в бюджета бъдат заложили по 10% от максимални референтни цени, считаме за напълно излишно условието за събиране по две оферти на етап изпълнение за доставка на активи по Списъка.	Структурните фондове на ЕС, Управляващият орган на ОПИК ще извършва контрол върху избора на изпълнител (подробности може да намерите в т.1 от Условието за изпълнение).
63.	22.03.22г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с обявяването за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ пряко следното предложение: Към точка 4 „Кандидатите следва да развиват своята основна икономическа дейност в сектор С „Преработваща промишленост“ от 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ да се добави икономическа дейност „Пране и химическо чистене“, с код по КИД-2008 – 96.01. <u>Обосновка:</u> Предприятията извършващи дейност 96.01 „Пране и химическо чистене“ консумират значителни количества ресурси - електроенергия и вода, често използват енерго-неефективни машини и съоръжения, работят в помещения с много топлинни загуби. Изпълнението на проект по процедура „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ ще подпомогне тази категория предприятия за внедряване на енерго ефективни машини и съоръжения, цифровизация на управлението на производствените дейности и саниране на съществуващи сгради. По този начин: - ще се подобри енергийната ефективност на предприятията; - ще се намалят ползваните количества ресурси - електроенергия и вода за единица продукция; - ще се увеличат обемите на продукцията; - ще се създадат условия за разширяване гамата на предоставяните услуги. Изпълнението на проекти от предприятията извършващи дейност 96.01 „Пране и химическо чистене“ ще допринесе в значителна степен за постигане на целите на Инструмента на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) за 2022 г. Считам, че направеното предложение е целесъобразно и се надявам, да бъде прието.	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №30.

64.	22.03.22г.	Здравейте, Имаме следният въпрос: Фирма А желае да участва в процедурата за енергийна ефективност, като реализира ремонтни и изолационни дейности на покрив на производствено хале. Фирма А е и ипотекарен, и мажоритарен кредит на фирма Б, в несъстоятелност. Фирма Б е собственик на производственото хале, в което се помещава фирма А, и което назначеният от фирма А синдик е отдал под наем на фирма А дългосрочно (гарантирани 15 години). Съгласно договорът за наем фирма А има правото да извършва всякакви ремонтни и подобрителни дейности по сградата. Допустим кандидат ли е фирма А по предстоящата процедура за енергийна ефективност с проект за ремонт и изолация на покрива на въпросното производствено хале?	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
65.	22.03.22г.	Здравейте, Ние сме производствена компания и сме позиционирани в Индустриален Парк София Изток близо до гр. Елин Пелин, в сграда под наем, която е построена по поръчка спрямо нашите нужди (built-to-suit). Предимствата на този вид структури са добрата локация, изградената за нуждите на компанията инфраструктура, предвидимост в отношенията с наемодателя, съдействие и партньорство, на които може да разчитаме за разрешаването на всеки един възникнал проблем. Това напълно отговаря на изискванията и нуждите на нашето предприятие, както и на финансовите ресурси, които може да отделим. Според данните, с които разполагаме, малките и средни производствени предприятия, позиционирани в индустриални паркове/зони също използват производствени помещения под наем, които напълно отговарят на нуждите и финансовите им възможности. Единствено големите международни компании обикновено закупуват производствените площи, в които оперират, за което отделят солиден бюджет в размер на десетки милиони лева. Предвид гореизложеното бихме искали да споделим нашето изумление, когато прочетохме условията по обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ и установихме, че както нашата, така и стотици други български компании не биха могли да се възползват от помощта заради изискването производствените помещения да бъдат собственост на фирмите. В тази връзка бихме искали да предложим този критерий да отпадне или да бъде заменен с договор за дългосрочен наем. Надяваме се да обсъдите и да вземете предвид нашето предложение, което е в полза на стотици български предприятия,	Предложението се приема. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>

		които се нуждаят от подобряване на енергийната ефективност. Поздрави,	
66.	22.03.22г.	Уважаеми УО, Във връзка с публикувания за обществено обсъждане пакет документи по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, бихме искали да направим следните обосновани предложения за промяна: 1. В публикувания Списък на допустими категории материали и оборудване е наложително да бъдат включени - фотоволтаични панели за производство на ток от ВЕИ за собствени нужди на предприятията и батерии за съхранение на произведения ток. <i>Обосновка: Този вариант на списъка е акцентирано върху оборудване на газ и ток, което в предстоящата обстановка със сериозно покачване на цените на енергоносителите не кореспондира с икономически обосновано инвестиране в тях (не е гарантирана доставката на газ за следващата година, а проектите имат дългосрочен характер). Възможно е малко да се увеличи периода за изпълнение на проект, но все пак да се реализират отколкото да не кандидатстват фирмите.</i> 2. Класирането на проектните предложения на база критерий – първи подал: тоест който може най-бързо да набира текст на клавиатура, считаме че не е основателно. Наличието на възможни срывове в системата ИСУН, проблем с доставката на интернет, спиране подаването на електричество или проблем с електронния подпис не би следвало да са определящи за класирането на кандидата. 3. Абсолютно дискриминационно и напълно ограничаващо е условието да бъде допустимо прилагането на енергоефективни мерки само на сгради собственост на кандидата. Договорите за дългосрочен наем са били напълно достатъчни както по Програмата за развитие на селските райони, Програмите на Норвежкия финансов механизъм, НИФ, ФУТ, както и всички останали процедури, което показва, че е работно инвестиционните намерения да се реализират и с договор за дългосрочен наем например 5 – 10 години.	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1. 2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2. 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
67.	22.03.22г.	Уважаеми дами и господа, Представявам СДРУЖЕНИЕ "....." основан през 2016 г и е организиран на идеен пазарен принцип в сферата на научноизследователската дейност в областта на	

адитивното производство. Обхваща профилирани фирми и специалисти от различни области на 3д технологии, 3д лаборатории, софтуерни компании и научни институти, като целта е обмяна на опит, споделяне на ноу-хау, внедряване на нови методи за производство както и осигуряване използване на модерна високотехнологична апаратура.

Във връзка с обявената от УО на ОПИК за обществено обсъждане процедура за подбор на проект BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, Ви предоставяме следните коментари по документите за кандидатстване и изпълнение:

1. В насоките за кандидатстване изрично е посочено че могат да се залагат с 10 % надвишаване на стойностите в бюджета от референтните такива, което предполага инфлационният индекс към момента. Нашето предложение е този процент да бъде променен на с предоставяне на възможност за завишаване на цените с до 25 % . Основанието ни, за това предложение се базира, както на текущата инфлацията, така и на предстоящата такава, която допълнително ще бъде повлияна и от военната ситуация в Украйна и последиците от това. Повишението на цените на електроенергията, петрола, горивата и природния газ е с **30 % ръст** спрямо същият период през 2021 година. Основната причина за повишаването на цените на енергийните източници през 2021г. беше кризата с корона вируса, която към днешна дата все още не е приключила в световен мащаб, а сега тази ситуация ще бъде допълнително усложнена и с провеждащата се войната в Украйна само през последният месец петролът е поскъпнал с 20%. Болезнената тема за инфлацията и веригите за доставки според нас, няма да свърши за сега. Поради тази причина предлагаме да имат възможност фирмите да завишават референтните стойностите в бюджета с **до 25%** предвид сложната ситуация в международен и локален план. Винаги до сега, при обявяването на процедура се е давало възможност за завишаване на цените от офертите с до 10%, като това са били процедури, които са се изпълнявали в нормални условия на живот, като предполагаме, че този процент е залаган, заради разликата във времето на кандидатстване и изпълнение. Предвид факта, че и тази процедура ще се изпълнява след определен период от време, след кандидатстването, но в условията на световна пандемична обстановка и в условия на последици от войната, която продължава към момента и не е ясно кога точно ще приключи, и до какво още ще доведе, считаме че запазването на

1. Предложението се приема частично. Съгласно финалния вариант на пакета документи за кандидатстване по процедурата е допустимо стойностите в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, Колона 13 "Сума, по цена, определена от УО след извършено пазарно проучване (лв. без ДДС) кол.11*кол.12)" да бъдат завишени от кандидатите с до 15% при попълването на Колона 14 „Сума, по цена определена от УО след извършено пазарно проучване, или завишена с до 15% по преценка на кандидата: (лв. без ДДС)“ от същото приложение.

		възможността за завишаване на бюджетните цени с до 10%, е некоректно и не съответства на реалната икономическа обстановка в света. 2. Едни от най-засегнати от COVID пандемията бяха микро и малките предприятия, които не разполагат с финансови запаси, с които да компенсират значително намалените им нетни приходи от продажби през 2020г., която тенденция продължава и през 2021г. Включването на 2020г., в минималните прагове на нетните приходи за допустимост на кандидатите ще доведе до невъзможност за участие в процедурата на редица Микро и малки предприятия. За да се намали броя на предприятията, които не покриват този критерий, то би могло прага на допустимост да се редуцира за микро предприятие не повече от $\geq 100\,000$ лева нетни приходи (Отчет за приходите и разходите за 2018 г., 2019 г. и 2020) и за малки предприятия $\geq 500\,000$ лева нетни приходи (Отчет за приходите и разходите за 2018 г., 2019 г. и 2020). Повишаването на цените на електроенергията за юридическите лица е непосилно за поемане от редица предприятия към настоящият момент и ако не се предоставят компенсации от държавата това би довело да фалити на много от предприятията. Лишаването им от възможността да участие в процедурата за подобряване на енергийната им ефективност, което да доведе до намаляване на енергийните разходи, ги обрича на сигурен фалит, в най-близко време. 3. В насоките за кандидатстване изрично е записано че недопустими разходи са: „за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради;“ Не малка част от производствените предприятия ползват помещения под наем, а не собствени сгради. Това условие ще ограничи участието на предприятията, ползващи помещения под наем. При условие, че в насоките е заложено: „придобитите активи е необходимо да останат свързани с обекта, който е получил помощта, за период от минимум три години, след финалното плащане“, то обекти с дългосрочен договор за наем от 5 или повече години например, категорично биха покрили това условие. И недопускането им до участие в процедурата би било дискриминационно за такъв тип далгосрочни наематели. Предлагаме да отпадна като недопустима дейност за сгради които не са собственост на предприятието-кандидат, а да се заложи условие да имат подписан дългосрочен договор за наем, за не по-малко от 5 години.	2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №52. 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриваш продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 4. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opik.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-
--	--	--	---

		4. Не става ясно от насоките за кандидатстване при бюджетиране на дейности за енергийно-ефективни изолационни системи в сгради, допустими ли са дограмата и прозорците към изолационните панели ?	bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
68.	22.03.22г.	Добър ден, изключително ме интересува следният въпрос: Помещението е с предназначение Производствено помещение и складова база. То е узаконено на основание Удостоверение за търпимост - защото сградата е от по-старите, и няма издаден Акт 16. Моля ви за становище: Може ли тази сграда да бъде изолирана по проекта: дограма, стени, таван ? И, между другото, този въпрос възникна няколко пъти, с различни фирми - така че, предполагам, няма да възниква само при нас. Много ви благодаря, ще очаквам отзив	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
69.	22.03.22г.	Уважаеми г-н Лорер, Уважаема г-жо Ангелиева, Във връзка с публикуваната за публично обсъждане процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ на интернет страницата на ОПИК от 15.03.2022 г., бихме искали да изразим следното становище: 1. По отношение на „т. 13.2. Недопустими дейности“ е посочено, цитирам „Недопустими по процедурата са следните видове дейности: ...,дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради“... Видно от текста цитиран по-горе е, че по процедурата няма да бъдат допускани за изпълнение дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието кандидат. В тази връзка никъде в целия пакет документи към УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 по горесцитираната	1. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от

	процедура, УО не е посочил дефиниция на „мерки за енергийна ефективност“. Непосочването на дефиниция и липсата на демаркационна линия в изготвения „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ (Приложение 18) води до неяснота в икономическите оператори кои от всички публикувани мерки за енергийна ефективност са допустими в тази хипотеза, и кои не са. Следва да се посочи ясна дефиниция на „мерки за енергийна ефективност“ както и да се постави демаркационна линия между допустимите и недопустимите мерки, в случаи на сгради, които не са собственост на предприятието кандидат. Категорично възразяваме срещу решението да бъде изключен от процедурата сградният фонд, който е под наем на предприятията – кандидати. Подобно условие ще постави в неравностойно положение всички дружества, които към датата на кандидатстване са установили, че не отговарят на това условие за допустимост и единствено поради тази причина не могат да кандидатстват. Нещо повече – дава се предимство само на кандидати, които разполагат със собствен сграден фонд, като са елиминирани икономическите оператори, които работят в сгради под наем, включително и такива с дългосрочен наем над 5 години, като по-този начин ще се постигне съответствие с изискването за устойчивост на инвестициите. Тези предприятия са особено уязвими в настоящата трудна икономическа ситуация, тъй като са задължени да плащат наемите си, наред с високи сметки за електроенергия и изключвайки ги от обхвата на процедурата, няма да се постигне резултат от нея, а напротив – ще се поставят в привилегировано положение само предприятия, които ползват за производствени помещения – собствени сгради. В този смисъл, препоръчваме на УО на ОПИК да изследва практиката на други УО, по които са допустими подобни инвестиции и да намери решение, с което да уеднакви подхода си и да не допуска подобно ограничение в Условието за кандидатстване. В допълнение, не е посочено изискване как критерият ще бъде доказван – с предоставяне на документ за собственост, напр. нотариален акт. <i>2. По отношение на т. „11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че:.... й) имат публични задължения по чл. 162, ал. 2, т. 1 (за данъци, акцизи, мита, задължителни осигурителни вноски и други вноски за бюджета) и т. 7 (по влезли в сила наказателни постановления) от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс преди 1 януари 2020 г., установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, които не са отсрочени, разсрочени или обезпечени“.</i>	<u>окончателното плащане по проекта).</u> 2. Коментарът не съдържа предложение. УО на ОПИК е приложил същата разпоредба и в рамките на последните процедури, финансирани по линия на ОПИК (вкл. процедура BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от
--	--	--

	УО е посочил, че ще бъдат извършвани служебни проверки, относно критериите за недопустимост на кандидатите, включително горецитираният такъв. Обръщаме внимание на УО, че при служебна проверка релевантните институции /НАП/ не могат да издадат документ, който да посочва периода преди 1 Януари 2020 г., а са в състояние да издадат документ, който е валиден към датата на запитването. Подобен казус вече се случи при провеждане на процедура BG-176789478-2021-05 „Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04“ и Министерство на туризма изпрати въпроси към кандидатите да докажат липсата на задължения към 1 Януари 2020 г., което завърши с издадени документи към датата на запитванията. 3. Прави впечатление, че в Условието на кандидатстване се реферира към референтни цени, а в Приложение 18 - Списък на допустимите категории материали и оборудване НЕ СА включени такива. С публикуването за обществено обсъждане на материалите по процедурата УО е длъжен да включи всички приложими документи, за да могат заинтересованите лица да се запознаят и да изразят становище по документацията в нейната цялост. Пропускайки да включи една толкова съществена част от Условието за кандидатстване, каквато са референтните цени на допустимите материали и оборудване, УО е нарушил изискването на ЗУСЕСИФ и по този начин прави безсмислено общественото обсъждане, тъй като документацията е непълна и не дава възможност на кандидатите да преценят и изразят мнение по отношение на условията в процедурата. При положение, че критерият за оценка на проектите се предвижда да бъде „първи по време“ се повдига и резонният въпрос дали тези референтни цени не са публикувани умишлено, за да може само ограничен кръг от лица да имат достъп до тях предварително и да могат да подготвят офертите си в пълно съответствие с изискванията, а останалите – след обявяването на процедурата тепърва да съобразяват и адаптират проектите си, което би отнело време и значително намалява шансовете за успешно класиране. 4. Предлагаме в Приложение 18 - Списък на допустимите категории материали и оборудване към Условието да бъдат включени като отделна допустима категория - Системите за съхранение електрическа енергия. Считаме, че те са важен компонент за реализиране на енергийна ефективност от предприятията, особено в настоящия труден момент за икономиката ни, тъй като са изградени на базата на най-съвременни технологии, даващи модулни решения за оптимизиране енергийните стопанства на производителите и	пандемията COVID-19“, по която през етапа на договаряне успешно са преминали над 4300 малки предприятия), като не се е натъкнал на проблеми при извършваната служебна проверка на посоченото обстоятелство. 3. Коментарът не съдържа предложение. Процедурата (вкл. пакетът документи за кандидатстване, който съдържа Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, където са заложили ценовите равнища на различните активи) бе обявена на 12.04.2022г. След тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г. 4. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
--	---	---

		потребителите. Системите за съхранение на електрическа енергия ще дадат възможност да се оптимизира цялостното производство и потребление на енергия, което води до намаляване на оперативни разходи на предприятията. Вярваме, че в екипа на новото Министерство на иновациите и растежа работят експерти, които имат модерно и иновативно мислене, отворено към най-новите тенденции в реализирането на най-адекватните решения за енергийна ефективност от българските предприятия, като се надяваме нашите предложения ще бъдат взети предвид и да позволят на бизнеса максимално ефективно да се възползва от подкрепата по процедурата.	
70.	22.03.22г.	УВАЖАЕМА Г-ЖО ИЛИЕВА, Във връзка с обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ от УО на ОПИК, БТПП счита, че е необходимо да се добави технологията за производство на водород и интеграцията ѝ към горивни процеси, към списъка на допустимото за финансиране оборудване. Полученото високоенергийно гориво се добавя към горивния процес, като повишава КПД на конвенционалните горива, намалява значително тяхното количество и повишава енергийната ефективност на процеса на горене. Технолигията е в синхрон с европейските стандарти и е напълно безопасна. С цел постигане на по-висока енергийна ефективност в промишлеността и бита, системата за производство и добавяне на водород към горивни инсталации, е изключително подходяща за постигане целите на ОПИК, заложили в процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. Системата за производство на водород, която вече е и част от мерките за енергийна ефективност, одобрени и признати от „Агенцията за устойчиво енергийно развитие“ (АУЕР), е едно от най-ефективните решения за намаляване употребата на въглеводородни горива, ползвани за отопление или производство, както и намаляване на емисиите парникови газове, излъчвани в атмосферата. Ползите от интеграцията на системата за производство на водородно гориво, към всеки горивен процес, са икономия на конвенционалното гориво от 30 до 40%, и намаление на вредните емисии – SO₂ с до 30%, CO₂ с до 30%, NO_x с до 25%, PM с 6 до 8 пъти. Отчитайки предстоящата остра нужда от намаляване на разходите за конвенционални горива,	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №41. В допълнение, следва да имате предвид, че Агенцията за устойчиво енергийно развитие не е утвърждавала производството на водород като мярка за енергийна ефективност.

		ползвани за отопление и производство, мястото на водородните технологии в Европейската зелена сделка и прехода към чиста енергия, считаме, че е необходимо включването към списъка за финансиране на оборудване на технологията за производство на водород и интеграцията ѝ към горивни процеси. В очакване на Вашата положителна реакция, оставам.	
71.	22.03.22г.	Здравейте, във връзка с публикуваната процедура за обществено обсъждане BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имам следните коментари и предложения: 1. По отношение на „т. 13.2. Недопустими дейности“ е посочено, „Недопустими по процедурата са следните видове дейности: ..., <i>дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради</i>“...". Това е изключително дискриминиращо условие и ограничава голям брой кандидати да участват по процедурата, тъй като голям процент от потенциалните кандидати осъществяват дейността си в сгради и помещения под наем. Предложението ми е това условие да отпадне и да се напише, че ще могат да се изпълняват мерки за енергийна ефективност на сгради под наем с подписан договор за наем минимум 5 години. 2. По отношение на изискването за реализирани нетни приходи от продажби общо за 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години в зависимост от категорията на предприятието-кандидат, същия е прекалено висок като стойност. Моля да се вземе предвид факта, че 2020 г. е годината, в която светът се изправи пред пандемията Covid-19 и много от предприятията реализираха сериозен спад в оборотите си. Предложението ми е изискването за нетни приходи от продажби да се намали наполовина за всички категории предприятия поради настъпилите форсмажорни обстоятелства в периода. С уважение	1. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> 2. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №52.
72.	22.03.22г.	Въпроси: 1. Към активите от Приложение 18 допустими ли са например разходите за: тръби, връзки, тела, контролери към активите термопомпа и/или чилър?	1. и 2. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не

		2. При определени случаи, в зависимост от производственото помещението и неговите особености, инсталацията на система за отопление или охлаждане може да изисква различно по големина трасе под формата на тръби, връзки и др., както и различен брой отоплителни тела. В Приложение 18 е описана система, която би следвало да има определена цена. Как оценителната комисия ще определи/фиксира референтната стойност и как тя ще бъде съобразена с конкретната инвестиция? Благодаря Ви предварително!	се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
73.	22.03.22г.	УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ИЛИЕВА, Процедурата за енергийна ефективност в МСП е изключително важна в настоящата икономическа ситуация на ограничени ресурси, галопиращи цени и свити маржове на печалба. Значителното покачване на енергийните разходи на дружествата застрашават тяхната рентабилност и налагат спешни инвестиции за оптимизиране и повишаване на енергийната ефективност. Липсата на инвестиционно грантово финансиране в последните две години, съчетано с критичната ситуация, в която бизнесът се намира, особено в последните двадесет дни, налага много точно структуриране на процедурата съобразно нуждите на компаниите и пазара. За подобряване на възможностите за финансиране и за създаване на равнопоставени и недискриминационни условия по процедурата, както и с оглед последните тенденции на пазара на енергоефективни материали и оборудване, предлагаме следните подобрения в условията за кандидатстване и списъка на допустимите материали и оборудване: I. Условия за кандидатстване 1. Наети производствени сгради и административни сгради, обслужващи производствената дейност са изключени от подпомагане Повече от половината от малкото потенциални проекти на база понастоящем допустими инвестиции се състоят в инвестиции в производствени сгради. Съгласно Условията за кандидатстване 13.2. Недопустими дейности са „Дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат,	I.1 Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ

	както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради.“ Подкрепяме условието да останат недопустими мерките за енергийна ефективност на сгради, които не са въведени в експлоатация и изграждане на изцяло нови сгради, <u>но изискването за собственост, както и изключването на административните сгради е ограничаващо и не се основава на обоснована логика.</u> Малките и средните фирми в сектора на преработващата промишленост не генерират високи нива на печалба, поради огромното перо на разходите за материали и консумативи, възнаграждения и поддръжка на наличното оборудване. Свободният финансов ресурс се насочва основно към инвестиции в подобряване на производствения капацитет, с цел запазване на конкурентоспособността и значително в по-редки случаи в покупка на сгради. Закупуването, оборудването и поддържането на собствена сграда изисква значителни средства. Голяма част от бизнесите наемат дългосрочно чужди сгради, тъй като наемът е много по-изгоден от покупката на сграда. Компаниите от сектора на преработващата промишленост имат дългосрочни договори за наем, поради естеството на извършваната дейност. Честата смяна на локацията не е възможна поради наличието на изградена вече инфраструктура, значително по обем оборудване, материали и консумативи на склад и др. Друга голяма част от българските предприемачи реализират производство чрез една своя фирма в сгради – собственост на друга своя фирма, тъй като последното е ефективният бизнес модел. При свързаните предприятия, които притежават имоти, често се наблюдава ситуация, в която сградата се притежава от едното дружество и се предоставят под наем на свързани с него. Честа е и ситуацията, при която в по-голяма група свързани предприятия дейностите се диверсифицират умишлено и определени фирми, част от групата, предоставят услугите свързани с даване под наем и поддръжка на имоти. Дори да не е налице пряка свързаност през юридическо лице има редица случаи, при които едно физическо лице притежава две дружества и първото предоставя сградата на второто чрез договор за наем. В описаната хипотеза неформално собственик на сградата и производствено предприятие е едно физическо лице, но въпреки това предприятието е ограничено от възможност да кандидатства. Не на последно място, посоченото ограничаващо изискване за изпълнение на мерки за енергийна ефективност единствено в сгради собственост на кандидата, по никакъв начин не гарантира устойчивост на резултатите от проекта. След мониторинговия период	<u>продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> По отношение на самостоятелните административни сгради: Предложението не се приема. Целта на процедурата е насочена към производствения сектор, в частност промишлените мощности и сгради, които съответно са и най-енергоемките в българската икономика, но същевременно притежават потенциал за висока добавена стойност. Именно тези инвестиции в промишлени сгради ще допринесат и за постигането на общата кумулативна цел за енергийни спестявания за периода 2021-2030 г., заложена в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България. От друга страна, самостоятелните административни сгради не са част от промишлената система и подкрепа за дейности, свързани с тяхната енергийна ефективност е допустима единствено при сградите със смесени функции (административна и производствена). Също така, подкрепата за енергийно ефективно оборудване, материали и технологии ще подпомогне предприятията да запазят конкурентоспособността си, както и ще
--	--	--

	бенефициентът може да продаде или отдаде под наем собствената си сграда, на която вече са изпълнени мерки за енергийна ефективност, което създава неравнопоставеност между собственици и дългосрочни наематели в етапа на кандидатстване. Предлагаме да се приложи добрата практика от Програма за развитие на селските райони 2014-2020, при която инвестициите в сгради под наем са допустими, като в условията за кандидатстване се включи следният текст „Проектните предложения се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектните предложения се прилагат документи за: <i>1. учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за СМР за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ).</i> <i>2. документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение – в случай на кандидатстване за разходи за:</i> <i>а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производствените процеси и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ;</i> <i>б) СМР извън случаите по т. 1.“</i> Така формулираното изискване създава условия на равнопоставеност между всички представители на сектор С „Преработваща промишленост“ и не поставя в неравностойно положение дружествата, които поради ред икономически причини не са инвестирали в придобиване на недвижими имоти. Смятаме, че предложението ни напълно ще отговори на изискването за устойчивост на такива проекти, ако отговаря на условието: ДМА, придобити със средства по проекта, следва бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум три години. Предлагаме дейности свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради да бъдат допустими, тъй като: Административната дейност е ключова част от производствения процес на всяко едно предприятие. Разходите, които се генерират вследствие на експлоатацията на сгради за административни нужди също са значително перо в бюджета на компаниите. В сгради, използващи се за административни нужди има и помещения свързани с	им позволи да продължат с инвестиционните си намерения.
--	---	--

	производствената дейност – лаборатории, складови помещения. В тези сгради са разположени технологичните отдели на компаниите, екипите за развойна дейност, снабдяването и логистиката. Дейности, които са важен етап в технологичния процес на предприятията. и т.н. Повишаване на енергийната ефективност в административните сгради на кандидатите ще окаже влияние върху общите енергийни спестявания и рентабилност. Считаме за необосновано изключването на административните сгради на преработвателните предприятия от допустимите обекти за финансиране на мерки за енергийна ефективност. Отоплението на тези сгради и осветлението е сериозен разход на компаниите, а обикновено тяхното саниране и достигането на съвременни енергоефективни показатели на сградите е отлагано във времето. В настоящата ситуация на високи енергийни разходи, отоплението на административните сгради в тях е сериозен разход, чието намаление би повлияло благоприятно на енергийните разходи на компаниите. От друга страна, изключването на мерки по административни сгради само, когато са отделни сгради ще създаде неравностойно третиране на една и съща дейност в различните предприятия. Когато администрацията е обособена в сграда, в която в разположено производството ще може да се намалят енергийните разходи и на административната част на сградата. Когато обаче администрацията е в съседна сграда на същата площадка, ще бъде изключена от подпомагане. Предлагаме прецизиране на дефинициите за допустимост и недопустимост на мерки за енергийна ефективност в сградите: - по отношение дефиниция за самостоятелна административна сграда При условие, че административните сгради останат недопустими за инвестиции е необходимо прецизиране в условията за кандидатстване на дефиницията за самостоятелна административна сграда: При ситуация, в която административната и производствена част се намират в сграда тип „калкан“, приема ли се, че административната част е самостоятелна сграда и не са допустими мерки за повишаване на енергийната ефективност? На какви критерии е необходимо да отговаря една сграда, за да се приема като самостоятелна? 2. Възможността за надвишаване бюджетните стойности с 10% спрямо референтните цени не отговаря на настоящите икономически реалности С оглед на непредвидимата от последните двадесет дни глобална инфлация и нарушени вериги на доставки, към настоящия момент доставчиците на оборудване в много случаи отказват да се ангажират въобще с оферти извън налично на склад оборудване. Съгласно Условията за кандидатстване, раздел 14.1. Условия за допустимост на разходите, точка 1 „Заявените разходи за дълготрайни активи/материали следва да съответстват на	I.2 Предложението се приема частично Съгласно финалния вариант на пакета документи за кандидатстване по процедурата е допустимо стойностите в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, Колона 13 "Сума, по цена, определена от УО след извършено
--	---	--

	заложените референтни стойности в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18), като е допустимо увеличение с до 10 % от съответната референтна стойност в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18).“ Опитът от 2020 г. до момента показва, че оценката на проектните предложения в процедури с широка група допустими бенефициенти отнема най-малко 3 месеца³. При обявяване на процедурата в края на март, дори при минимален срок за подаване на проектни предложения от 30 дни, се очаква оценката да стартира през април и да продължи поне до юли. Това е оптимистичен сценарий, тъй като проверка на бюджета и обосновката на всички разходи в точка 5 изисква допълнително време и внимание от страна на оценителна комисия. Процесът на изпращане на покани за предоставяне на допълнителни документи и доказателства, че одобрените кандидати отговарят на изискванията за бенефициент, и сключване на договорите за безвъзмездна финансова помощ също ще отнеме приблизително 2 месеца. При този вариант стартиране на изпълнението на сключените договори би било възможно най-рано през октомври, а предвид сложността на инвестициите, изискващи и СМР, ще продължи и през 2023 г. Тези срокове са значително минимизирани и дори не включват форсмажорни обстоятелства в процеса на оценка и договаряне, тоест могат да бъдат удължени. Последиствията от пандемията Covid-19 и разразилите се през 2022 г. военни действия на територията на Европа поставиха икономиката пред значителни предизвикателства. Особено засегнат е именно сектор С „Преработваща промишленост“, като най-уязвим от цените на електроенергията, горивата и основните суровини. От 2021 г. до момента са отчетени следните промени: • Цената на петрола, която се пренася във всяко производство, достига дългогодишни върхове над 95 долара за барел. • От септември 2021 г. се наблюдава над 300 % увеличение на цената на тока за индустрията. • Медта скача с над 20% и е близо до рекордните нива, регистрирани по-рано през 2021 г. • Алюминият повишава стойността си с 50% до нива, невиджани от 2008 г. • Цените на основните метали са се повишили с повече от 44 %. • Скокът при суровините и материалите, необходими за извършване на СМР е драстичен	пазарно проучване (лв. без ДДС) кол.11*кол.12)" да бъдат завишени от кандидатите с до 15% при попълването на Колона 14 „Сума, по цена определена от УО след извършено пазарно проучване, или завишена с до 15% по преценка на кандидата: (лв. без ДДС)“ от същото приложение.
--	---	---

³ При процедура BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19“ - 3 месеца.
При процедура BG16RFOP002-2.077 - Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19 – 3 месеца.

		- бетонът, дървеният материал и металите за строителство увеличиха продажната си цена с повече от 60 % спрямо година по-рано. Шоковото увеличения в цените на електроенергия, газ, петрол, метали и всички ключови за суровини и материали продължава и предвид международната ситуация към момента не се очаква скокът да приключи. Прогнозата за 10 % увеличение на допустимите в процедурата материали и оборудване до 2023 г., <u>е крайно нереалистична и не отговаря на темповете на инфлация при горива, метали, електроенергия и други ключови за всяко едно производство елементи.</u> В условията на трайно и постоянно увеличаване на цените ще се достигне до ситуация, в която стойността на предвидените в проектното предложение инвестиции ще се увеличи с минимум 20 %, което значително ще увеличи собственото финансиране от страна на бенефициента и то в условия на икономическа криза и недостиг на финансов ресурс за инвестиции. <u>Предлагаме заявените разходи за дълготрайни активи/материали да съответстват на заложените референтни стойности в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18), като е допустимо увеличение с до 20 % от съответната референтна стойност в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18).</u> 3. Няма логика процедурата да бъде администрирана под режим де минимис, след като средствата за нея произхождат от Инструмента на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 - REACT-EU. От малкото потенциални кандидати, има такива с частично изчерпан де минимис. По-големият проблем се състои в ограничаване възможността на кандидатите да получат помощ за много по-необходимото им производствено оборудване по бъдещи процедури, които задължително ще трябва да бъдат администирани под де минимис. Предлагаме режимът на администриране на процедурата да бъде заменен с такъв възможен в рамките на REACT-EU, съгласно „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“, който режим няма да лиши кандидатите от по-важна за тях бъдеща финансова подкрепа. 4. В Списъка на допустимите категории материали и оборудване, се наблюдават следните слабости: - критерии, които очевидно насочват и ограничават допустимите активи само до	I.3. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.2. I.4 Предложението се приема частично Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са редактирани
--	--	--	---

	определена марка, производител или доставчик - ограничения в критериите за допустимост на <u>по т. 21</u> „енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“, които правят неизпълними голяма част от потенциалните проекти Предлагаме промени в критериите за техническа допустимост на допустими разходи в По т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради: Относно дефиницията „При изпълнение на топлинно изолиране следва да се използват сертифицирани „комбинирани топлоизолационни системи“ от един производител, включващи минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа.“ Ако дефиницията за допустимост „сертифицирани комбинирани топлоизолационни системи от един производител“ въобще остане, то е необходима конкретна дефиниция на „сертифицирани“, която да не насочва към конкретна марка и модел системи. Ограничението включващо минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа.“ е необходимо да отпадне. Полагането на лепило/шпакловка/мазилка/армираща мрежа е технология приложима върху жилищни сгради. Огромна част от съществуващите промишлени сгради имат бетонова или метална конструкция, която се изолира чрез сандвич панели. При изпълнение на топлинно изолиране, когато предвидената изолация е от сандвич панели, технология включваща лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа не се прилага. Сандвич панелите се монтират директно към съществуващата конструкция от метал и бетон на сградата или при необходимост към допълнително монтирана субконструкция. При допустимата топлоизолацията на покриви на промишлени сгради, полагането на мазилка върху нея е технологичен абсурд, както и липсата на хидроизолация. Необходимо е добавянето на следното изречение: „При изпълнение на топлинно изолиране на покриви е допустимо добавяне на хидроизолация върху топлоизолация.“ В заложените изисквания за материалите за врати и прозорци не е допуснато използването на двуслойни и трислойни поликарбонати, които са пазарно наложени и икономически обосновани за постигане на енергоефективни параметри, естествена осветеност и икономическа ефективност поради по-ниската цена в сравнение с предложените варианти за остъкляване. В голяма част от видовете производствени и складови сгради с оглед на преобладаващото широкоплощно застрояване, естествено осветление може да се осигури само	критериите, свързани със сградните ограждащи конструкции и елементи без да се ограничава вида им стига да отговарят на техническите критерии и икономическите изисквания на настоящата процедура.
--	---	--

	чрез покривна система за остъкляване. Поликарбонатните плоскости са съвременно решение за повишаване на енергийната ефективност на съществуващи сгради. Ниските коефициенти на топлопреминаване са най-голямото предимство на поликарбонатните плоскости. Повишената консумация на електро- и топлоенергия може съществено да бъде компенсирана с използването на поликарбонатни плоскости, като покриват и най-високите европейски изисквания за енергийна ефективност. Необходимо е включването на двуслойни и трислойни поликарбонати. Изключително силно ограничаващи са изискванията към сандвич панелите с топлоизолация от минерална вата за коефициент на топлопроводност на топлоизолационните плочи $\lambda \leq 0.040$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.041$, топлотехнически няма да се промени почти нищо, но в програмата ще бъде достъпно да участват много по-голям брой доставчици, което ще оптимизира ценовите им оферти. Същото ограничение важи и за сандвич панелите с топлоизолация от полиизоцианурат (PIR панелите). Заложеният максимален коефициент на топлопроводност е $\lambda \leq 0.022$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.023$, много по-голям брой доставчици на панели ще могат да участват и това ще регулира по-добре ценовите им оферти. 5. В т. 14.2 „Допустими разходи“ са посочени „Разходи за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, системи представляващи дълготрайни активи и материали, включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване“. В приложение 9, ред „Материални активи“ е посочено, че „За целите на настоящата процедура допустими са само разходи за съоръжения, машини и оборудване“. Не са посочени като допустими разходи за СМР при изпълнение на мерки за енергийна ефективност по т. 21 „енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“ от Списъка. Необходимо е ясно да се дефинира как ще се остойностяват допустими, съгласно документацията разходи, а именно „При избор на технология/оборудване от Списъка, кандидатът може да включи към тях спомагателни материали и оборудване, които са присъщи и необходими за тяхното окомплектоване като работещо съоръжение, монтаж и/или въвеждане в експлоатация.“ Значи ли това, че при кандидатстването за дейности по т. 21 следва в стойността на материалите да се включи и монтажа и това да е посочено в офертата/фактурата. При остойностяване на Списъка УО ще вземе ли предвид и дейностите по монтаж на отделните видове материали (изолации, сандвич панели), тъй като при тези дейности това е значително перо. Същото важи и за дейностите по т. 22 „Енергоспестяващи осветители“. В много	1.5 Предложението се приема частично Във финалния вариант на Условието за кандидатстване редакцията на допустимите разходи по т.1 е <i>„Разходи за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, системи, СМР, представляващи дълготрайни активи, включени в Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1)“</i>. Допълнително е посочено, че в случай че за въвеждането в експлоатация на активите по т. 1 са необходими допълнителни разходи за спомагателни материали за окомплектовка на инвестицията като работеща система и/или монтаж, то същите са допустими за финансиране, като те са предвидени в общата стойност на съответните активи, детайлно описани в Приложение 18.2
--	--	---

		голяма част от възможните сценарии на проект, тези спомагателни разходи биха представлявали значително перо в бюджета. УО следва да предостави на потенциалните кандидати ясни и точни указания за размера на допустимите разходи за спомагателни материали и оборудване (тръби, връзки, мазилки на термоизолирани фасади и др. подобни). Тези разходи са необходими и присъщи за въвеждане в експлоатация на активите. 6. При условие, че процедурата бъде коригирана според горепосоченото, така че да отговаря на интереса на бизнеса и техническите и финансови реалности за енергоефективни инвестиции, бюджетът на процедурата ще бъде недостатъчен. Предвиденият към момента общ размер на безвъзмездната финансова помощ е 136 226 120 лева. Предвид липсата на разделение при максималната стойност на допустимите разходи за едно проектно предложение спрямо категорията предприятие, е очаквано голяма част от кандидатите да предвидят инвестиции до максималния размер на безвъзмездната финансова помощ. При тази хипотеза ще бъдат финансирани проектите на приблизително 1000 кандидата. Последните данни в Националния статистически институт показват, че микро, малки и средните предприятия в сектор С „Преработваща промишленост“ са 30 869 броя. Предвид изискуемия нисък праг за реализиран оборот през 2018-та, 2019-та и 2020-та, а именно средно годишно – 70 000 лева за микро предприятие, 250 000 лева за малко и 1 000 000 лева за средно предприятие, се очаква голяма част от производствените МСП да бъдат допустими. Секторът е сред най-засегнатите от стремглаво повишаващите се цени на електроенергията и при коригирани допустими инвестиции би се очаквал сериозен интерес. При двете предходни процедури, предизвикали голям интерес от страна на бизнеса, а именно BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ и процедура BG16RFOP002-2.077 – „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ бюджетът беше увеличен след публикуване на списъка с одобрените кандидати и достигна до повечето резерви. При тях обаче се извършваше техническа и финансова оценка и кандидатите бяха класирани съгласно получения брой точки. В настоящата процедура ако в първите дни на прием подадените проекти предложения надвишат обявления към момента бюджет, кандидатите които все още подготвят своите проектни предложения ще бъдат демотивирани дори да участват поради принципа на финансиране - до изчерпване на финансовия ресурс.	„Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, и в тази връзка не следва да се посочват отделно. I.6 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.1.
--	--	--	---

	Предлагаме Управляващият орган да прецизира преди обявяване на процедурата възможностите си за увеличаване на бюджета с цел постигане на максимална яснота за кандидатите относно шансовете им за получаване на подкрепа предвид тежестта на инженерно-техническа подготовка и остойностяване на проектното предложение. 7. Публикуваната за обществено обсъждане документация би трябвало да претърпи съществени промени и допълнения, като в същото време одобрението на проектите ще става по реда на подаването им. В тази връзка, отварянето на процедурата без предварително запознаване на всички потенциални кандидати с финалните условия, би ги затруднило значително. С цел осигуряване на равнопоставеност на всички кандидати, е абсолютно необходимо цялата информация и документи, включително и изключително важно – максималните референтни цени на допустимите активи, да бъдат публични преди датата на отваряне на процедурата. Съгласно Условието за кандидатстване, раздел 14.1. Условие за допустимост на разходите, точка 1 „Разход, който не е обоснован в т.5 „ Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 4 от Формуляра за кандидатстване) служебно от Оценителната комисия. В случаите, когато Оценителната комисия премахне всички разходи от бюджета на проекта, проектното предложение се отхвърля.“ Разработването на проектно предложение изисква задълбочена предварителна подготовка, включително детайлно запознаване с допустимите категории материали и оборудване, анализ на текущото състояние на дружеството, оценка на най-подходящите инвестиции, разговори с потенциални доставчици, съставяне на бюджет и едва след това се преминава към подготовка на формуляра за кандидатстване, включително разработване на обосновките. Липсата на техническа и финансова оценка, както и водещото правило при финансиране на проектните предложения, а именно по реда на тяхното постъпване до изчерпване на финансовия ресурс по процедурата, създават предпоставки за: • Неправилен избор на подходящи инвестиции поради липса на време за задълбочен анализ и оценка на рентабилността в бъдеще. • Допускане на грешки при подготовка на формуляра за кандидатстване, включително обосновките, което може да доведе до отхвърляне на проектното предложение. Дори към момента, в период на обществено обсъждане, все още не са налични ключови документи, включително Списък на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) с включени референтни стойности и Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 8 към Условието за кандидатстване).	I.7 Предложението се приема частично Процедурата бе обявена на 12.04.2022г. След тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
--	---	--

	Без наличието на списък с референтни цени не е възможна подготовката на проектното предложение, тъй като кандидатите не могат да планират бюджета си съгласно изискванията. Във всеки допустим актив има много големи вариации на пазарните цени в зависимост от индивидуалните необходими технологични решения и качество на активите. Следователно, определените от УО максимални референтни цени са съществен, към момента липсващ параметър на процедурата. В допълнение, без указания за попълване на електронен формуляр не е възможна предварителна подготовка на обосновките в т.5 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, тъй като не е налична информация за максималния брой символи и изискванията към съдържанието на представената информация. Разработването на проектно предложение не включва единствено попълване и изпращане на формуляр за кандидатстване, а се базира на редица предварително изпълнени от кандидатите дейности, включително анализи, проучвания и оценка на инвестициите и в този ред уверено заявяваме, че осигуряването на подходящо технологично време за подготовка е ключово за постигане на целите на програмата. Предлагаме финалният пакет документи по процедурата да бъде публикуван за запознаване поне три работни седмици преди отваряне на процедурата <u>като точният ден и час за стартиране на приема са обявени предварително.</u> II. Относно условията за изпълнение 1. От фирмите се изисква подаване на данни за енергопотребление, де факто внедряване на системи за енергиен мониторинг на активите закупени по проекта. Няма логика да се изискват допълнителни инвестиции в мониториране на енергийната консумация на активи, които УО сам е посочил като най-високо енергийно ефективните налични на пазара. Простото наблюдение на енергийната консумация на закупените активи не представлява никакъв индикатор за повишаване енергийната ефективност на бенефициентите, каквато цел процедурата има. Съгласно Условията за кандидатстване 13.1. Допустими дейности, точка 1) Дейности, насочени към подобряването на енергийната ефективност в предприятието, ВАЖНО: <i>За всички инвестиции в материали и оборудване от Списъка на допустимите категории материали и оборудване бенефициентите имат ангажимент да представят ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, с изключение на:</i>	II.1 Предложението се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление.
--	---	--

- *т. 3. Кондензни гърнета за пара или сгъстен въздух;*
- *т. 7 Предварително изолирани тръби (за пара или за вода);*
- *т. 8 Системи за оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирана при производството на сгъстен въздух или студопроизводство;*
- *т.9 Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане;*
- *т.10 Системи за хибридна вентилация;*
- *т.21 Енергийно ефективни изолационни системи в сгради*

Изискването за предоставянето на ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта е необосновано и без реален ефект поради следните причини:

- Кандидатите имат възможност да включат в проектното си предложение единствено инвестиции част от Приложение 18 Списък на допустимите категории материали и оборудване. Предполага се, че Управляващият орган е направил проучване и анализ на характеристиките, рентабилността и енергийните спестявания от описаното оборудване и в списъка фигурират единствено активи с доказан най-високо постижим енергоспестяващ ефект.
- Условието за кандидатстване не предвиждат извършването на предварителен енергиен одит, тоест не са налице изходни данни, които да служат като база за сравнение на постигнатите енергийни спестявания.
- В Условието за кандидатстване не са предвидени индикатори, които да отчитат нивата на енергопотреблението, тоест информацията не служи и за проследяване на устойчивост или статистически цели.
- Основните енергийни консуматори в сектор С „Преработваща промишленост“ са производствените машини, които излизат извън обхвата на процедурата, следователно обхващането със СЕМ на допълнително монтирани чилъри или термопомпи например, не би довело до съществени спестявания, на база общото енергийно потребление в предприятието

Изискването за проследяването на енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта е необосновано, без реален смисъл за Управляващия орган, но за сметка на това създаващо допълнителна административна тежест за бенефициентите.

Не на последно място, кандидатите които не разполагат с изградена Система за енергиен мониторинг са задължени да инвестират в такава – като част от проектното предложение или със собствени средства. Важно е да се има предвид, че вероятно 90 % от допустимите МСП-та не разполагат с такива системи към момента. Включването на Системата за енергиен

	мониторинг като част от проектното предложение намалява размера на безвъзмездната помощ за значително по-приоритетни инвестиции, внедряването ѝ за сметка на кандидата изисква допълнителен финансов ресурс в изключително тежки за бизнеса условия. Предлагаме да отпадне ангажиментът за представяне на ежегодни данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, тъй като не представлява никакъв индикатор за повишаване енергийната ефективност на бенефициентите. Предлагаме да отпадне ангажиментът кандидатите да инвестират в Система за енергиен мониторинг. Предлагаме да остане възможността за придобиването на нова система за енергиен мониторинг или надграждане на вече изградена система, но по преценка на кандидатите, според важността ѝ в съответното производство. 2. Провеждане на процедурите за избор на изпълнител по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. ще забави значително изпълнението на проектите Съгласно Условието за изпълнение, раздел Техническо изпълнение на проектите, „В случаите, когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност е равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС, бенефициентите прилагат реда за провеждане на процедура на избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г.“. Съгласно Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, чл. 50, ал. 2 „Процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект и прогнозната стойност за: 1. строителство, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 50 000 лв.; 2. доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.“. Наясно сме с правото на Управляващия орган да изисква провеждане на процедура за избор на изпълнител с публична покана и при размер на безвъзмездна финансова помощ равен или по-малък от 50 % съгласно ал. 3 от чл. 50, но смятаме че при процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ би създадо изключителни затруднения поради: 1) Срокът за изпълнението на проектите е изключително кратък. За период от 10 месеца	II.2 Предложението не се приема Подходът за прилагане на процедура за избор на изпълнител чрез публична покана при стойност, която е равна или по-висока от 273 812 лв. е съгласуван с дирекция „Национален фонд“ към Министерство на финансите. По настоящата процедура в случаите, когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител, независимо от предмета ѝ, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, е равна или по-висока от 273 812 лв. без ДДС, бенефициентите прилагат реда за провеждане на процедура на избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. Посоченото изискване е свързано с чл. 4 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО
--	--	--

		бенефициентите трябва да подготвят и проведат процедура за избор на изпълнители, предоставят разумен срок на одобрените изпълнители да предоставят доказателства, че отговарят на всички изисквания на оперативната програма, сключат договор и стартират изпълнението му. Реалистично е този процес да отнеме между 3 и 4 месеца и то при оперативност от страна на бенефициента и изпълнителите. Тоест срокът за реализация на инвестиция, която включва и СМР е около 6 месеца. Този срок може да бъде намален поради: • Забавяне на изпълнението вследствие на претовареността на фирмите изпълнители, тъй като най-малко 1000 кандидати ще изпълняват сходни инвестиционни проекти в един и същи времеви диапазон. • Част от инвестиционните проекти изискват предварителни съгласувания с община или друга институция, които макар да са извън обхвата на ОПИК, са задължителни за дейността на бенефициентите. • При инвестициите за СМР трябва да се отчетът и евентуални отлагания поради неподходящи метеорологични условия. • Възможна е временна липса на суровини и материали като следствие от пандемията ковид и конфликтът между Русия и Украйна, вследствие зависимостта ни от суровини основно доставяни от тези държави. 2) Непрекъснатият ръст в цените на основни суровини, материали и горива поставя в риск резултата от изпълнението на проектите. От ключово значение е сключването на договори с изпълнители и стартирането на изпълнението на дейностите да започне в максимално кратки срокове. Всяко забавяне оказва влияние върху изпълнението на проекта, тъй като увеличава инвестицията за сметка на бенефициента и намалява интензитета на безвъзмездната помощ. Предлагаме Управляващият орган да преосмисли условието за провеждане на процедура за избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. в случаите, когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност е равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС, тъй като това условие крие значителни рискове за неизпълнение на проектите в допустимия много кратък срок и при безпрецедентна нестабилност на цени и срокове за доставка на активи и материали. С уважение,	(Директивата за обществените поръчки), където е определен праг в размер на 140 000 EUR (за 2022 г.). В допълнение, посоченото спомага публичните средства следва да бъдат разходвани в съответствие с принципите на добро финансово управление и при осигуряване на публичност и прозрачност съгласно чл. 2 от ЗУСЕСИФ.
--	--	--	---

74.	22.03.22г.	Уважаеми г-не/г-жо, Във връзка със заложеното в т. 13.2. „Недопустими дейности“ условие, според което не са допустими „дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат“, моля да се има предвид, че в много случаи дружества наемат сгради и активи от свързани предприятия, които попадат в дефиницията на „едно и също предприятие“, но не отговарят на условието собственик на сградата и кандидат по програмата да са едно и също юридическо лице. В такава ситуация собствеността на сградата е в „групата“ от предприятия и невъзможността да се кандидатства за инвестиции от предприятие в същата група е необосновано. В тази връзка предлагам условието да се прецизира и да се допусне кандидатстване за мерки за енергийна ефективност на сгради, които са собственост на предприятия, попадащи в група. С уважение,	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
75.	22.03.22г.	УВАЖАЕМА Г-ЖО ГЛАВЕН ДИРЕКТОР, Процедурата за енергийна ефективност в МСП е изключително важна в настоящата икономическа ситуация на ограничени ресурси, галопиращи цени и свити маржове на печалба. Значителното покачване на енергийните разходи на дружествата застрашава тяхната рентабилност и налага спешни инвестиции за бързо и значително намаляване разходите на енергия. Липсата на инвестиционно грантово финансиране в последните две години, съчетано с критичната ситуация, в която бизнесът се намира, особено в последните двадесет дни, налага много точно структуриране на процедурата именно съобразно тази ситуация, не спрямо нуждите на предприятията при стабилна или растяща икономика. За значително подобряване на възможностите за финансиране и за създаване на равнопоставени и недискриминационни условия по процедурата, както и с оглед последните тенденции на пазара на енергоефективни материали и оборудване, предлагаме следните промени в условията за кандидатстване и списъка на допустимите материали и оборудване според констатираните от потенциалните кандидати слабости: I. Условия за кандидатстване 1. Фотоволтаични инсталации за производство на електроенергия за собствено потребление са изключени от подпомагане. В настоящата ситуация фирмите нямат	I.1 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на

		ресурс да инвестират в нищо друго освен активи допринасящи директно за поевтиняване и подобряване на производството. Всички допустими активи по процедурата са периферни инвестиции, които биха намалили косвено, незначително и дългосрочно разходът за енергия – цел която няма общо с критичните за решаване проблеми на бизнеса. Основният проблем и основното решение в областта на енергийната консумация, нейната цена и съответно подобряване на енергийната ефективност на производствените МСП са ясни: От 2021 г. до момента се наблюдава повече от 300 % увеличение на цената на електрическата енергия за индустрията, както и драстично повишаване на цената на природния газ с 30 % от 01.01.2022 г. Секторът на преработващата промишленост е най-засегнат поради енергоемкостта на производствената дейност. Спадът в потреблението на стоки и услуги като следствие от ковид кризата и последващото шоково увеличение на електроенергията и газа, поставят редица бизнеси в невъзможност да продължат дейността си. Инвестициите във фотоволтаични системи са най-желаните от индустрията и с най-дългосрочна рентабилност и устойчивост на резултатите. Независимо от наличието на отделна процедура за подпомагане на ВЕИ в НПВУ, бизнесът има нужда от евтина електроенергия сега, не след реално повече от две години и половина, когато инсталации, подпомогнати от НПВУ биха заработили. За възстановяването на бизнеса е ключово не само предоставяне на адекватна на нуждите подкрепа, но и навременна. Предвид четвъртото отлагане на оценката на НПВУ от Европейската комисия, не е реалистично да се очаква обявяване на процедурата за ВЕИ преди 2023 г. При непрекъснато повишаващите се цени на суровини, материали и енергия е възможно дотогава редица производства да прекратят дейността си, което е пагубно за българската икономика и ще доведе до лавинообразни негативни последици. Своевременните инвестиции в производство на електрическа енергия за собствено потребление ще помогнат за постигане на основната цел на процедурата, а именно подобряване на енергийна ефективност на МСП, което от своя страна, да подпомогне преодоляването на икономическите последиствия от разпространението на пандемията COVID-19. Изключително недалновидно и нецелесъобразно е отлагането на възможността за изграждане на фотоволтаичните системи, жизнено необходими за сектора на преработващата промишленост. Предприятията за първичното производство на селскостопанска продукция и преработката ѝ, имаха възможността да кандидатстват за безвъзмездно финансиране за изграждане на фотоволтаични системи за собствено потребление през 2021 г. и 2022 г. чрез подмерки 4.1 Инвестиции в земеделски стопанства и	УО на ОПИК по Предложение №1.
--	--	---	-------------------------------

4.2 Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020.

Предлагаме да се включи като допустим разход в Приложение 18 Списък на допустимите категории материали и оборудване, изграждането на фотоволтаични системи за производство на енергия за собствено потребление.

2. Наети производствени сгради и административни сгради, обхващащи производствената дейност са изключени от подпомагане.

Повече от половината от малкото потенциални проекти на база обществено обсъждане се състоят в инвестиции в производствени сгради. Съгласно Условието за кандидатстване 13.2. Недопустими дейности са „Дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради.“

Подкрепяме условието да останат недопустими мерките за енергийна ефективност на сгради, които не са въведени в експлоатация и изграждане на изцяло нови сгради, но изискването за собственост, както и изключването на административните сгради е ограничаващо и не се основава на обоснована логика.

Малките и средните фирми в сектора на преработващата промишленост не генерират високи нива на печалба, поради огромното перо на разходите за материали и консумативи, възнаграждения и поддръжка на наличното оборудване. Свободният финансов ресурс се насочва основно към инвестиции в подобряване на производствения капацитет, с цел запазване на конкурентоспособността и значително в по-редки случаи в покупка на сгради. Закупуването, оборудването и поддържането на собствена сграда изисква значителни средства.

Голяма част от бизнесите наемат дългосрочно чужди сгради, тъй като наемът е много по-изгоден от покупката на сграда. Компаниите от сектора на преработващата промишленост имат дългосрочни договори за наем, поради естеството на извършваната дейност. Честата смяна на локацията не е възможна поради наличието на изградена вече инфраструктура, значително по обем оборудване, материали и консумативи на склад и др.

Друга голяма част от българските предприемачи реализират производство чрез една своя фирма в сгради – собственост на друга своя фирма, тъй като последното е ефективният бизнес модел. При свързаните предприятия, които притежават имоти, често се наблюдава ситуация, в

I.2 Предложението се приема частично.

Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).

По отношение на самостоятелните административни сгради:

Предложението не се приема.

Целта на процедурата е насочена към производствения сектор, в частност промишлените мощности и сгради, които съответно са и най-енергоемките в българската икономика, но същевременно притежават потенциал за висока добавена стойност. Именно тези инвестиции в промишлени сгради ще допринесат и за постигането на общата кумулативна цел за енергийни спестявания за периода 2021-2030 г.,

	която сградата се притежава от едното дружество и се предоставят под наем на свързани с него. Честа е и ситуацията, при която в по-голяма група свързани предприятия дейностите се диверсифицират умишлено и определени фирми, част от групата, предоставят услугите свързани с даване под наем и поддръжка на имоти. Дори да не е налице пряка свързаност през юридическо лице, има редица случаи, при които едно физическо лице притежава две дружества и първото предоставя сградата на второто чрез договор за наем. В описаната хипотеза неформално собственик на сградата и производствено предприятие е едно физическо лице, но въпреки това предприятието е ограничено от възможност да кандидатства. Не на последно място, посоченото ограничаващо изискване за изпълнение на мерки за енергийна ефективност единствено в сгради собственост на кандидата, по никакъв начин не гарантира устойчивост на резултатите от проекта. След мониторинговия период бенефициентът може да продаде или отдаде под наем собствената си сграда, на която вече са изпълнени мерки за енергийна ефективност, което създава неравнопоставеност между собственици и дългосрочни наематели в етапа на кандидатстване. Формулировката в проектоусловията за кандидатстване може да се тълкува като принципна невъзможност производствено предприятие, ситуирано в сграда под наем, изобщо да кандидатства по процедурата, в т.ч. и за закупуване и въвеждане в експлоатация на копресори, енергоефективно осветление и всички други възможни варианти на проекти, в които закупува самостоятелни активи (различни от СМР на сгради – т.21 от Списъка на допустимите категории материали и оборудване). Така поставеното изискване е и в пълно противоречие с т 14.1 от Условието за кандидатстване, защото подобен тип разходи (всички видове разходи в Списъка, с изкл. на т.21) имат характер на самостоятелни ДМА и могат да бъдат отразени в счетоводната документация на бенефициента. Настояваме, разходи за активи, които имат характер на самостоятелни ДМА да бъдат допустими разходи за всички допустими по процедурата кандидати, независимо от това дали осъществяват дейността си в собствени или наети помещения/ сгради. Тези сценарии на проекти ще отговарят напълно на изискването: Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проектите, да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента съгласно приложимите счетоводни стандарти и да останат в предприятието и региона-получател на регионалната помощ за срок от минимум 3 (три) години след приключване на проекта.	заложена в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България. От друга страна съответно самостоятелните административни сгради не са част от промишлената система и подкрепа за дейности, свързани с тяхната енергийна ефективност е допустима единствено при сградите със смесени функции (административна и производствена). Също така, подкрепата за енергийно ефективно оборудване, материали и технологии ще подпомогне предприятията да запазят конкурентоспособността си, както и ще им позволи да продължат с инвестиционните си намерения.
--	--	---

Предлагаме да се приложи добрата практика от Програма за развитие на селските райони 2014 -2020, при която инвестициите в сгради под наем са допустими, когато за СМР не се изисква разрешение за строеж. Предлагаме в условията за кандидатстване да се включи следният текст, на база на който над 10 години по ПРСР са одобрени, изпълнени и мониторирани стотици проекти „Проектните предложения се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектните предложения се прилагат документи за:

1. учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за СМР за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ).

2. документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение – в случай на кандидатстване за разходи за:

а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производствените процеси и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ;

б) СМР извън случаите по т. 1.“

Така формулираното изискване създава условия на равнопоставеност между всички представители на сектор С „Преработваща промишленост“ и не поставя в неравностойно положение дружествата, които поради ред икономически причини не са инвестирали в придобиване на недвижими имоти.

Смятаме, че предложението ни напълно ще отговори на изискването за устойчивост на такива проекти, ако отговаря на условието: ДМА, придобити със средства по проекта, следва бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум три години.

Предлагаме също дейности свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради да бъдат допустими, тъй като:

Административната дейност е ключова част от производствения процес на всяко едно предприятие. Разходите, които се генерират вследствие на експлоатацията на сгради за административни нужди също са значително перо в бюджета на компаниите.

В сгради, използващи се за административни нужди има и помещения свързани с производствената дейност – лаборатории, складови помещения. В тези сгради са разположени

	технологичните отдели на компаниите, екипите за развойна дейност, снабдяването и логистиката. Дейности, които са важен етап в технологичния процес на предприятията. и т.н. Повишаване на енергийната ефективност в административните сгради на кандидатите ще окаже влияние върху общите енергийни спестявания и рентабилност. Считаме за необосновано изключването на административните сгради на преработвателните предприятия от допустимите обекти за финансиране на мерки за енергийна ефективност. Отоплението на тези сгради и осветлението е сериозен разход на компаниите, а обикновено тяхното саниране и достигането на съвременни енергоефективни показатели на сградите е отлагано във времето. В настоящата ситуация на високи енергийни разходи, отоплението на административните сгради в тях е сериозен разход, чието намаление би повлияло благоприятно на енергийните разходи на компаниите. От друга страна, изключването на мерки по административни сгради само, когато са отделни сгради ще създаде неравностойно третиране на една и съща дейност в различните предприятия. Когато администрацията е обособена в сграда, в която в разположено производството ще може да се намалят енергийните разходи и на административната част на сградата. Когато обаче администрацията е в съседна сграда на същата площадка, ще бъде изключена от подпомагане. <u>Предлагаме прецизиране на дефинициите за допустимост и недопустимост на мерки за енергийна ефективност в сградите:</u> - по отношение дефиниция за самостоятелна административна сграда При условие, че административните сгради останат недопустими за инвестиции е необходимо прецизиране в условията за кандидатстване на дефиницията за самостоятелна административна сграда: При ситуация, в която административната и производствена част се намират в сграда тип „калкан“, приема ли се, че административната част е самостоятелна сграда и не са допустими мерки за повишаване на енергийната ефективност? На какви критерии е необходимо да отговаря една сграда, за да се приема като самостоятелна? 3. Възможността за надвишаване бюджетните стойности с 10% спрямо референтните цени не отговаря на настоящите икономически реалности С оглед на невидимата от последните двадесет дни глобална инфлация и нарушени вериги на доставки, към настоящия момент доставчиците на оборудване в много случаи отказват да се ангажират въобще с оферти извън налично на склад оборудване. Съгласно Условията за кандидатстване, раздел 14.1. Условия за допустимост на разходите, точка 1 „Заявените разходи за дълготрайни активи/материали следва да съответстват на заложените референтни стойности в Списъка на допустимите категории материали и	I.3 Предложението се приема частично. Съгласно финалния вариант на пакета документи за кандидатстване по процедурата е допустимо стойностите в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, Колона 13 "Сума, по
--	--	---

	оборудване (Приложение 18), като е допустимо увеличение с до 10 % от съответната референтна стойност в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18).“ Опитът от 2020 г. до момента показва, че оценката на проектните предложения в процедури с широка група допустими бенефициенти отнема най-малко 3 месеца⁴. При обявяване на процедурата в края на март, дори при минимален срок за подаване на проектни предложения от 30 дни, се очаква оценката да стартира през април и да продължи поне до юли. Това е оптимистичен сценарий, тъй като проверка на бюджета и обосновката на всички разходи в точка 5 изисква допълнително време и внимание от страна на оценителна комисия. Процесът на изпращане на покани за предоставяне на допълнителни документи и доказателства, че одобрените кандидати отговарят на изискванията за бенефициент, и сключване на договорите за безвъзмездна финансова помощ също ще отнеме приблизително 2 месеца. При този вариант стартиране на изпълнението на сключените договори би било възможно най-рано през октомври, а предвид сложността на инвестициите, изискващи и СМР, ще продължи и през 2023 г. Тези срокове са значително минимизирани и дори не включват форсмажорни обстоятелства в процеса на оценка и договаряне, тоест могат да бъдат удължени. Последствията от пандемията Covid-19 и разразилите се през 2022 г. военни действия на територията на Европа поставиха икономиката пред значителни предизвикателства. Особено засегнат е именно сектор С „Преработваща промишленост“, като най-уязвим от цените на електроенергията, горивата и основните суровини. От 2021 г. до момента са отчетени следните промени: • Цената на петрола, която се пренася във всяко производство, достига дългогодишни върхове над 95 долара за барел. • От септември 2021 г. се наблюдава над 300 % увеличение на цената на тока за индустрията. • Медта скача с над 20% и е близо до рекордните нива, регистрирани по-рано през 2021 г. • Алуминият повишава стойността си с 50% до нива, невиджани от 2008 г. • Цените на основните метали са се повишили с повече от 44 %. • Скокът при суровините и материалите, необходими за извършване на СМР е драстичен - бетонът, дървеният материал и металите за строителство увеличиха продажната си	цена, определена от УО след извършено пазарно проучване (лв. без ДДС) кол.11*кол.12)" да бъдат завишени от кандидатите с до 15% при попълването на Колона 14 „Сума, по цена определена от УО след извършено пазарно проучване, или завишена с до 15% по преценка на кандидата: (лв. без ДДС)“ от същото приложение.
--	---	---

⁴ При процедура BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ - 3 месеца.
При процедура BG16RFOP002-2.077 - Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19 – 3 месеца.

		цена с повече от 60 % спрямо година по-рано. Шоковото увеличения в цените на електроенергия, газ, петрол, метали и всички ключови за суровини и материали продължава и предвид международната ситуация към момента не се очаква скокът да приключи. Прогнозата за 10 % увеличение на допустимите в процедурата материали и оборудване в следващите 12 месеца, е крайно нереалистична и не отговаря на темповете на инфлация в цените на суровините, съответно активите, които ще бъдат закупувани от бенефициентите. В условията на трайно и постоянно увеличаване на цените ще се достигне до ситуация, в която стойността на предвидените в проектното предложение инвестиции ще се увеличи с минимум 20 %, което значително ще увеличи собственото финансиране от страна на бенефициента и то в условия на икономическа криза и недостиг на финансов ресурс за инвестиции. <u>Предлагаме заявените разходи за дълготрайни активи/материали да съответстват на заложените референтни стойности в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18), като е допустимо увеличение с до 20 % от съответната референтна стойност в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18).</u> 4. Няма логика процедурата да бъде администрирана под режим де минимис, след като средствата за нея произхождат от Инструмента на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19 - REACT-EU. От малкото потенциални кандидати, има такива с частично изчерпан де минимис. По-големият проблем се състои в ограничаване възможността на кандидатите да получат помощ за много по-необходимото им производствено оборудване по бъдещи процедури. Предлагаме режимът на администриране на процедурата да бъде заменен с такъв възможен в рамките на REACT-EU, съгласно „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“, който режим няма да лиши кандидатите от по-важна за тях бъдеща финансова подкрепа. 5. В Списъка на допустимите категории материали и оборудване, се наблюдават следните слабости: - критерии, които очевидно насочват и ограничават допустимите активи само до определена марка, производител или доставчик - ограничения в критериите за допустимост на по т. 21 „енергийно-ефективни	I.4 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.2. I.5 Предложението се приема частично. Съгласно становищата на УО на ОПИК по конкретните предложения, съдържащи се в приложението по-долу.
--	--	---	--

		изолационни системи в сгради“, които правят неизпълними голяма част от потенциалните проекти <u>Предлагаме промени в критериите за техническа допустимост на отделните групи допустими разходи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване като приложение към настоящото становище. Промените са предложени от 11 независими експерти - строителни, ОиВ, топлотехника.</u> 6. В т. 14.2 „Допустими разходи“ са посочени „Разходи за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, системи представляващи дълготрайни активи и материали, включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване“. В приложение 9, ред „Материални активи“ е посочено, че „За целите на настоящата процедура допустими са само разходи за съоръжения, машини и оборудване“. Не са посочени като допустими разходи за СМР при изпълнение на мерки за енергийна ефективност по т. 21 „енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“ от Списъка. Необходимо е ясно да се дефинира как ще се остойностяват допустими, съгласно документацията разходи, а именно „При избор на технология/оборудване от Списъка, кандидатът може да включи към тях спомагателни материали и оборудване, които са присъщи и необходими за тяхното окомплектоване като работещо съоръжение, монтаж и/или въвеждане в експлоатация.“ Значи ли това, че при кандидатстването за дейности по т. 21 следва в стойността на материалите да се включи и монтажа и това да е посочено в офертата/фактурата. При остойностяване на Списъка УО ще вземе ли предвид и дейностите по монтаж на отделните видове материали (изолации, сандвич панели), тъй като при тези дейности това е значително перо. Същото важи и за дейностите по т. 22 „Енергоспестяващи осветители“. В много голяма част от възможните сценарии на проект, тези спомагателни разходи биха представлявали значително перо в бюджета. УО следва да предостави на потенциалните кандидати ясни и точни указания за размера на допустимите разходи за спомагателни материали и оборудване (тръби, връзки, мазилки на термоизолирани фасади и др. подобни). Тези разходи са необходими и присъщи за въвеждане в експлоатация на активите. 7. При условие, че процедурата бъде коригирана според горепосоченото, така че да отговаря на интереса на бизнеса и техническите и финансови реалности за	I.6 Предложението се приема частично Във финалния вариант на Условието за кандидатстване редакцията на допустимите разходи по т.1 е „Разходи за придобиване на машини, съоръжения, оборудване, системи, СМР, представляващи дълготрайни активи, включени в Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1)“. Допълнително е посочено, че в случай че за въвеждането в експлоатация на активите по т. 1 са необходими допълнителни разходи за спомагателни материали за окомплектовка на инвестицията като работеща система и/или монтаж, то същите са допустими за финансиране, като те са предвидени в общата стойност на съответните активи, детайлно описани в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, и в тази връзка не следва да се посочват отделно. I.7 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на
--	--	---	--

		енергоефективни инвестиции, бюджетът на процедурата ще бъде недостатъчен. Предвиденият към момента общ размер на безвъзмездната финансова помощ е 136 226 120 лева. Предвид липсата на разделение при максималната стойност на допустимите разходи за едно проектно предложение спрямо категорията предприятие, е очаквано голяма част от кандидатите да предвидят инвестиции до максималния размер на безвъзмездната финансова помощ. При тази хипотеза ще бъдат финансирани проектите на приблизително 1000 кандидата. Последните данни в Националния статистически институт показват, че микро, малки и средните предприятия в сектор С „Преработваща промишленост“ са 30 869 броя. Предвид изискуемия нисък праг за реализиран оборот през 2018-та, 2019-та и 2020-та, а именно средно годишно – 70 000 лева за микро предприятие, 250 000 лева за малко и 1 000 000 лева за средно предприятие, се очаква голяма част от производствените МСП да бъдат допустими. Секторът е сред най-засегнатите от стремглаво повишаващите се цени на електроенергията и при коригирани допустими инвестиции би се очаквал сериозен интерес. При двете предходни процедури, предизвикали голям интерес от страна на бизнеса, а именно BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ и процедура BG16RFOP002-2.077 – „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ бюджетът беше увеличен след публикуване на списъка с одобрените кандидати и достигна до повечето резерви. При тях обаче се извършваше техническа и финансова оценка и кандидатите бяха класирани съгласно получения брой точки. В настоящата процедура ако в първите дни на прием подадените проекти предложения надвишат обявления към момента бюджет, кандидатите които все още подготвят своите проектни предложения ще бъдат демотивирани дори да участват поради принципа на финансиране - до изчерпване на финансовия ресурс. <u>Предлагаме Управляващият орган да прецизира преди обявяване на процедурата възможностите си за увеличаване на бюджета с цел постигане на максимална яснота за кандидатите относно шансовете им за получаване на подкрепа предвид тежестта на инженерно-техническа подготовка и остойностяване на проектното предложение.</u> 8. Публикуваната за обществено обсъждане документация би трябвало да претърпи съществени промени и допълнения, като в същото време одобрението на	УО на ОПИК по Предложение №43, т.1. I.8 Предложението се приема частично Процедурата бе обявена на 12.04.2022г.
--	--	--	--

		проектите ще става по реда на подаването им. В тази връзка, отварянето на процедурата без предварително запознаване на всички потенциални кандидати с финалните условия, би ги затруднило значително. С цел осигуряване на равнопоставеност на всички кандидати, е абсолютно необходимо цялата информация и документи, включително и изключително важно – максималните референтни цени на допустимите активи, да бъдат публични преди датата на отваряне на процедурата. Съгласно Условиата за кандидатстване, раздел 14.1. Условия за допустимост на разходите, точка 1 „Разход, който не е обоснован в т.5 „ Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 4 от Формуляра за кандидатстване) служебно от Оценителната комисия. В случаите, когато Оценителната комисия премахне всички разходи от бюджета на проекта, проектното предложение се отхвърля.“ Разработването на проектно предложение изисква задълбочена предварителна подготовка, включително детайлно запознаване с допустимите категории материали и оборудване, анализ на текущото състояние на дружеството, оценка на най-подходящите инвестиции, разговори с потенциални доставчици, съставяне на бюджет и едва след това се преминава към подготовка на формуляра за кандидатстване, включително разработване на обосновките. Липсата на техническа и финансова оценка, както и водещото правило при финансиране на проектите предложения, а именно по реда на тяхното постъпване до изчерпване на финансовия ресурс по процедурата, създават предпоставки за: • Неправилен избор на подходящи инвестиции поради липса на време за задълбочен анализ и оценка на рентабилността в бъдеще. • Допускане на грешки при подготовка на формуляра за кандидатстване, включително обосновките, което може да доведе до отхвърляне на проектното предложение. Дори към момента, в период на обществено обсъждане, все още не са налични ключови документи, включително Списък на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) с включени референтни стойности и Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 8 към Условиата за кандидатстване). Без наличието на списък с референтни цени не е възможна подготовката на проектното предложение, тъй като кандидатите не могат да планират бюджета си съгласно	След тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
--	--	--	--

	изискванията. Във всеки допустим актив има много големи вариации на пазарните цени в зависимост от индивидуалните необходими технологични решения и качество на активите. Следователно, определените от УО максимални референтни цени са съществен, към момента липсващ параметър на процедурата. В допълнение, без указания за попълване на електронен формуляр не е възможна предварителна подготовка на обосновките в т.5 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, тъй като не е налична информация за максималния брой символи и изискванията към съдържанието на представената информация. Разработването на проектно предложение не включва единствено попълване и изпращане на формуляр за кандидатстване, а се базира на редица предварително изпълнени от кандидатите дейности, включително анализи, проучвания и оценка на инвестициите и в този ред уверено заявяваме, че осигуряването на подходящо технологично време за подготовка е ключово за постигане на целите на програмата. <u>Предлагаме финалният пакет документи по процедурата да бъде публикуван за запознаване поне три работни седмици преди отваряне на процедурата като точният ден и час за стартиране на приема са обявени предварително.</u> II. Относно условията за изпълнение 1. От фирмите се изисква подаване на данни за енергопотребление, де факто внедряване на системи за енергиен мониторинг на активите закупени по проекта. Няма логика да се изискват допълнителни инвестиции в мониториране на енергийната консумация на активи, които УО сам е посочил като най-високо енергийно ефективните налични на пазара. Простото наблюдение на енергийната консумация на закупените активи не представлява никакъв индикатор за повишаване енергийната ефективност на бенефициентите, каквато цел процедурата има. Съгласно Условията за кандидатстване 13.1. Допустими дейности, точка 1) Дейности, насочени към подобряването на енергийната ефективност в предприятието, <i>ВАЖНО: За всички инвестиции в материали и оборудване от Списъка на допустимите категории материали и оборудване бенефициентите имат ангажимент да представят ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, с изключение на:</i>	II.1 Предложението се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление.
--	---	--

- *т. 3. Кондензни гърнета за пара или сгъстен въздух;*
- *т. 7 Предварително изолирани тръби (за пара или за вода);*
- *т. 8 Системи за оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирана при производството на сгъстен въздух или студопроизводство;*
- *т.9 Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане;*
- *т.10 Системи за хибридна вентилация;*
- *т.21 Енергийно ефективни изолационни системи в сгради*

Изискването за предоставянето на ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта е необосновано и без реален ефект поради следните причини:

- Кандидатите имат възможност да включат в проектното си предложение **единствено инвестиции част от Приложение 18 Списък на допустимите категории материали и оборудване**. Предполага се, че Управляващият орган е направил проучване и анализ на характеристиките, рентабилността и енергийните спестявания от описаното оборудване и в списъка фигурират единствено активи с доказан най-високо постижим енергоспестяващ ефект.
- Условието за кандидатстване не предвиждат извършването на предварителен енергиен одит, тоест **не са налице изходни данни, които да служат като база за сравнение на постигнатите енергийни спестявания**.
- В Условието за кандидатстване **не са предвидени индикатори, които да отчитат нивата на енергопотреблението**, тоест информацията не служи и за проследяване на устойчивост или статистически цели.
- Основните **енергийни консуматори в сектор С „Преработваща промишленост“ са производствените машини**, които излизат извън обхвата на процедурата, следователно обхващането със СЕМ на допълнително монтирани чилъри или термопомпи например, не би довело до съществени спестявания, на база общото енергийно потребление в предприятието

Изискването за проследяването на енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта е необосновано, без реален смисъл за Управляващия орган, но за сметка на това създаващо допълнителна административна тежест за бенефициентите.

Не на последно място, кандидатите които не разполагат с изградена Система за енергиен мониторинг са задължени да инвестират в такава – като част от проектното предложение или със собствени средства. Важно е да се има предвид, че вероятно 90 % от допустимите МСП-та не разполагат с такива системи към момента. Включването на Системата за енергиен

	мониторинг като част от проектното предложение намалява размера на безвъзмездната помощ за значително по-приоритетни инвестиции, внедряването ѝ за сметка на кандидата изисква допълнителен финансов ресурс в изключително тежки за бизнеса условия. <u>Предлагаме да отпадне ангажиментът за представяне на ежегодни данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, тъй като не представлява никакъв индикатор за повишаване енергийната ефективност на бенефициентите. Всички бенефициенти ще бъдат закупили най-високо енергийно ефективните активи според самия УО, което прави мониторирането на енергийната им консумация безсмислено.</u> <u>Предлагаме да отпадне ангажиментът кандидатите да инвестират в Система за енергиен мониторинг.</u> <u>Предлагаме да остане възможността за придобиването на нова система за енергиен мониторинг или надграждане на вече изградена система, но по преценка на кандидатите, според важността ѝ в съответното производство.</u> 2. Провеждане на процедурите за избор на изпълнител по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. ще забави значително изпълнението на проектите Съгласно Условието за изпълнение, раздел Техническо изпълнение на проектите, <i>„В случаите, когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност е равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС, бенефициентите прилагат реда за провеждане на процедура на избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г.“.</i> Съгласно Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, чл. 50, ал. 2 <i>„Процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект и прогнозната стойност за:</i> <i>1. строителство, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 50 000 лв.;</i> <i>2. доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.“.</i> Наясно сме с правото на Управляващия орган да изисква провеждане на процедура за избор на изпълнител с публична покана и при размер на безвъзмездна финансова помощ равен или по-малък от 50 % съгласно ал. 3 от чл. 50, но смятаме че при процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ би създадо	II.2 Предложението не се приема Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №73, т.П.2.
--	--	---

изключителни затруднения поради:

- 1) Срокът за изпълнението на проектите е изключително кратък. За период от 10 месеца бенефициентите трябва да подготвят и проведат процедура за избор на изпълнители, предоставят разумен срок на одобрените изпълнители да предоставят доказателства, че отговарят на всички изисквания на оперативната програма, сключат договор и стартират изпълнението му. Реалистично е този процес да отнеме между 3 и 4 месеца и то при оперативност от страна на бенефициента и изпълнителите. Тоест срокът за реализация на инвестиция, която включва и СМР е около 6 месеца. Този срок може да бъде намален поради:
 - Забавяне на изпълнението вследствие на претовареността на фирмите изпълнители, тъй като най-малко 1000 кандидати ще изпълняват сходни инвестиционни проекти в един и същи времеви диапазон.
 - Част от инвестиционните проекти изискват предварителни съгласувания с община или друга институция, които макар да са извън обхвата на ОПИК, са задължителни за дейността на бенефициентите.
 - При инвестициите за СМР трябва да се отчетът и евентуални отлагания поради неподходящи метеорологични условия.
 - Възможна е временна липса на суровини и материали като следствие от пандемията ковид и конфликтът между Русия и Украйна, вследствие зависимостта ни от суровини основно доставяни от тези държави.
- 2) Непрекъснатият ръст в цените на основни суровини, материали и горива поставя в риск резултата от изпълнението на проектите. От ключово значение е сключването на договори с изпълнители и стартирането на изпълнението на дейностите да започне в максимално кратки срокове. Всяко забавяне оказва влияние върху изпълнението на проекта, тъй като увеличава инвестицията за сметка на бенефициента и намалява интензитета на безвъзмездната помощ.

Предлагаме Управляващият орган да преосмисли условието за провеждане на процедура за избор на изпълнител чрез публична покана по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. в случаите, когато предвидената стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност е равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС, тъй като това условие крие значителни рискове за неизпълнение на проектите в допустимия много кратък срок и при безпрецедента нестабилност на цени и срокове за

доставка на активи и материали.

В заключение, считаме, че процедурата във вида публикуван за обществено обсъждане:

- не отговаря на критичните проблеми на бизнеса свързани с енергийната консумация, цена и ефективност
- би трябвало да претърпи значителна преработка като общи условия и като прецизиране на дефиниции, критерии за допустимост на разходи и минимални технически характеристики/критерии за допустимост на активи и материали

Приложение:

Обосновка за необходими промени в критериите за техническа допустимост на отделните групи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване.

С уважение,

Приложение - Коментари по Списък на допустимите категории материали и оборудване

По т.1 Котли

Съгласно точка *1 Котли* са допустими инвестиции в:

- Котли за топла вода и пара, подгрявана с течни или газообразни горива, вкл. водород.
- Стандартни котли (течни или газообразни горива).
- Нискотемпературни котли (течни или газообразни горива).
- Кондензационни котли (течни или газообразни горива).

Предвид високите към момента цени на течните и газообразни горива и тенденцията за трайно повишаване, смятаме, че е абсолютно задължително да се предвиди възможност за закупуване на котли с течни, газообразни горива, вкл. водород и биомаса. При настоящите цени на енергийните източници, биомасата, е най-евтиният източник на енергия, а в случаите на отпадък от собствено производство - безплатен. Няма никаква логика именно най-евтиният източник на устойчива енергия да бъде изключен от подкрепа по настоящата процедура. Този източник е бил включен в списъка LEME на предходната процедура за повишаване на енергийната ефективност.

Биомасата спомага за намаляване на емисиите на парникови газове. Нейното използване за отопление и генериране на електричество дава възможност да се диверсифицират енергийните източници и да се постигне високо ниво на енергийна ефективност. В допълнение биомасата е разглеждана от ЕС като способ за постигане на инвестиции в устойчив растеж и изграждане на неутрална по отношение на климата икономика.

Преките ползи за кандидатите от допускането на биомаса като източник на енергия при

По т.1 Котли:

Предложението се приема частично

Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включена нова категория - 4.КОТЛИ ЗА ИЗГАРЯНЕ НА БИОМАСА (ВКЛ. БИОМАСА ПОД ФОРМАТА НА ОТПАДЪЦИ, НО БЕЗ БИОМАСА ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗХОД).

	котлите са: • Липса на зависимост по отношение на доставките – биомасата е местен източник на гориво, който може да произвеждат и сами. • По-ниски разходи за производство/придобиване, особено след драстичното увеличение на течните и газообразни горива от 2021 г., продължаващо и към момента. • Постигане на по-високи нива на енергийна ефективност спрямо течни или газообразни. Предложението ни е текстът да бъде формулиран по следния начин: • Котли за топла вода и пара, подгрявана с течни или газообразни горива, вкл. водород и биомаса. • Стандартни котли (течни, газообразни горива или биомаса). • Нискотемпературни котли (течни, газообразни горива или биомаса). • Кондензационни котли (течни, газообразни горива или биомаса). По т.4 Лъчисто газово отопление <u>Считаме, че е наложително да се добави възможност за инвестиции и в Лъчисто електрическо отопление.</u> Драстичните скокове в цената на природния газ от 2021 г. до момента и абсолютната зависимост от външни доставки, която в настоящата ситуация оказва още по-голямо влияние на цената в посока повишаване, минимизираха ползите от използването на природен газ за производствени нужди, които бяха безспорни до 2021 г. Инвестициите в изграждането на лъчисто електрическо отопление са значително по-ниски и позволяват по-висока степен на гъвкавост. Лъчистото отопление представлява интерес за бизнеса, но компаниите, които нямат изградени газови връзки няма да могат да се възползват и остават ограничени. Много производства вече са инвестирали в изграждането на фотоволтоични системи и използването на лъчисто електрическо отопление би довело до значителни енергийни спестявания. При тази ситуация инвестицията в допълнителна газова връзка не би била рентабилна. По т. 5. Термопомпи за отопление и охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди В част Критерии:	По т. 4. ИНФРАЧЕРВЕНО ЛЪЧИСТО ОТОПЛЕНИЕ Предложението се приема Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) в рамките на категорията е включена спецификация „Електрически инфрачервен лъчист нагревател“. т.5 „Термопомпи за отопление и охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди“ 1. Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. 2. Предложението се приема частично. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) ограничението от ≤60dB(A) е валидно за МСП разположени в жилищни райони, а за инсталации в нежилищни райони
--	---	---

	1. Заложено е само и единствено Фреон R32. Това изискване е изключително ограничаващо и насочващо към конкретен доставчик. Фреон R32 е патент на Daikin. Всички големи производители ползват екологични фреони, съгласно Регламент 517/2014/ЕС на флуорсъдържащите парникови газове. Такива екологични фреони са R454, R404, R134 и други. За да бъде спазено изискването трябва да се заложи това: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/fluorinated-greenhouse-gases/climate-friendly-alternatives-hfcs_en или да се цитира Регламент-а. 2. Заложеното ограничение за шум ≤ 60 dB(A) е изключително ограничаващо. Малките съоръжения с отоплителна/охладителна мощност от 10-30kW постигат това, но по-големите агрегати, които са разпространени в индустрията и са над 100kW няма как да постигат тази мощност с тези ниски нива на шум. Това е ограничение, което ще доведе до монтиране на по-малки съоръжения в каскада, за да се заобиколи изкуственото изискване. Daikin, Mitsuibishi, Toshiba и HITACHI, дори при нискошумовите си версии постигат до мин. 67dB(A) за големи агрегати, тоест изискването трябва да се промени до ≤ 67 dB(A). По т. 8 Системи за оползотворяване на отпадна топлина <u>Необходимо е включване на изречение, което да направи допустимо използването на подгрята топлина вкл. за отопление.</u> По т. 9. Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане В част Критерии: 1. Заложената ефективност е ≥ 70 %, което не покрива изцяло европейските изисквания. Съгласно Регламент 125/2009/ЕС (LOT 6), Регламент 1253/2014/ЕС – приложение 3, т. 2, от 01.01.2018г. минималната ефективност на рекуперативни блокове е 73%. Линк: РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1253/2014 НА КОМИСИЯТА - от 7 юли 2014 година - за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на вентилационни агрегати - (europa.eu) <u>Следователно, заложената ефективност трябва да се промени на ≥ 73%.</u>	ограничението е до стойности ≤ 67dB(A). По т. 8 Системи за оползотворяване на отпадна топлина: По отношение на системите за оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирани при производството на съгъстен въздух или студопроизводство няма ограничения за какво ще бъде използвана. Единственото ограничение е да бъде използвана за собствено потребление. т. 9. Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 1253/2014 на комисията от 7 юли 2014 година за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на вентилационни агрегати. Определя се „Средна сезонна стойност на температурния коефициент (nr,min) на ефективност за режим на отопление ≥ 73 %“. т.11 Чилъри Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на
--	--	---

	Редно е също да има обективни доказателства за тази ефективност, пример изпитване и сертификат от трета независима страна (лаборатория или сертифициращ орган). По т. 11. Чилъри В част Критерии: Същото като за т. 5. 1) Заложено е само и единствено Фреон R32. Това е изключително ограничаващо и насочващо към конкретен доставчик. Фреон R32 е патент на Daikin (https://www.daikin.com/patent/r32). Всички големи производители ползват екологични фреони, съгласно Регламент 517/2014/ЕС на флуорсъдържащите парникови газове. Такива екологични фреони са R454, R404, R134 и други. <u>За да бъде спазено изискването трябва да се заложи това: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/fluorinated-greenhouse-gases/climate-friendly-alternatives-hfcs_en или да се цитира Регламент-а.</u> <u>Необходимо е включване на следното приложение на чилърите:</u> <u>Друго приложение на чилърите е включване в затворени водо-охлаждащи системи, осигуряващи циркулация на охладената от тях вода, която се използва за охлаждане на работни флуиди (хидравлични масла, компресорни масла) или за технологично необходимо намаляване температурата на произведени продукти посредством охлаждане на работни инструменти за тяхното производство.</u> Т. 12 Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага Тук изключително ясно прозира насока към конкретен производител – Дамвент Бургас. Насоките написани в тази точка са почти 1:1 като техни рекламни материали. 1. Сорбционен ротационен регенератор е силно ограничаващо условие като техническо решение. Освен това е значително по-скъпо и изисква прецизна експлоатация и поддръжка. <u>Необходимо е да се допусне регенераторът да бъде кондензационен, което ще оптимизира капиталовото вложение. Също така, напълно възможно е в този тип камери да използват не само регенератори, но и рекуператори, следователно трябва да бъдат включени като допустими.</u> Дори е препоръчително по време на пандемия, тъй като при	допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. Т.12 Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага 1. Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) посоченият текст е редактиран и са премахнати установените ограничения. 2. Предложението се приема частично Съгласно Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението, като отоплителни топлоизточници и комбинирани топлоизточници, са определени методите за измерване и/или изчисляване на ефективността на компресорни термopомпи с електрозадвижване. Неотменима част от климатичните камери са термopомпените агрегати, което определя задължителност за спазване на изискванията на БДС EN 14825:2019 Климатизатори, агрегати за охлаждане на течности и термopомпи с електрически задвижвани компресори за
--	---	---

	рекуператорите няма смесване на двата потока въздух. Всяка климатична камера с регенерация или рекуперация на енергия над 73% (Регламент 125/2009/ЕС – LOT6) се счита за високоефективна! В част Критерии: <u>1. Заложени са двигатели IE3 или IE4. Има и вентилатори с двигатели IE5. Те са по-ефективни, но са изключени от критериите, следователно е необходимо да бъдат включени.</u> 2. Заложено е климатични камери с високо ефективна регенерация да се изисква и да отговарят на стандарт за термопомпи (БДС 14825). Това е поредната насока към конкретен производител – Дамвент Бургас. <u>Този тип съоръжения в цяла Европа попадат под стандартите: БДС 13053, DIN 1886, БДС 16798 и VDI 6022. (https://bds-bg.org/bg/project/show/bds:proj:102919) , следователно критериите трябва да бъдат разширени със съответствие на последно избраните стандарти.</u> По т.15 Компресори В редица производства е задължително използването на компресори с по-голям обем от заложения максимален, чиято замяна с по-високо енергийно ефективни ще доведе до значително повишаване енергийната ефективност на дейността. <u>Необходима е корекция на следните критерии:</u> • <u>Компресори за сгъстен въздух</u>	отопляване и охлаждане на помещения. Изпитване и номинални параметри при условия на частично натоварване и изчисляване на сезонната характеристика. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено изискване за съответствие с БДС EN 13053:2020 Вентилация на сгради. Агрегати за обработка на въздух. Класификация и характеристики на агрегати, съставни части и секции. Цитираният стандарт VDI 6022 е отразен в критериите като „Качество на въздуха в помещенията, съвместимо с насоките за хигиена на VDI 6022“. По т.15 Компресори Предложението не се приема. Допустими кандидати по настоящата процедура са микропредприятия, малки предприятия и средни предприятия съгласно разпоредбите на ЗМСП, които имат приключени 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години и са реализирали определен размер нетни приходи от продажби в този период, т.е. предприятия с история, които представляват утвърдени икономически единици на съответния пазар. Целта на настоящата процедура е да подкрепи възстановяването им от икономическите последици от разпространението на
--	--	---

		<u>110 kW</u> - Ротационни компресори - до 7.5 bar 2÷18 kW 6.2 ÷ 8.2 kW/m³/min 19÷75 kW 5.4 ÷ 6.3 kW/m³/min 7.5÷10 bar 2÷18 kW 7.3 ÷ 10.3 kW/m³/min 19÷75 kW 6.4 ÷ 7.2 kW/m³/min 10÷13 bar 2÷18 kW 8.7 ÷ 13.0 kW/m³/min 19÷75 kW 7.8 ÷ 8.8 kW/m³/min 76÷110 kW 6.8 ÷ 7.8 kW/m³/min <u>По т.16 Въздуходувки за сгъстен въздух, за да се отговори на нуждите на редица производства и да няма вътрешни противоречия в критериите, е необходимо да бъдат коригирани, както е посочено в червено:</u> - Въздуходувки за сгъстен въздух 1÷55 kW - Работно налягане 0.5÷1.2 да се увеличи до 1.5 bar - Ротационни винтови и центробежни с честотно управление: 0.7 bar 2.3 ÷ 4.6 kW/m³/min 1.1 bar <i>противоречие с предишния критерий</i> 3.1 ÷ 5.8 kW/m³/min 1.5 bar 4.2 ÷ 7.2 kW/m³/min По т. 17. Централизирано управление на системи за сгъстен въздух Изисквания към системата: - непрекъснато намаляване <u>да се замени</u> с постигане на най-ниска текуща стойност на специфичната мощност на инсталацията в зависимост от динамиката в промяната на консумацията на сгъстен въздух (базирано на симулация и самообучение за най-ефективната алтернатива на действие) По т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради	пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност, а не да повиши производствения им капацитет чрез инвестиции в производствено оборудване. Завишението на горните граници на единични мощности е неоправдано и не съответства на целите на процедурата. По-високи мощности могат да бъдат постигнати чрез комбинацията от технологии и компресори с различна единична номинална мощност в допустимите граници. Това осигурява работа на всеки от компресорите с работна точка близо до максимална ефикасност във всеки един момент, позволява повече гъвкавост, подобрява възможностите за поддръжка и осигурява висока сигурност на генериращата инсталация при извънредни обстоятелства или повреда на някое от съоръженията. По т.16 Въздуходувки за сгъстен въздух Предложението се приема. По т. 17. Централизирано управление на системи за сгъстен въздух Предложението се приема.
--	--	--	---

Относно дефиницията „При изпълнение на топлинно изолиране следва да се използват сертифицирани „комбинирани топлоизолационни системи“ от един производител, включващи минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа.“

Ако дефиницията за допустимост „сертифицирани комбинирани топлоизолационни системи от един производител“ въобще остане, то е необходима конкретна дефиниция на „сертифицирани“, която да не насочва към конкретна марка и модел системи.

Ограничението включващо минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа.“ е необходимо да отпадне. Полагането на лепило/шпакловка/мазилка/армираща мрежа е технология приложима основно върху жилищни сгради. Огромна част от съществуващите промишлени сгради имат бетонова или метална конструкция, която се изолира най-ефективно и единствено възможно чрез сандвич панели.

При изпълнение на топлинно изолиране, когато предвидената изолация е от сандвич панели, технология включваща лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа не се прилага. Сандвич панелите се монтират директно към съществуващата конструкция от метал и бетон на сградата или при необходимост към допълнително монтирана субконструкция.

При допустимата топлоизолацията на покриви на промишлени сгради, полагането на мазилка върху нея е неприложимо, следователно ограничението включващо минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа.“ не може да бъде всеобхватно както за конструкции, които изискват изолация със сандвич панели, така и за покриви.

Необходимо е добавянето на следното изречение в т.21:

„При изпълнение на топлинно изолиране на покриви е допустимо добавяне на хидроизолация върху топлоизолация.“, тъй като без хидроизолация, поставената топлоизолация ще се разруши.

В заложените изисквания за материалите за врати и прозорци не е допуснато използването на двуслойни и трислойни поликарбонати, които са пазарно наложени и икономически обосновани за постигане на енергоефективни параметри, естествена осветеност и икономическа ефективност поради по-ниската цена в сравнение с предложените варианти за остъкляване. В голяма част от видовете производствени и складови сгради с оглед на

По т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради

Предложението се приема частично

Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са редактирани критериите, свързани със сградните ограждащи конструкции и елементи без да се ограничава вида им стига да отговарят на техническите критерии и икономическите изисквания на настоящата процедура.

		преобладаващото широкоплощно застрояване, естествено осветление може да се осигури само чрез покривна система за остъкляване. Поликарбонатните плоскости са съвременно решение за повишаване на енергийната ефективност на съществуващи сгради. Ниските коефициенти на топлопреминаване са най-голямото предимство на поликарбонатните плоскости. Повишената консумация на електро- и топлоенергия може съществено да бъде компенсирана с използването на поликарбонатни плоскости, като покриват и най-високите европейски изисквания за енергийна ефективност. Необходимо е включването на двуслойни и трислойни поликарбонати. <u>Изключително силно ограничаващи са изискванията към сандвич панелите с топлоизолация от минерална вата за коефициент на топлопроводност на топлоизолационните плочи $\lambda \leq 0.040$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.041$, топлотехнически няма да се промени почти нищо, но в програмага ще бъде достъпно да участват много по-голям брой доставчици, което ще оптимизира ценовите им оферти.</u> <u>Същото ограничение важи и за сандвич панелите с топлоизолация от полиизоцианурат (PIR панелите). Заложеният максимален коефициент на топлопроводност е $\lambda \leq 0.022$. Ако се промени на $\lambda \leq 0.023$, много по-голям брой доставчици на панели ще могат да участват и това ще регулира по-добре ценовите им оферти.</u>	
76.	22.03.22г.	Здравейте, във връзка с публикуваната процедура за обществено обсъждане BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ бих искала да направя следните предложения: -„т. 13.2. Недопустими дейности“ е посочено „Недопустими по процедурата са следните видове дейности: ...,дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради“...". Това е крайно дискриминиращо условие и ограничава голям брой кандидати да участват по процедурата, тъй като голям процент от потенциалните кандидати осъществяват дейността си в сгради и помещения под наем. Предложението ми е това условие да отпадне и да се напише, че ще могат да се изпълняват мерки за енергийна ефективност на сгради под наем с подписан договор за наем минимум 5 години. При положение, че сградата се ползва за такъв дълъг период, не би следвало да има проблем да се	- Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от</u>

		изпълни проект с всички последващи етапи на контрол и мониторинг. - По отношение на изискването за реализирани нетни приходи от продажби общо за 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години в зависимост от категорията на предприятието-кандидат, същия е прекалено висок като стойност. Моля да се вземе предвид факта, че 2020 г. е годината, в която светът се изправи пред пандемията Covid-19 и много от предприятията реализираха сериозен спад в оборотите си. Предложението ми е изискването за нетни приходи от продажби да се намали наполовина за всички категории предприятия поради настъпилите форсмажорни обстоятелства в периода. Като цяло изключително неадекватна процедура.	<u>окончателното плащане по проекта).</u> - Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №52
77.	22.03.22г.	Коментари и предложения по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 След като се запознахме с обявения проект на Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложенията към тях по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ чрез настоящото излагаме нашите коментари и предложения, касаещи заложените критерии за допустимо оборудване като следва: 1. По отношение на визирани критерии и характеристики на оборудване в Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ по т. 5 – ТЕРМОПОМПИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ И ОХЛАЖДАНЕ, ВКЛ. ЗА ЗАГРЯВАНЕ НА ВОДА ЗА БИТОВИ НУЖДИ: В т.5 ТЕРМОПОМПИ на Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ са визирани критерии за финансиране на оборудвания, които практически водят до ограничаване потенциалните кандидати-изпълнители по обявената процедура. В този смисъл <u>заложените критерии водят до ограничаване и изключване от възможността на реална конкуренция</u> между различни производители и доставчици, които да предложат офертна цена за дадено оборудване като термопомпи. В тази връзка се създава <u>ограничаване равния достъп за участие в процедурата и се създават необосновани пречи пред конкуренцията</u>. Също така при някои от зададени критерии се наблюдава обратното на търсената енергийна ефективност и дори на практика възможностите за <u>подобряване на енергийната ефективност са невъзможни</u>. Съответно по-долу подробно излагаме обосновка и мотиви за конкретни критерии, водещи до	1.1. Предложението не се приема. Допустими по настоящата процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ са микропредприятия, малки предприятия и средни предприятия съгласно разпоредбите на ЗМСП, които имат приключени 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години и са реализирали определен размер нетни приходи от продажби в този период, т.е.

ограничаване равния достъп на кандидатите или участниците в процедурата, както и до неефективност на финансирано оборудване. Също така **предлагаме и редакция на тези критерии, чрез която ще се постигнат заложените цели по процедура BG16RFOP002-6.002 за подобряване на енергийната ефективност чрез финансиране на енергийно ефективно оборудване, допринасящо за постигането на общата кумулативна цел за енергийни спестявания.**

1.1. По отношение „обхват на топлинна мощност“ визиран в описанието: Посоченият диапазон на отоплителна мощност от 10 до 200kW се явява ограничителен за приложението на термопомпите, тъй като основно е приложим за отопление на малки административни сгради и малки прозводствени помещения. Тедненцията в ЕС за декарбонизация на производството предопределя търсенето на алтернативни начини не само за отопление на помещенията, но и за осигуряване на топлинна енергия за преки производствени нужди. Използването на термопомпи – средно и особено високотемпературни, е един от възможните начини за подмяна на съществуващи котелни инсталации на дизелови горива, включително и на такива на метан и пропан-бутан. Освен изпълнение на плановите за намаляване на преките емисии CO и CO₂ в атмосфератата, повишава експлоатационните разходи, а също така увеличава и количеството хладилен агент в системата. В този смисъл за да се осигури допустимост на предложението, при заложения критерии, при необходимост от по-големи мощности, ще е необходимо да се използват голям брой термопомпи, което е свързано с необходимост от по-големи площи за инсталирането им, което от своя страна води до повишава експлоатационните разходи поради свързани с обслужване на съоръженията. ***Иначе казано не се постига нито енергийна ефективност, нито енергийни спестявания.*** И въпреки, че не е посочен в критериите, а в описателната част, **обхвата на топлинна мощност на термопомпите е параметър, който ще бъде заложен в програмните документи и ще влияе върху допустимостта на предложенията.**

С оглед гореизложеното **предлагаме:** да се разшири чувствително (над 700kW) горната граница на единична мощност на термопомпите. Това ще позволи, на първо място намаляване на преките емисии CO и CO₂ в атмосфератата, а на следващо – намаляване на експлоатационните разходи, свързани с обслужване на съоръженията. И не на последно място ще се **постигне енергийната ефектовност**, която е приоритет по процедурата.

предприятия с история, които представляват утвърдени икономически единици на съответния пазар. Целта на настоящата процедура е да подкрепи възстановяването на българските МСП от икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност, а не да повиши производствения им капацитет чрез инвестиции в производствено оборудване.

Предложената горна граница на единична номинална мощност от 700kW може да бъде постигната с комбинация от три броя термопомпи с единична номинална мощност от 200 kW и с един брой с 100kW. Това осигурява работа на всяка от термопомпите с работна точка близо до максимална ефикасност във всеки един момент, позволява повече гъвкавост, подобрява възможностите за поддръжка и осигурява висока сигурност на генериращата инсталация при извънредни обстоятелства или повреда на някое от съоръженията.

В допълнение, ако разбирането е, че 200 kW е гранична мощност за системата, то това не е така. Това е гранична мощност за едно съоръжение, а системата може да е изградена от няколко термопомпи.

1.2 Предложението се приема.

Във финалния вариант на Списъка на

		1.2. Относно Критерий „Фреон R32“: Заложеният критерий, посочен само като един допустим хладилен агент R32, е ограничителен, тъй като обвързва допустимите термopомпи само до конкретни производители, ползващи само този хладилен агент. Това се явява необоснована пречка пред конкуренцията и води до изключване от възможността на реална конкуренция между различни производители и доставчици. <i>Ефективността на термopомпените агрегати зависи не конкретно от използвания хладилен агент, а от технологията на използваните компоненти и оразмеряването им, и от управлението на хладилния процес в агрегата.</i> По този начин и с други хладилни агенти, включително естествени <u>може да се постигнат високи ефективности</u>. Основно качество на хладилните агенти е влиянието им върху околната среда – потенциал на глоално затопляне (GWP или ПГЗ) и потенциал на озоноразрушаване (ODP или ПОР). Именно тези параметри се контролират от нормативните документи в ЕС. Съгласно действащите регламенти в Европейския съюз озоноразрушаващите вещества са забранени за употреба, т.е хладилните агенти трябва да са с ODP=0. Регламент (ЕС) 517/2014, както и приета програмата за намаляване на вредните емисии в околната среда определят поетапно ограничаване използването на хладилни агенти, като от 2025 г. се преустановява производството и пускането на пазара на нови хладилни и термopомпени агрегати с хладилни агенти с потенциал на глобално затопляне (ПГЗ/GWP) над 750. Законодателят в лицето на Съвета на Европа е постановил критерии за влияние върху околната среда, на база характеристика на използваните вещества, и не се ограничава до конкретен вид или марка хладилен агент. На база изложеното <u>предлагаме</u>: Критерият да се промени като се използва формулировка – „Хладилен агент с ПГЗ < 750.“ Така заложена формулировката по никакъв начин не се отразява на енергийната ефективност на оборудването. А се осигурява равен достъп за участие в процедурата, ще се даде възможност на реална конкуренция между различни производители и ще се създадат равни състезателни критерии при избор на производител и/или доставчик на даденото съоразение. 1.3. Относно Критерии „Шумово ниво ≤ 60 dB(A)“ : Изискванията за ниво на звуково налягане (шумово ниво) следва да бъдат конкретизирани на какво разстояние от източника на шум (в случая термopомпата) се определя посоченото	допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. 1.3 Предложението се приема частично. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) ограничението от ≤60dB(A) е валидно за МСП
--	--	--	---

	шумово ниво. Нормалната практика и постигнатите реално стойности от настоящите технологии е 60-64dB(A) на 10м от съоръжението. От друга страна допустимите нива на шум се определят от ефекта, който те имат върху човека, т.е. от приложението и от зоната на монтаж на съоръжението. В индустриална среда фоновият шум е по-висок, а и при необходимост могат да се предприемат допълнително архитектурно-конструктивни мерки за намаляване на шума. Посоченият критерий от 60dB(A) се постига от повечето производители при т.н. „супернискошумово изпълнение“, което е ограниително условие по отношение на използвани технологии. Затова предлагаме : Формулировката на критерия да се промени като следва– „ Ниво на звуково налягане ≤62dB(A) на 10м.“, т.е. да се конкретизира разстоянието от източника на шум. Така ще се постигне по-добра прецизност по отношение на техническите спецификации без това да води до ограничване или създаване на пречки пред конкуренцията. 2. Относно визирани критерии и характеристики на оборудване в Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ в т.11 ЧИЛЪРИ В приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ в т.11 ЧИЛЪРИ са визирани критерии за този тип оборудване, които практически <u>водят до ограничаване потенциалните кандидати по обявената процедура.</u> Също така част от посочените критерии <u>ограничават реалната конкуренция и се явяват непропорционални спрямо изискванията на различни производители.</u> Освен това при някои от зададени критерии се наблюдава обратното на търсената енергийна ефективност и дори на практика възможностите за <u>подобряване на енергийната ефективност са невъзможни.</u> В тази връзка по-долу подробно излагаме мотивите за конкретни критерии, водещи до ограничаване равния достъп на конкуренцията, както и до неефективност на финансирано оборудване. Съответно излагаме и предложения за отстраняване на тези пороци, като се редактират така тези <u>критерии за обрудване, че да се постигнат заложените цели по процедура BG16RFOP002-6.002</u> за подобряване на енергийната ефективност чрез финансиране на енергийно ефективно оборудване, допринасящо за постигането на общата кумулативна цел за енергийни спестявания. 2.1. По отношение на Критерии – вид компресори: Посоченото разпределение на видовете компресори спрямо мощността на чилърите би довело <u>до противоречие с установените съвременни практики и невъзможност за изпълнение на</u>	разположени в жилищни райони, а за инсталации в нежилищни райони ограничението е до стойности ≤67dB(A) 2.1 Предложението не се приема. Допустими по настоящата процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ са микропредприятия, малки предприятия и средни предприятия съгласно разпоредбите на ЗМСП, които имат приключени 2018-та, 2019-та и 2020-та финансови години и са реализирали определен размер нетни приходи от продажби в този период, т.е. предприятия с история, които представляват утвърдени икономически единици на съответния пазар. Целта на настоящата процедура е да подкрепи възстановяване на българските МСП от икономическите последици от разпространението на пандемията
--	--	---

	<u>поставения критерий</u>. В този смисъл бутални компресори се използват изключително и само в чилъри със специфични хладилни агенти като R290 и CO2. Въз <u>всички останали случаи</u> се използват спирални или винтови или турбокомпресори. Нормалната утвърдена от години практика е чилъри с единична студова мощност до 700kW да се изпълняват с няколко спирални компресора в хладилния кръг. Над тази мощност се използват винтови компресори. Широко застъпено е и използване на винтови компресори с плавно регулиране на натоварването в чилъри с мощност от 300 до 1500kW, особено в тези с индустриално приложение. В този смисъл <u>заложените критерии водят до невъзможност практически да се изпълнят и съответно да се реализира даден проект</u>. Техническите параметри по тези критерии <u>не отговарят на реално възможното изпълнение</u>. С оглед на което <u>предлагаме</u> да се формулира критерия за допустимост, както следва: „Спирални компресорни чилъри“ ≤ 700kW „Винтови компресорни чилъри“ 300 до 1500kW „Турбокомпресорни чилъри“ ≥ 900kW “ По този начин ще се постигне техническо изпълнение на заложените цели по дадено проектно предложение и ще се избегнат непропорционални критерии, водещи и до ограничаване на реалната конкуренция и утвърдените технически стандарти. 2.2. Относно критерий „Използван хладилен агент“ По отношение на този заложен критерий е посочен само един допустим хладилен агент R32, който е ограничителен, тъй като обвързва допустимите водоохлаждащи агрегати (чилъри) <u>само до конкретни производители, ползващи само този хладилен агент</u>. Ефективността на водоохлаждащите агрегати (чилъри) зависи не конкретно от използвания хладилен агент, а от технологията на използваните компоненти, тяхното оразмеряване и управлението на хладилния процес в агрегата. По този начин и с други хладилни агенти, включително естествени такива може да се постигнат високи ефективности. Основно качество на хладилните агенти е влиянието им върху околната среда – потенциал на глоално затопляне (GWP или ПГЗ) и потенциал на озоноразрушаване (ODP или ПОР). Именно тези параметри се контролират от нормативните документи в ЕС. Съгласно действащите регламенти в Европейския съюз озоноразрушаващите вещества са забранени за употреба, т.е хладилните агенти трябва да са с ODP=0. Регламент (ЕС) 517/2014, както и приета програмата за намаляване на вредните емисии в околната среда определят поетапно ограничаване използването на хладилни агенти, като от 2025 г. се преустановява производството и пускането на пазара на нови хладилни и	COVID-19 чрез подобряване на енергийната им ефективност, а не да повиши производствения им капацитет чрез инвестиции в производствено оборудване. Предложената горна граница на единична номинална мощност не е в противоречие с критериите в Приложение 18.1: • Спирални компресорни чилъри ≤ 200 kW охладителна мощност • Бутални компресорни чилъри ≤ 500 kW охладителна мощност • Винтови компресорни чилъри ≤ 700 kW охладителна мощност Завишението на горните граници на единични мощности е неоправдано и не съответства на целите на процедурата. По-високи мощности могат да бъдат постигнати чрез комбинацията от технологии и чилъри с различна единична номинална мощност в допустимите граници. Това осигурява работа на всеки от чилърите с работна точка близо до максимална ефикасност във всеки един момент, позволява повече гъвкавост, подобрява възможностите за поддръжка и осигурява висока сигурност на генериращата инсталация при извънредни обстоятелства или повреда на някое от съоръженията. 2.2 Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на
--	---	--

	термопомпени агрегати с хладилни агенти с потенциал на глобално затопляне (ПГЗ/GWP) над 750. Законодателят в лицето на Съвета на Европа е постановил критерии за влияние върху околната среда, на база характеристика на използваните вещества, и не се ограничава до конкретен вид или марка хладилен агент. Съгласно гореизложеното предлагаме: Критерият да се промени като се използва формулировка – „Хладилен агент с ПГЗ < 750.“ Така ще бъде разширена техническата спецификация, което ще допринесе за обективна и реална конкурентна среда при избор на енергийно ефективно оборудване и ще се избегне ограничаването на конкуренцията, както и необоснованите пречки при избор на производител/изпълнител за доставка на оборудване тип чилър. 2.3. Относно Критерий „Коефициент на преобразуване“ Коефициент на преобразуване (EER) се определя при стандартни условия или при конкретните проектни параметри. <u>Посочените стойности на критерия ограничават възможните предложения за чилъри само до конкретни типоразмери на съответен производител</u>, които дори е възможно <u>да не съответстват на нуждите на проекта</u>, например само чилър с типоразмер с мощност 500kW покрива изискването за енергийна ефективност, но в проекта е необходим агрегат с 200kW студопроизводство. В този смисъл за постигане на този критерий практически не съществува производител, чиято гама изцяло да покрива посочение стойности, поради което реално е възможно, за конкретен проект всички предложени производители/изпълнители да не могат да отговорят на изискването по отношение обхвата на мощност. В тази връзка предлагаме да се промени формулировката на критерия като следва: „Агрегат с кондензатор с въздушно охлаждане“ EER>3.0 „Агрегат с кондензатор с водно охлаждане“ EER>4.7 По този начин, на първо място ще се елиминира възможността за ограничаване конкурентната среда и ще се осигури възможност за равен достъп на кандидатите или участниците в процедурата. На следващо място ще се обезпечи реалното изпълнение на даден проект съобразно възможностите на техническите спецификации. 3. В заключение ще посочим следното:	допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. 2.3 Предложението не се приема. Критерият за ефективна работа на съоръженията от този тип се явява сезонният хладилен коефициент на високотемпературни технологични охладители на течности SEPR /Seasonal Energy Performance ratio/, който е съгласно Регламент (ЕС) 2016/2281 на комисията от 30 ноември 2016 година за изпълнение на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране към продукти, свързани с енергопотреблението, по отношение на изискванията за екопроектиране на въздухоотоплителни продукти,
--	--	---

	Гореописаните заложи критери в Приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“ по т.5 и по т.11 водят, от една страна, до ограничване и изключване от възможността на реална конкуренция между различни производители и доставчици на енергийно ефективно оборудване. Голяма част от описаните изискване за както за оборудване термопомпи, така и за оборудване чилъри не са подходящи, тъй като са ограничителни и непропорционални критерий за оборудването, което ще се финансира по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. На второ място, посочените критери, описани и по-горе, ако останат непроменени технически ще затруднят изпълнение на проектно предложение, също така няма да се постигне целта на процедурата за подобряване на енергийната ефективност, нито ще се осъществи подкрепа за енергийно ефективно оборудване. На следващо място при одобрено проектно предложение и последващо изпълнение на същото даден бенефициент при избора на изпълнител/и на дейностите по проекта е длъжен да спазва предвиденото в ЗОП за възлагането на обществени поръчки или в случаите, когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият задължително прилага разпоредбите на ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 1 юли 2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ. В тази връзка и по отношение на техническите спецификации като част от документацията за възлагане на обществена поръчка или по реда на ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 1 юли 2016 г, съществува риск от създаване на необосновани пречки пред конкуренцията. Това е възможно, тъй като описните по-горе критери за термопомпа или чилър биха били ограничителни и непропорционални. Така на практика, заложи критери водят до такава техническа спецификация, която създава условия за ограничване на равен достъп на кандидатите или участниците в процедурата и съответно би създавала необосновани пречки пред конкуренцията. В този смисъл техническото задание за избор на изпълнител би било опорочено. А законодателят е регламентирал както в ЗОП, така и в ЗУСЕСУФ, че спецификациите трябва да дават възможност за равен достъп на кандидатите или участниците в процедурата по възлагане и да не създават необосновани пречки пред конкуренцията. В тази връзка считаме, че <i>предложенията, които описахме по-горе, ако бъдат взети под внимание от Управляващият орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 ще се постигнат целите на процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, а и</i>	охладителни продукти, високотемпературни технологични охладители на течности и вентилаторни конвектори. 3. Коментарът не съдържа предложение.
--	--	--

		<i>очакваните резултати на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата.</i> По този начин ще се <u>постигне финасиране на енергийно ефективно оборудване по процедурата</u>, като се избегне ограничаването на конкуренцията и необоснованите пречки при избор на изпълнител/и. Ще се осигури <u>равен достъп</u> на кандидатите и/или участниците в процедурата без да е налице риск от необосновани пречки пред конкуренцията. Съответно ще се постигне максимална <u>подкрепа за енергийно ефективно оборудване</u>, което ще допринесе за постигане на общата кумулативна цел за енергийни спестявания. А това от своя страна ще оправдае очакваните резултати за <u>подобряване на енергийна ефективност на малките и средни предприятия</u>, преодоляване на икономическите последствия от разпространението на пандемията COVID-19, <u>повишаване на конкурентоспособността и понижаване на енергийната интензивност</u> на производствени предприятия.	
78.	22.03.22г.	Добър ден, във връзка с въпроса ми по-долу, прикачам документите на сградата - Удостоверение, скица, декларация. Моля ви за отговор, при тази сградна документация, собственост на фирмата-кандидат, може ли тази сграда да бъде изолирана по схемата? Много ви благодаря и до скоро!	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
79.	22.03.22г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, Представяме коментари и предложения на АИКБ по обявената за обществено обсъждане процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“: I. По Условието за кандидатстване. 1. Относно срока за подаване на проектните предложения. В проекта на процедурата не е посочена продължителността за подаване на проектните	I.1 Предложението се приема Процедурата бе обявена на 12.04.2022г. След тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни

	предложения. Същевременно, намираме за логично да се осигури технологично време между обявяването на процедурата и публикуването на всички документи по нея, и началната дата за подаване на проектните предложения. Това ще позволи: • кандидатите да направят анализ на възможните оборудване и материали съгласно списъка по приложение 18 и инвестиционите възможности на предприятието; • проучване на възможните доставчици на избраните оборудване и материали; • разработване на бюджет в съответствие с публикуваните при официалното обявяване пределни цени по отделните елементи на приложение 18. Необходимо е и време за подготовка на обосновките по цитираната т.5 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ във формуляра за кандидатстване, който ще бъде достъпен при отваряне на процедурата и за чието попълване към момента няма указания. Без наличието на такъв интервал могат да възникнат и съмнения относно подаването на проекти в много къс срок след отваряне на процедурата, което би било възможно само ако техните разработчици са имали предварителна информация за формуляра и списъка по приложение 18. Предвид гореизложеното, предлагаме да се регламентира срок от поне 10 работни дни между обявяването на процедурата и стартиране на подаването на проектните предложения в ИСУН 2020. С оглед запазване на оперативно стегнати срокове, предлагаме периодът за подаване на предложенията да се намали до 15 или 20 дни. 2. Относно недопустимостта на дейности и разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради. В така посочените „самостоятелни административни сгради“ практически винаги са разположени звена, явяващи се съществена пряка част от производствения процес – конструктивните и технологични отдели, отдели за изследователска и развойна дейност, звената осигуряващи снабдяването, някои складови помещения и др. Отоплението и осветлението на тези сгради могат да формират сериозен разход на предприятията, влияещ и на себестойността на продукцията. Тяхното саниране, например, би повлияло благоприятно и на цялостната енергийната ефективност на фирмите. В същия момент, трябва да се има предвид, че често малки и средни предприятия нямат самостоятелни административни сгради, а помещения за административни нужди, които са разположени в обща сграда с производственото оборудване. Поради това, изключването на „самостоятелните административни сгради“ може да доведе и до неравностойно положение на възможните	предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г. I.2 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №73, т.1.1. I.3 Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u> I.4 Предложението се приема частично. Съгласно финалния вариант на пакета документи за кандидатстване по процедурата е допустимо стойностите в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, Колона 13 "Сума, по цена, определена от УО след извършено пазарно проучване (лв. без ДДС) кол.11*кол.12)" да бъдат завишени от кандидатите с до 15% при попълването
--	---	---

	кандидати по процедурата. Предлагаме дейностите и разходите за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, да се изключат от списъка на недопустимите дейности и разходи в Условието за кандидатстване по процедурата. 3. Относно недопустимостта на дейности и разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат. Нерядко предприятия от преработващата промишленост извършват дейността си – изцяло или частично, в сгради, за които имат сключени дългосрочни договори за наем. Това се обуславя от конкретна структура на разходите за материали и консумативи, възнаграждения и поддръжка на наличното оборудване, непозволяваща заделянето на сериозни средства за придобиване на собствени сгради. Формираните печалби основно се насочват към инвестиране във високотехнологични машини и оборудване, осигуряващи повишаване на конкурентоспособността. Естествено, трябва да бъдат адресирани дългосрочни ползватели, а не договорни отношения, които могат да послужат за прикриване на крайните бенефициенти на помощта по коментираната процедура. Предлагаме дейностите и разходите за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, да се изключат от списъка на недопустимите дейности и разходи в Условието за кандидатстване по процедурата при условие, че същите се използват по дългосрочни договори за наем – примерно със срок изтичащ не-по рано от 5 години след срока за подаване на проектните предложения. 4. Относно изискването разходите за материали и оборудване да не надвишават с повече от 10% референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18). Вследствие на пандемията COVID-19, пазарната конюнктура, както и на текущата геополитическа обстановка, в последната година се повишиха изключително цените на електроенергията, основните суровини и горивата, които засягат непосредствено и в много голяма степен предприятията от преработващата промишленост. Могат да се цитират много данни, но достатъчни са например над 300%-то увеличение на цената на електроенергията за небитовите потребители и над 45%-то увеличение на цените на основните метали за периода	на Колона 14 „Сума, по цена определена от УО след извършено пазарно проучване, или завишена с до 15% по преценка на кандидата: (лв. без ДДС)“ от същото приложение. I.5 Предложението се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление. I.6 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.2. II. По Списък на допустимите категории материали и оборудване: По т. 4. ИНФРАЧЕРВЕНО ЛЪЧИСТО ОТОПЛЕНИЕ Предложението се приема Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) в рамките на категорията е включена спецификация „Електрически инфрачервен лъчист нагревател“. т.5 „Термопомпи за отопление и
--	---	--

	от края на лятото на 2021 г. до сега. За съжаление няма тенденция към задържане на нарастването на цените – дори напротив, тенденцията е все още възходяща. Като се има предвид технологичното време от подаването на проектните предложения, през тяхното оценяване и подписване на договорите за БФП, до избора на изпълнители, доказано от практиката поне 6-7 месеца, заложените 10% увеличение на референтните стойности са недостатъчни. Напълно основателно е да предположим до есента на 2022 г. увеличаване на цените на материалите и оборудването от Приложение 18 – прогнозно с поне 20%. Предлагаме възможността за надвишаване на референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) да се увеличи на 20%. 5. Относно изискването „За всички инвестиции в материали и оборудване от Списъка на допустимите категории материали и оборудване бенефициентите имат ангажимент да представят ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, с изключение на“. Смятаме това изискване за излишно и несъдържателно. От една страна снеманата и подавана информация няма с какво да се сравнява, за да се прави оценка на енергийната ефективност. Още повече, че няма (и не би трябвало да има) заложи индикатори за отчитане на електропотреблението. Представеният Списък на допустимите категории материали и оборудване в Приложение 18 явно е изготвен след задълбочен анализ на енергийната ефективност на включените в него елементи, с което се гарантира изпълнението на целта на процедурата. От друга страна това изискване ще натовари не-малко и излишно бенефициентите, като подаваната информация няма да има реална значимост. В тази връзка не би трябвало да се изисква наличие на Система за енергиен мониторинг, следяща потреблението на придобитото по проекта оборудване – преобладаващата част от допустимите кандидати не използват такава система в момента най-вече поради липса на необходимост. Предлагаме да отпадне от всички документи по процедурата изискването да се представят ежегодно данни за енергопотреблението за период от три години от приключването на проекта, както и задължението бенефициентите да инвестират в Система за енергиен мониторинг. Разбира се, трябва да остане възможността за придобиване или надграждане на Система за енергиен мониторинг, но съобразно нуждите, разбиранията и желанието на кандидата.	охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди“ 1. Предложението се приема. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено позоваване на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове. 2. Предложението се приема частично. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) ограничението от ≤60dB(A) е валидно за МСП разположени в жилищни райони, а за инсталации в нежилищни райони ограничението е до стойности ≤67dB(A). т.11 Чилъри Предложението се приема. т.12 Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага Предложението се приема частично Съгласно Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението, като отоплителни топлоизточници и комбинирани топлоизточници, са определени методите
--	---	---

	6. Относно постановката „Помощта по настоящата процедура се предоставя при условията на режим de minimis съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013“. Не е ясно откъде произтича такава постановка, след като средствата за процедурата са по Инструмента REACT-EU на ЕС за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията COVID-19. Предишните средства по този инструмент бяха представени и използвани по предишните процедури за преодоляване на последиците от пандемията съгласно „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“. Предлагаме режимът на администриране на процедурата да бъде заменен (ако няма възникнали изрични ограничения) с такъв съгласно „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“. II. По Списък на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18). 1. Относно характеристиките и изискванията към материалите и оборудването от списъка. В доста от включените материали и оборудване могат да се добавят подобряващи възможности, в някои има нужда от промяна на ограничителните параметри, а в отделни случаи заложените изисквания могат да насочат към конкретен производител. Без да излагаме подробни обосновки предлагаме следните промени с кратки мотиви по точки от списъка: По т. 4. Лъчисто газово отопление Освен лъчисто газово отопление да се включи и лъчисто електрическо отопление. Огромното повишаване на цената на природния газ намали значително ползите от използването му, а изграждането на лъчисто електрическо отопление е по-евтино. По т. 5. Термopомпи за отопление и охлаждане, вкл. за загряване на вода за битови нужди Да се замени „Фреон 32“ с „флуорсъдържащи парникови газове, съгласно Регламент 517/2014/ЕС“. Цитирането на Фреон 32 е ограничаващо и може да се определи като насочване към определени доставчици. Регламентът определя допустимите видове екологични флуорсъдържащи парникови газове.	за измерване и/или изчисляване на ефективността на компресорни термopомпи с електрозадвижване. Неотменима част от климатичните камери са термopомпените агрегати, което определя задължителност за спазване на изискванията на БДС EN 14825:2019 Климатизатори, агрегати за охлаждане на течности и термopомпи с електрически задвижвани компресори за отопляване и охлаждане на помещения. Изпитване и номинални параметри при условия на частично натоварване и изчисляване на сезонната характеристика. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е включено изискване за съответствие с БДС EN 13053:2020 Вентилация на сгради. Агрегати за обработка на въздух. Класификация и характеристики на агрегати, съставни части и секции. Цитираният стандарт VDI 6022 е отразен в критериите като „Качество на въздуха в помещенията, съвместимо с насоките за хигиена на VDI 6022“. По т. 15.Компресори за сгъстен въздух. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №75, т. II, т.15 Компресори
--	---	---

	Да се коригира Заложеното ограничение за шум ≤ 60 dB(A) на мин. 67 dB(A). Заложеното ограничение се постига от оборудване с малка мощност (до към 30kW). За широко използваните в промишлеността високотехнологични съоръжения от нисък клас на шума той е до 67 dB(A). По т. 11.Чилъри. Да се замени „Фреон 32“ с „флуорсъдържащи парникови газове, съгласно Регламент 517/2014/ЕС“. Цитирането на Фреон 32 е ограничаващо и може да се определи като насочване към определени доставчици. Регламентът определя допустимите видове екологични флуорсъдържащи парникови газове. По т. 12. Климатични камери с високо ефективна регенерация на топлина/студ/влага. Да се разшири възможността за вида регенератор с кондензационен. Кондензационните са също подходящи, а с по-ниска цена Да се добави в критерия стандарт енергийна ефективност на електродвигатели IE5 Двигатели от такъв клас са по-ефективни Да се цитират стандартите прилагащи се в Европа, вкл. БДС 13053, DIN 1886, БДС 16798 и VDI 6022. Цитирането на БДС EN 14825 е ограничаващо и може да се определи като насочване към определени доставчици. Посочените стандарти са приети и се прилагат в Европа. По т. 15.Компресори за сгъстен въздух. Да се разшири критерия Компресори за сгъстен въздух $2 \div 75$ kW на $2 \div 110$ kW Да се добави критерий към Ротационни компресори раздел - $10 \div 13$ bar със съдържание $6.8 \div 7.8$ kW/m³/min Включват се компресори с по-голям обем, използвани често в производството.. По т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради. Да отпадне ограничението „включващи минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа“. Сградите в промишлеността се изолират предимно със сандвич панели, които се монтират директно към конструкцията на сградата. Да се добави „При изпълнение на топлинно изолиране на покриви е допустимо добавяне на хидроизолация върху топлоизолация“ Хидроизолацията е абсолютно необходима при изолация на покриви на сгради в промишлеността.	По т. 21. Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради Предложението се приема частично Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са редактирани критериите, свързани със сградните ограждащи конструкции и елементи без да се ограничава вида им стига да отговарят на техническите критерии и икономическите изисквания на настоящата процедура. II.2 Предложението се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление. ДОПЪЛНИТЕЛЕН КОМЕНТАР И ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №73, т.П.2
--	---	---

		Да се добави „остъкляване с двуслойни и трислойни поликарбонати“ Поликарбонатните плоскости имат ниски коефициенти на топлопреминаване, по-ниски цени от остъкляването със стъклопакети, подходящи са за производствени сгради, т.е. те са съвременно икономически ефективно решение за повишаване на енергийната ефективност на съществуващи сгради. 2. Относно посочените в списъка „минимални точки на измерване“. При положение, че няма да се представят ежегодно данни за енергопотреблението на оборудването текстовете за минималните точки на измерване са излишни. Предлагаме да отпаднат. ДОПЪЛНИТЕЛЕН КОМЕНТАР И ПРЕДЛОЖЕНИЕ. В Условиата за изпълнение е заложено провеждането на процедура „Избор с публична покана“ при „стойност за процедура за избор на изпълнител с предмет „доставки или услуги“, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициент, без данък върху добавената стойност, равна или по-висока от 264 033 лв. без ДДС“. Смятаме, че това ще затрудни излишно изпълнението на проектите поради краткия срок за изпълнението им. Изборът с публична покана се извършва оптимално за 3 до 4 месеца, изпълнението на договорите с доставчици (особено при СМР) може да е и повече от 6 месеца ако има проблеми с наличието на суровини и материали (което се очаква), ангажираност на доставчиците по повече проекти и др. Предлагаме това изискване за избор на изпълнител да отпадне.	
80.	22.03.22г.	Здравейте, Имаме следният въпрос: Фирма А желае да участва в процедурата за енергийна ефективност, като реализира ремонтни и изолационни дейности на покрив на производствено хале. Фирма А е и ипотекарен, и мажоритарен кредитор на фирма Б, в несъстоятелност. Фирма Б е собственик на производственото хале, в което се помещава фирма А, и което назначеният от фирма А синдик е отдал под наем на фирма А дългосрочно (гарантирани 15 години). Съгласно договорът за наем фирма А има правото да извършва всякакви ремонтни и подобрителни дейности по сградата. Допустим кандидат ли е фирма А по предстоящата процедура за енергийна ефективност с проект за ремонт и изолация на покрива на въпросното производствено хале? Благодаря ви!	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.

81.	22.03.22г.	Добър ден, фирмата-кандидат има приключени 2019 и 2020г. В рамките на седмицата ще приключи и 2021г. Би ли била допустим кандидат? Реално фирмата извършва дейност с предшестваща фирма, от 2000 г. насам. Но поради смъртта на единия собственик от старата фирма, вторият собственик открива нова фирма - която продължава да работи в същите помещения, които купува от старата фирма. И продължава същия бизнес. Но с ново ЕИК. Благодаря ви!	Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на чл.26, ал.8 от ЗУСЕЦИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-msp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost.
82.	22.03.22г.	Уважаеми госпожи и господа, Имам следните коментари и предложения: 1. относно "Помощта по настоящата процедура се предоставя при условията на режим de minimis съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013. Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро" това условие прави почти невъзможно участието на средни предприятия, защото голяма част от тях са взели по150 000лв. по съответната Ковид мярка, и поне за 3 месеца 60/40. Само това прави над 320 000 лв., като в много случаи сумите са по- големи. И когато към тази сметка прибавим и помощите, получени от другите предприятия в тази група- те стават напълно недопустими. 2. изискването за собственост на сградата, обект на интервенция значително ще ограничи кандидатите като цяло. Тук предложението ми е да се вземе тестваната от много години практика в селската програма относно наем на сгради, на които ще се прави интервенция. С уважение,	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №43, т.2. 2. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
83.	22.03.22г.	Уважаеми Дами и Господа, По повод публикуваните материали за обществено обсъждане, касаещи Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002, искам да направя следните бележки, които са съгласувани с нашите членове: 1. В т.6 на процедурата е заявена цел – подобряване на енергийната ефективност на МСП,	1. Предложението не се приема.

	участващи в програмата. В очаквани резултати е отбелязано – повишаване на конкурентоспособността и понижаване на енергийната интензивност. НСИ: Енергийната интензивност на икономиката е мярка за количеството енергия, необходимо за производство на единица икономическа продукция. Намалването на енергийната интензивност означава, че за производство на една и съща продукция е необходима по-малко енергия и по този начин се свързва с енергийната ефективност. Закон за енергийната ефективност: "Енергийна ефективност" е съотношението между изходното количество произведена стока, услуга или енергия и вложеното количество енергия В т.7 на Процедурата има посочени индикатори, като един от тях е именно – енергийна интензивност на икономиката. По-долу е изписан следният текст, който не кореспондира с представените индикатори. <u>В т.ч. и изискванията заложи в чл.7 от Приложение 14, са некореспондиращи със заложените индикатори от една страна, а от друга са дискриминационни спрямо някои от бенефициентите по програмата.</u> В случай на неизпълнение на посочените по-горе индикатори, кандидатите ще следва да възстановят средства по проекта съгласно заложеното в чл. 7 от административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение 14 към Условието за изпълнение). <u>Предлагаме в Условието за кандидатстване по процедурата да се помисли за залагане на устойчив, измерим и проверим индикатор, ползвайки показателите за разход на енергия разписани в НАРЕДБА No Е-РД-04-05 от 8 септември 2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания.</u> По този начин след изпълнението на проектите ще имаме устойчиво изпълнение на проектите и изпълнение на параграф 64 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2018/1999 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, а именно „Държавите членки следва да използват принципа на енергийната ефективност на първо място“. Във връзка с горното предложение, ще бъде удачно кандидатите да представят и валидирани предварителни оценки на икономите на енергия/енергийните спестявания, изготвени от консултанти по енергийна ефективност, регистрирани в АУЕР за	Във Формуляра за кандидатстване от кандидатите се изисква да се представи информацията относно необходимостта от получаване на подкрепа по настоящата процедура за подобряване на енергийната ефективност в предприятието. Обосновката е свързана с необходимостта от доказване на целесъобразността от придобиване на активите, за които се кандидатства, и не е необходима оценка на енергийни спестявания от консултанти по енергийна ефективност. Начинът на обосноваване е изцяло решение на кандидатите. Заложените критерии за допустимите материали и оборудване осигуряват високо ниво на енергийна ефективност, съобразно действащите нормативи. Изпълнението им гарантира подобрене, което не е необходимо да бъде допълнително оценявано и валидирано след изпълнението. Не на последно място, в ЗЕЕ и наредбите към него, са посочени и други начини за оценка на ефекта от мерки за ЕЕ, включително измерване, което е предложено да се използва по настоящата процедура.
--	---	---

енергийно обследване на промишлени системи. Оценките да отчитат необходимите мощности, целесъобразността и ефективността на съоръженията/оборудването/системите, за които кандидатстват. Подобни оценки могат да се изискват от фирмите, получили финансова подкрепа, и след една година от изпълнението на проектите, за да се докажат постигнатите резултати. Оценките могат да се прилагат по т.13.1 от Насоките за кандидатстване в т.5 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване необходимостта от всеки един от заявените по проекта разходи.

Доказването на енергийна ефективност чрез измерване на консумацията на енергия в конкретния технологичен възел е само елемент от доказването на настъпилите енергийни спестявания съгласно Директивата за енергийна ефективност и съответно Закона за енергийна ефективност. Видно от Програмата е, че за част от предвидените технологични решения, подобно измерване не е реалистично и съответно не е предвидено. По предвиденият от вас начин не е възможно да се отчетат реалните енергийни спестявания по програмата в кумулативните задължения на България.

Последният, но не последно място, аргумент за предложението ни е, че в множество доклади и становища на Европейската комисия, свързани с възстановяването на икономиката след пандемията, се насочва вниманието на държавите членки да не се допуска изпълнението на проекти, за които в последствие ще се необходими средства за подобряване и корекция на инвестициите в съответните предприятия, поради нереални оразмерявания и погрешно планирани инвестиции.

Разбираме стремежът за бързи и необременени с документи процедури. В нашето предложение се съдържа най-бързият и гарантиран начин за доказана ефективност, реалистичност и устойчивост на планираното изпълнение на проекти в МСП.

2. Втората група въпроси, върху които искаме да насочим вниманието ви са свързани с Приложение 18.

В процедурата не става ясно защо не са включени фотоволтаични системи за собствено производство, които биха били изключително полезни за МСП, които изнемогват от високите цени на електроенергията.

Не са включени и котли на пелети, които са препоръчителни при рязкото покачване на цените на газта и течните горива. Ако няма регламентирано от ЕК изключване на тези котли, би могло да се включат под условие за окомплектоването им с подходящи екологични филтри.

2. Предложението не се приема.

Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.

2.1 и 2.2 Предложението не се приема.

Относно зеления водород - моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №41.

Предложените текстове по т.2.1 и т.2.2 са нормативни изисквания, като тяхното съобразяване и спазване е ангажимент на бенефициентите и същите не е необходимо да се записват в Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1).

2.3 Предложението не се приема

Съгласно Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) относно Системите за оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирана при производството на сгъстен въздух или студопроизводство е предвидено:

„За оптимална енергийна ефективност при прилагането на системи за

	ЗАБЕЛЕЖКА: При реализация на проекти, включващи инсталации от ВИ, трябва да се има пред вид, че след изпълнение на същите, не могат да бъдат отчетени енергийни спестявания, съгласно последните указания на ЕК. Други предложение по Приложение 18: ..1. Котли В критериите да се запише: При пускане на котела да се направи задължителна настройка на горивния процес, анализ на изходящите газове и се изготви протокол с параметри на изходящите газове. <u>При закупуване на котли изгарящи водород, котелната инсталация трябва да се захранва с „Зелен водород“ / водород произведен с електрическа енергия произведена от ВИ/.</u> <u>В настоящият момент се правят пилотни проекти, при които за получаването на водорода се използва не малко количество електрическа енергия от енергийната система, което като процес, не повишава енергийната ефективност, а увеличава разходите на енергия в конкретните обекти.</u> 2. Горелки В критериите да се запише: При пускане на горелката да се направи задължителна настройка на горивния процес, анализ на изходящите газове и се изготви протокол с параметри на изходящите газове. 3. Системи за оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирана при производството на сгъстен въздух или студопроизводство В критериите да се изясни: Кой извършва анализа на нуждите от топлина и товаров профил на съоръженията за производство на студ/сгъстен въздух и с какъв документ се удостоверява извършения анализ. 4. С оглед на това, че в списъка е включено оборудване за производство на топлинна енергия от ВИ, би трябвали да се включи и възможността за придобиване и на оборудване за производство на електрическа енергия от ВИ. 3. Бележки по т.13.2: Моля да се преценира текста: • дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло	оползотворяване на отпадна топлина/студ, генерирана при производството на сгъстен въздух или студопроизводство, е необходимо да се направи предварителен задълбочен анализ на конкретните нужди от топлина и конкретният товаров профил на съоръженията за производство на студ/сгъстен въздух.“. Това е свързано с обосновката на необходимостта от доказване на целесъобразността от придобиване на активите, за които се кандидатства. Анализът може да се извърши от Кандидата или по негово усмотрение да привлече външни експерти, което е изцяло решение на Кандидата. В общия случай това може да бъде и доставчикът на материали и оборудване. Не е необходимо доказателство за извършения анализ. 2.4 Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1. 3. Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на</u>
--	--	--

		нови сгради; Кои сгради се имат пред вид? В Приложение 18 са предвидени мерки за енергийна ефективност на сгради!?	<u>проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>
84.	22.03.22г.	Уважаема г-жо Ангелиева, Уважаема г-жо Илиева, Приложено изпращаме на Вашето внимание и моля да вземете предвид следните коментари и предложения относно: <u>I. Планираният максимален интензитет на помощта:</u> Съгласно заложеното в т.10 от Условията за кандидатстване, максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ по процедурата се предвижда да бъде до 50%. Основните цели на Механизма за възстановяване и устойчивост са свързани със следното: да се смекчат икономическите и социалните последици от пандемията от коронавирус и да се повишат устойчивостта, издръжливостта и подготвеността на европейските икономики и общества за предизвикателствата и възможностите на екологичния и цифровия преход. В този контекст, при програмирането на предстоящите процедури за предоставяне на безвъзмездна помощ, би следвало да се приложи стратегическият подход за улеснен достъп до грантово финансиране за МСП. Глобалното разпространение на пандемията с COVID-19 и въведените карантинни мерки доведоха до нарушаване функционирането на почти всички икономически дейности както в световен, така и в европейски и национален мащаб. На фона развилата се кризисна ситуация в световен и национален мащаб, почти всички български компании и техните икономически дейности бяха силно засегнати вследствие на пандемията COVID-19 и последвалите ограничителни мерки срещу разпространението ѝ. Бизнесът отчита сериозно нарушение в планирането на паричните потоци. Фирмите са принудени да реализират производствените си процеси на фона на изцяло или частично провалени доставки на стока, както и отказани или отложени поръчки, но най-вече забавени/отложени плащания от клиенти и контрагенти. От тази гледна точка потенциалните кандидати имат нужда от грантово финансиране в иновативни енергийно ефективни технологии с оглед успешното възстановяване на бизнеса в постпандемичния период, което да е гарант за устойчив растеж. От тази гледна точка при размер на самоучастието от 50% от планираната инвестиция, голяма част от потенциалните кандидати по схемата няма да имат възможност да осигурят собствено	I. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №19.

финансиране. Подобни проекти са застрашени от сигурност на изпълнение, а оттам - покриването на индикаторите по процедурата е изложено на съществен риск. Поради тази причина увеличаването на интензитета на безвъзмездната помощ до 70% от страна на УО на ОПИК ще допринесе за изпълнението целите на процедурата. На база проведено проучване сред членове и партньори на БАУП, подобен интензитет ще повиши интереса за кандидатстване на фирми от сектор С, което ще подпомогне съществено постигането на очакваните резултати, а именно - подобряване на енергийна ефективност на МСП. Това от своя страна ще допринесе за преодоляването на икономическите последици от разпространението на пандемията COVID-19, повишаването на конкуренто-способността и понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката.

II. Критерии за недопустимост на дейностите:

В раздел 13.2. „Недопустими дейности“, точка седем, е заложено *„дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради“*.

Считаме изискването за собственост на сградния фонд на предприятията-кандидати за ограничително и дискриминационно. Голяма част от производственият сектор извършва своята основна икономическа дейност в производствени помещения (халета, цехове, бази и др.), които са под наем по силата на дългосрочни договори с ясни ангажименти. При наличието на подобно неправомерно изискване, то не малка част от производствени фирми, които имат огромна нужда от инвестиции в енергийно-ефективни технологии, няма да имат възможност да участват в процедурата. В хипотеза на закупуване на технологично оборудване (извън преки подобрения по сградния фонд), тези дейности са честа практика и се извършват в наети помещения след писмено съгласие на наемодателя. Устойчивостта на резултатите при изпълнението на подобни проекти, финансирани от ЕС, по никакъв начин няма да бъде застрашена, тъй като произтича от ангажиментите на всеки бенефициент съгласно ДБФП за поддържане на инвестицията. Не на последно място, инвестициите в машини и оборудване представляват ДМА, собственост на потенциалният бенефициент и се осчетоводяват като такива, без значение, че ползваните помещения са монтирането им са под наем.

С оглед на горе представената фактическа ситуация, считаме че изискването за собственост на сградите на предприятието-кандидат следва да отпадне напълно в хипотеза на инвестиции

II. Предложението се приема.

Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).

		единствено в ДМА, които не представляват трайно подобрене на конкретен сграден фонд.	
85.	22.03.22г.	От името на Стопанска камара - Габрово и нейните членове в областта и страната, бихме желали към списъка на допустимото за финансиране оборудване да бъде добавена техниката, осъществяваща технологията за производство на водород и интеграцията ѝ към горивни процеси. С цел постигане на по-висока енергийна ефективност в промишлеността и бита, системата за производство и добавяне на водород към горивни инсталации, е изключително подходяща за постигане целите на ОПИК, заложен в процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“. Системата за производство на водород, която вече е и част от мерките за енергийна ефективност, одобрени и признати от „Агенцията за устойчиво енергийно развитие“ (АУЕР), е едно от най-ефективните решения за намаляване употребата на въглеводородни горива, ползвани за отопление или производство, както и намаляване на емисиите парникови газове, излъчвани в атмосферата. Ползите от интеграцията на системата за производство на водородно гориво, към всеки горивен процес, са икономия на конвенционалното гориво от 30 до 40%, и намаление на вредните емисии – SO2 с до 30%, CO2 с до 30%, NOX с до 25%, PM с 6 до 8 пъти. Отчитайки острата нужда от намаляване на разходите за конвенционални горива, ползвани за отопление и производство, мястото на водородните технологии в Европейската зелена сделка и прехода към чиста енергия, изразявам нашето желание за подкрепа и съдействие от страна на УО на ОПИК и МИР за добавяне на водородната технология към допустимото за финансиране оборудване, заложено в процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ по ОПИК. С уважение	Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №41. В допълнение, следва да имате предвид, че Агенцията за устойчиво енергийно развитие не е утвърждавала производството на водород като мярка за енергийна ефективност.
86.	22.03.22г.	Здравейте! Относно публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване по предстояща процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ бихме желали да направим сленото предложение: В точка 1 „Котли“ от списъка с допустимите категории материали и оборудване, са включени само такива, които използват течни или газообразни горива. Тъй като сме предприятие, което произвежда европалети и като отпадъчен материал разполагаме с дървесни кори и стърготини,	Предложението се приема частично Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) са включени котли на биомаса, които са предназначени за изгаряне на твърди горива от дървесна или друга биомаса с дървесен произход.

		имаме необходимост от котел, при експлоатацията на който бихме могли да ги оползотворим. Във връзка с това бихме желали да направим предложение в Списъка да бъдат включени и котли с горивна база отпадъчни дървесни продукти от собственото производство.	Работата на котела трябва да бъде контролирана от програмируем контролер (PLC). Подаването на горивото може да бъде ръчно или напълно автоматизирано. Допустими са твърди горива от дървесен чипс, дървесни пелети, дървени стърготини, брикети и други с дървесен произход.
Предложения, получени посредством ИСУН 2020			
87.	16.03.2022 г.	Имаме следните коментари: Първо: В документацията за обществено обсъждане липсва Приложение 8 - "Примерни указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване". Тъй като това е единственият документ, от който потенциалните кандидати могат да научат каква е структурата на електронния формуляр за конкретната процедура, е необходимо Приложение 8 да бъде част от документацията за обществено обсъждане. Ето защо, е необходимо да публикувате проекта на Приложение 8 като част от документацията за обществено обсъждане и да удължите срока за обсъждането със съответния период, през който Приложение 8 не е било на разположение за преглед. Що се отнася до бележка под линия №15 в проекта на Условия за кандидатстване: "Примерните указания ще бъдат публикувани след окончателното одобряване на документацията по процедурата и след отразяване на промените, които могат да настъпят в резултат от процедурата по обществено обсъждане.", това се отнася до всички документи, които са част от условията за кандидатстване. Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване не трябва да правят изключение. Структурата и съдържанието на електронния формуляр също трябва да бъдат обект на обществено обсъждане.	Първо: Предложението не се приема. Както е изрично посочено в Условията за кандидатстване, публикувани за обществено обсъждане - примерните указания ще бъдат публикувани след окончателното одобряване на документацията по процедурата и след отразяване на промените, които могат да настъпят в резултат от процедурата по обществено обсъждане. Самата процедура бе обявена на 12.04.2022г., като след тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г. като с оглед на гореописаната структура на процедурата, заинтересованите страни разполагат с достатъчно време да се запозная с документа.

		Второ: В миналото се е случвало при процедури с класиране по реда на постъпване на проектните предложения, да бъде даден твърде кратък срок за запознаване с окончателните Условия за кандидатстване преди началната дата и час за подаване. С оглед на това, както и за да се избегнат съмнения за нередности, предлагаме този срок да бъде, при всички случаи, не по-кратък от 10 дни и да зависи от сложността на формуляра и от необходимото време за подготовката на информацията и попълването. По този начин ще се осигури равнопоставеност и ще се избегнат спекулации, че някои кандидати са били предварително запознати с окончателните условия за кандидатстване (вкл. структурата и съдържанието на формуляра) и са имали възможност да се подготвят предварително и да подадат проектното си предложение веднага след началото на срока за подаване. Трето: Необходимо е да се осигури техническа възможност за генериране и попълване на електронния формуляр в периода между обявяването на окончателните Условия за кандидатстване и началната дата и час за подаване. Това се налага заради спецификата на процедурата, а именно - класиране по реда на подаване на проектните предложения. В противен случай, паралелното попълване и подаване на хиляди проекти ще се превърне в поредната борба с претоварената система на ИСУН.	Второ и Трето: Предложението се приема Процедурата бе обявена на 12.04.2022г., като след тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
88.	17.03.2022 г.	Във връзка с процедура BG16RFOP002-6.002 - „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ имам следните предложения: 1. Да се даде допълнително пояснение относно текстът, гласящ, че недопустими са "разходи, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради". Не е ясно разходи за енергийно-ефективни системи за сгради ли се визират като недопустими в изброените хипотези, или всички разходи, посочени в списъка на допустимите материали и оборудване, в случай, че се реализират на самостоятелни административни	Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по идентичното Предложение №18.

		сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради. В критериите за оценка, както и в документите за изпълнение на проекта, липсват каквито и да е текстове и изискуеми документи, които проследяват собствеността и вида на сградите, в които се реализира проектът. Да се добавят подобни контроли, ако това изискване остане. Моето предложение обаче е проекти да могат да се реализират и в сгради под наем, за които има сключен дългосрочен договор. 2. Да бъде ясно посочено, че в цената на включените в списъка допустимите материали и оборудване се включва закупуване, доставка и монтаж. 3. Голяма част от дейностите за подобряване на енергийната ефективност налагат допълнително проектиране. В тази връзка разходите за проектантски услуги да бъдат посочени сред допустимите за финансиране разходи по проекта. 4. Точка 23 от списъка на допустимите материали и оборудване да остане АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕТО. В противен случай, остава впечатлението, че въвеждането на автоматизирана система за моторинг се обвързва със задължително въвеждане и сертифициране на Системи за управление на енергията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001.	
89.	18.03.2022 г.	1. В публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване по процедура „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ в Раздел 14.2. Допустими разходи е поместен следния текст: Важно: За всички разходи в материали и оборудване кандидатът следва да заложи стойности, отговарящи на референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18). Оценителната комисия служебно ще коригира тези разходи, в случай че надвишават с повече от 10% референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18). Същевременно в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) не са публикувани възприетите референтни стойности за разходите в материали и оборудване. Следователно на кандидатите се вменява задължение да спазват определени задължителни	1. Предложението не се приема. Процедурата (вкл. пакетът документи за кандидатстване, който съдържа Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, където са заложи цените равнища на различните активи) бе обявена на 12.04.2022г., като след тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е

	максимални параметри, които не са им известни. Очевидно добросъвестните кандидати нямат дори и теоретична възможност да бъдат коректни и да съобразят бюджетите на проектните си предложения с цитираното процедурно изискване. Имайки предвид горепосочените факти и обстоятелства представям следното конкретно предложение: - В Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18) да се оповестят публично възприетите референтни стойности за разходите в материали и оборудване. или Да се заличи изцяло и да отпадне следното изречение: "За всички разходи в материали и оборудване кандидатът следва да заложи стойности, отговарящи на референтните стойности, заложи в Списъка на допустимите категории материали и оборудване (Приложение 18)." 2. Максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ за индивидуален проект да бъде диференциран според категорията на предприятието - кандидат, както следва: - микропредприятие - 100 000 лв. - малко предприятие - 150 000 лв. - средно предприятие - 200 000 лв. Мотиви за предложението: - Различните категории предприятия имат различни реални нужди и потребности, както и различни практически възможности за ефективно оползотворяване на финансовите ресурси, а също и за осигуряване на собственото финансово участие. - Броят на средните предприятия е относително по-малък. С уважение	10:00 часа на 03.05.2022 г. като с оглед на гореописаната структура на процедурата, заинтересованите страни разполагат с достатъчно време да се запознаят с документа. 2. Предложението не се приема. Подобен подход би означавал, че е необходимо да се диференцира категорията предприятие още на етап кандидатстване, което от своя страна би усложнило допълнително процеса по кандидатстване, би направило трудно приложим заложения към момента почти изцяло автоматизиран процес на заявяване на разходите за активи, което от своя страна би усложнило процеса на оценка и би поставило под риск навременното изпълнение на интервенциите по процедурата.
90.	21.03.22 г.	Уважаеми Дами и Господа, Предложението не се приема.

		Съгласно Условието за кандидатстване в т. 14.3. Недопустими разходи изрично е посочено, че не са допустими разходи за инвестиции в системи, които произвеждат енергия, вкл. възобновяеми източници във ВИ, които НЕ са за собствено потребление; Допустимостта на тези разходи, в случаите на производство на електрическа енергия за собствено потребление не фигурират в допустимите разходи и не са описани в приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“. В тази връзка, моля да бъде разгледана възможността в т. 14.2 Допустими разходи, да се добави допустимостта на разходите за инвестиции в системи, които произвеждат енергия, вкл. възобновяеми източници във ВИ, които СА за собствено потребление; Оборудването за изграждане на ВИ следва да бъде добавено в приложение 18 „Списък на допустимите категории материали и оборудване“, като следва да бъде с възможност за включване в електропреносната мрежа (в случаите на излишък на ел. енергия) и автономно изпълнение с възможност за съхранение на произведената ел. енергия. С ПОЗДРАВ!	Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №1.
91.	21.03.22 г.	Уважаеми Дами и Господа, По така зададените насоки става ясно, че фирми, които стопанисват официално сгради, които не са тяхна собственост, не могат да участват по процедурата. Така направеното предложение от Ваша страна отхвърля възможността на голяма част от предприятията да вземат участие. Предлагаме фирми, които имат учредени права за строеж или ползване да бъдат допустими кандидати по процедурата, за да има равенство между заинтересованите български компании, тъй като така направеното предложение дискриминира компаниите, които нямат собствени сгради и помещения, но от години използват такива под наем.	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).
92.	22.03.22 г.	Здравейте, По повод представените критерии, с които да се кандидатства по имам следните въпроси: 1. Могат ли да участват две или повече дружества с един проект, и ако да на какви условия	1. и 2. Коментарът не съдържа предложение. Следва да имате предвид, че в рамките на настоящото обществено обсъждане не се предоставят разяснения по смисъла на

		следва да отговарят /може ли да са с различни КИД код, минималният оборот за 3 год. -210 000 лв. счита ли се за общо/. Проблемът с така сложеният праг от минимален оборот е продиктуван и от пандемията, която значително намали оборотите на много от дружествата и именно те са едни от най - нуждаещите се за участие и финансиране, като Ви предлагам да им дадете възможност да участват и с по-малък оборот от посоченият, като за сметка на това може да поставите максимален праг за получаване на финансиране /15% от оборота им за последните 3 години/. 2. Ако дружествата осъществяващи дейности с различен КИД код и/или през този 3-годишен период са променили дейността си /съответно и КИД код/, ще могат ли същите тези дружества да кандидатстват за финансиране? Поздрави!	чл.26, ал.8 от ЗУСЕСИФ. Можете да се запознаете със становищата на УО на ОПИК по постъпилите въпроси на следния адрес - https://opic.bg/public/protseduri-opik/vprosi-i-otgovori-po-protsedura-bg16rfop002-6002-vzstanovyavane-na-mssp-chrez-podobryavane-na-energiynata-efektivnost .
93.	22.03.22 г.	Здравейте, Във връзка с общественото обсъждане на Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, имам коментар и предложение относно следните точки от проекта на Условия за кандидатстване по процедурата, а именно: • „дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради“ от раздел 13.2. Недопустими дейности; и • „разходи за дейности, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност на самостоятелни административни сгради, на сгради, които не са въведени в експлоатация, на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, както и такива, свързани с изграждане на изцяло нови сгради“ от раздел 14.3 Недопустими разходи. В приключили процедури от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 не са налагани ограничения дейностите по проектите да се извършват в производствени сгради, които са собственост на кандидата. Примери за това са:	Предложението се приема частично. Съгласно финалните Условия за кандидатстване по процедурата са недопустими дейности, свързани с изпълнение на СМР на сгради, които не са собственост на предприятието-кандидат, <u>освен при наличие на договор за наем/ползване, покриващ продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по проекта).</u>

		1. Процедура за подбор BG16RFOP002-3.001 - Енергийна ефективност за малките и средни предприятия, като конкретния казус е засегнат и в раздел „Въпроси и отговори“ по процедурата, напр. отговорите на запитвания №5 / 18.05.2016 г., №32 / 31.05.2016 г., № 35 / 01.06.2016 г. и др.; 2. Процедура за подбор BG16RFOP002-3.002 - Повишаване на енергийната ефективност в големи предприятия, като конкретния казус е засегнат и в раздел „Въпроси и отговори“ по процедурата, напр. отговорите на запитвания № 52 / 15.02.2017 г. и № 62 / 23.02.2017 г. В други оперативни програми, финансирани чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, също се позволяват инвестиции в имоти и сгради, които не са собственост на кандидата, когато кандидатът има право на ползване чрез договор за наем или друго правно основание за срок, обхващащ мониторинга към съответната процедура за подбор. С оглед гореизложеното, моето предложение е при отваряне на приема по Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ и публикуване на финалните Условията за кандидатстване, да се премахне дискриминационният критерий за недопустимост на дейности и разходи, ограничаващ извършването им само в сгради, които са собственост на кандидатите, като се даде възможност дейностите по проектите да са допустими за извършване в сгради, които кандидатите имат правно основание да използват до изтичане на срока за мониторинг.	
94.	22.03.22 г.	Във връзка с обявено обществено обсъждане на процедура № BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“, моля да вземете предвид следните предложения: 1. Предлагаме да бъде променен подхода на оценка на подадените проектни предложения: по реда на тяхното постъпване, до изчерпване на финансовия ресурс по процедурата. Обосновка: Практиката показва, че "състезателният подход" при подаване на проектните предложения води единствено до некачествено изпълнение на проектите и остатъчен финансов ресурс. При предстоящата процедура административната тежест за бенефициентите (документите, които се подават за кандидатстване) е минимална, но са минимални и усилията, които кандидатите ще вложат за да защитят предложените инвестиции. Предвидената в т.5 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване и вписана като критерий за оценка в Приложение 3 от пакета за	1. Предложението не се приема. Моля, запознайте се със становището на УО на ОПИК по Предложение №8, т.2.

	кандидатстване, т.36 обосновка на необходимостта от всички разходи, заявени по проекта , ще бъде "отметната" от оценителите само като налична или неналична. Противното би означавало наличието на субективен елемент на оценката на цялото проектно предложение и евентуалното му отпадане на база на преценката и компетентността на конкретния оценител. От една страна това би довело до десетки заведени съдебни дела за неправилно оценени проекти и разход на ценен ресурс от експертиза от страна на държавната администрация. От друга страна неминуемо ще доведе до некачествено изпълнени проекти, отказ от верификация на извършени разходи и акумулиране на свободен ресурс, необходим в толкова труден момент на бизнеса. С риск да забавите обявяването на процедурата (незначително), при наличието на добри практики и критерии за оценка от предходни процедури, свързани с ресурсна или енергийна ефективност и наличието на добри експерти, работили по същите процедури, предлагаме да бъдат разработени Критерии за техническа и финансова оценка, на база на които да бъдат класирани всички подадени проектни предложения. По този начин единствено ще се гарантира изпълнението на качествени проекти. 2. Предлагаме да отпадне изискването за ежегодно предоставяне на данни за енергопотреблението за период от 3 год от приключването на проекта. На първо място това е инвестиция, която не доказва своята ефективност, а има единствено контролни функции и то без да са били изисквани изходни данни, които да служат като база за сравнение на постигнатите енергийни спестявания. Контролни функции имат и експертите на УО в регионалните звена, които при желание или при сигнал биха могли да посетят бенефициентите за осъществяване на контрол върху ангажиментите, поети по силата на договора за БФП. Наличието на оборудването и това дали бенефициента работи с него би могло да се установи с проверка на място,а неговата енергийна ефективност е предварително заложена от УО на ОПИК в Приложение 18 - СДМО, последващата оценка на проектното предложение и сключения договор. 3. Предложение: Голяма част от включените активи в СДМО следва да бъдат предложени в референтния списък с цените им "с" и "без" цени на инфраструктурата за тяхното въвеждане в експлоатация. Така напр. много често стойността на тръбните разводки е само половината от стойността на цялостната инвестиция за инсталиране на напр. котел за отопление и производствени нужди. В част от проектите тази инвестиция ще фигурира като подмяна на котела, но в друга част от проектите тя ще се заложи като цялостно изграждане или подмяна	2. Предложението се приема Финалните Условия за кандидатстване и приложенията към тях не съдържат задължително изискване за наличие на работеща система за енергиен мониторинг и ангажимент за подаване на информация за енергопотребление. 3. Предложението се приема частично Във финалния вариант на Условията за кандидатстване е посочено, че в случай че за въвеждането в експлоатация на активите по т. 1 са необходими допълнителни разходи за спомагателни материали за окомплектовка на инвестицията като работеща система и/или монтаж, то същите са допустими за финансиране, като те са предвидени в общата стойност на съответните активи, детайлно описани в Приложение 18.2 „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи“, и в тази връзка не следва да се посочват отделно.
--	--	---

		на начина на отопление, изискващо инвестиране и в съпътстващата инфраструктура (тръбни разводки и т.н.). В този смисъл предложена унифицирана цена би била неприемлива за един от двата типа проекти. 4. Предложение: от датата на обявяване на процедурата до датата на отваряне на системата за подаване на проекти да бъде определено време (напр.7 дни), в които бенефициентите да подготвят своите предложения - в случай, че остане състезателният подход при оценката.	4. Предложението се приема частично Процедурата бе обявена на 12.04.2022г., като след тази дата е възможно кандидатите да подготвят и запазват своите проектни предложения в системата ИСУН 2020, но не и да ги подават. Началната дата за подаване на проектни предложения в системата ИСУН 2020 е 10:00 часа на 03.05.2022 г.
95.	22.03.22 г.	Относно 23. АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА КОНТРОЛ НА ЕНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЕ.... Предложение: В частта КРИТЕРИИ да отпадне първото изречение, а именно „Софтуерната платформа трябва да има дистанционен достъп и/или WEB базиран сървър за данните и наблюдение в реално време, генериране на периодични доклади, многопортова комуникация, възможност за сигнализиране при констатирано потребление на енергия извън предварително зададени граници." Мотиви: Използва се понятие "многопортова комуникация", което е технически неясно и може би характерно за конкретен доставчик. Специфичните изисквания за сигнализиране, дистанционен достъп и периодично генериране на доклади не определят същината на системите за контрол на енергопотребление. Така се ограничава кръга на доставчици на системи за контрол на енергопотребление и се поражда съмнения за нелоялна конкуренция.	Предложението се приема частично. Наличните на пазара, дори от по-нисък клас и по-масови софтуерни платформи осигуряват посочените минимални критерии за дистанционен достъп и/или WEB базиран сървър за данните и наблюдение в реално време, генериране на периодични доклади, възможност за сигнализиране при констатирано потребление на енергия извън предварително зададени граници. Във финалния вариант на Списъка на допустимите категории активи (Приложение 18.1) е изключен терминът „многопортова комуникация“.